Iktatószám: NSZFH/dszc-konnyuipari/004234-5/2025

DEBRECENI SZC KREATÍV TECHNIKUM

SZAKMAI PROGRAM

Készítette: Kovácsné Győrfi Enikő igazgató

Elfogadta: Debreceni SZC Kreatív Technikum oktatói testülete

Jóváhagyta: Szilágyi Sándor főigazgató, Tirpák Zsolt kancellár egyetértésével

Debrecen, 2025

Tartalomjegyzék

1. Általános rendelkezések ... 5
1.1. A szakmai program célja, feladata ... 6
1.2. A szakmai program hatálya ... 9
1.2.1. Személyi hatálya ... 9
1.2.2. Időbeni hatálya ... 9
1.2.3. Tárgyi hatálya ... 9
1.3. Jogszabályi háttér ... 9
2. Nevelési program ... 10
2.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 10
2.1.1. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink ... 12
2.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelése, oktatása érdekében ... 16
2.1.3. Az iskolai kreatív légkör megteremtése ... 18
2.1.4. A szakmai oktatás feladatai, eszközei, eljárásai ... 21
2.2. A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok ... 24
2.2.1. Az értelmi nevelés ... 25
2.2.2. Az erkölcsi nevelés ... 26
2.2.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése ... 27
2.2.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés ... 27
2.2.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés ... 27
2.2.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés ... 28
2.2.7. A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés ... 29
2.2.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés ... 30
2.2.9. Médiatudatosságra való nevelés ... 30
2.2.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés ... 30
2.2.11. Pályaorientáció ... 30
2.2.12. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok ... 33
2.2.13. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok ... 38
2.3. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai ... 42
2.3.1. Az oktatók helyi intézményi feladatai ... 42
2.3.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai ... 44
2.3.3. Az iskolapszichológus feladatai ... 45

2.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 47

2.4.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők 47

2.4.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók 48

2.4.3. Sajátos nevelési igényű tanulók 50

2.4.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás 53

2.5. A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga, gyakorlásának rendje 55

2.6. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és egymással való kapcsolattartásuk formái 56

2.7. A tanulmányok alatti vizsga szabályai 61

2.7.1. Alkalmassági vizsga 63

2.7.2. A szóbeli felvételi vizsga követelményei 63

2.7.3. Tanulmányok alatti mérések 63

2.8. A felvétel és az átvétel helyi szabályai, ehhez kapcsolódóan a szóbeli felvételi vizsga követelményei 64

2.8.1. Általános felvételi eljárás helyi szabályozása 64

2.8.2. A felvétel szabályozása érettségire és 10. osztályra épülő képzések esetén 65

2.9. Kizárólag mikrotanúsítvány megszerzésére létesített felnőttképzési jogviszony esetén a mikrotanúsítvány kiadásának szakmai előképzettségre vonatkozó feltétele 66

2.10. Tanulói jogviszony, felnőttképzési jogviszony 66

3. A közismereti oktatásra és ágazati alapoktatásra vonatkozó oktatási program 68

3.1. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei ... 68

3.2. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai 71

3.2.1. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások 71

3.2.2. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai 71

3.2.3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja 80

3.2.4. Választható tantárgyak, foglalkozások 80

3.2.5. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei 81

3.3. Az érettségi vizsgával összefüggő szabályok 82

3.3.1. Választható érettségi vizsgatárgyak ... 82
3.3.2. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei ... 83
3.4. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményének írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái ... 83
3.5. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag ... 86
3.6. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek és ehhez kapcsolódóan a mindennapos testnevelés megvalósításának módja és az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv ... 86
3.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések ... 88
3.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok ... 89
3.9. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek ... 90
4. A szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program ... 91
4.1. Szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek ... 97
4.1.1. Képzési és kimeneti követelmények ... 97
4.1.2. Képzési programok ... 97
4.1.3. Felnőttek szakmai oktatása ... 98
4.1.4. A tanulók felvételének, átlépésének, vizsgára bocsáthatóságának feltételei, felmentések, beszámíthatóságok ... 99
4.2. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja ... 101
4.2.1. Belső mérések ... 101
4.2.2. A kimenet minőségének mérése (vizsgák) ... 102
4.3. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje ... 104
5. Teljes körű egészségfejlesztési program ... 104
5.1.1. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok ... 104
5.1.2. Egészségnevelés tartalma, alapelvei az iskolánkban: ... 106
5.1.3. Kötelező foglalkozási keretben végzett egészségnevelés: ... 107
5.1.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv ... 109
5.1.5. Komplex intézményi mozgásprogram ... 110
6. Az elérhető pályaorientációs szolgáltatások ... 110
7. A magasabb évfolyamba lépés feltétele ... 112
8. Egyéb szakmai programok ... 112

8.1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékossággal élő személy szakmai programja 112
8.1.1. Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztő programja 112
8.1.2. BTMN fejlesztési program 117
8.1.3. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás 119
8.2. Sajátos pedagógiai módszerek 120
8.2.1. Tantermen kívüli digitális oktatás 120
8.2.2. Könyvtárpedagógiai program 121
8.2.3. Projektoktatás 134
9. Mellékletek 136
Záró rendelkezések 137

1. Általános rendelkezések

Stratégiai célok:

Az intézmény hosszú távú céljai a Szakképzés 4.0 stratégiában megfogalmazott, illetve a Debreceni Szakképzési Centrum által közreadott stratégiai célokkal összhangban kerültek megfogalmazásra:

- Az oktató-nevelő munka eredményességének növelése a minőségi oktatásért.
- A régió munkaerő-piaci igényeit kielégítő, gyakorlatcentrikus, vállalkozói szemléletű oktatás biztosítása a tanulók számára.
- Az intézmény beiskolázási, működési és marketing tevékenység hatékonyságának növelése
- Az intézmény infrastruktúrájának és felszereltségének fejlesztése
- A szakképesítés nélküli iskolaelhagyás megakadályozása
- Professzionális iskolai szervezet működtetése
- A kreativitás fejlesztése, melyben előnyt élvez az újrahasznosítás, a környezetvédelem, a kreatív megoldás a fenntartható jövő érdekében.

Minőségcélok:

- A pedagógiai folyamatok területén a kulcskompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, kulturális, szociális, vállalkozói és állampolgári kompetenciák, matematikai, természettudományi és digitális kompetenciák) és a kompetenciákat alkotó ismeretek, készségek és attitűdök formálása, fejlesztési lehetőségeinek azonosítása
- Szakmai képzésben évközi mérések, a közismereti képzésben kisérettségi bevezetése a vizsgák (érettségi, ágazati, szakmai) eredményessége érdekében
- Versenyeken való részvétel
- A tanulók elhelyezkedési esélyeinek növelése a vállalatokkal való szoros együttműködés révén
- A duális képzésben részt vevő vállalkozások számának növelése, a felsőoktatással való együttműködés. A duális partnerek elégedettségének növelése az intézménnyel történő együttműködés területén.
- A humánerőforrás fejlesztése keretében az oktatók szakmai kompetenciáinak fejlesztése, korszerűsítése
- Tanulói jogviszonnyal felvett tanulók létszámának növelése, megtartása
- Felnőttképzési jogviszonnyal rendelkezők számának megtartása
- Az intézmény által szervezett vagy azon résztvevő események hatékonyságának növelése.
- Infrastruktúra (felújítás, berendezés-, eszközbeszerzés) fejlesztése pályázatok adta lehetőségek kiaknázása, a fenntartóval egyeztetett, általa biztosított forrás révén.
- A meglévő tanműhelyek, tantermek korszerűsítése.

- Digitális eszközök és korszerű oktatási technológiák fejlesztése.
- Korai jelzőrendszer működtetése a mentorok, osztályfőnökök, oktatók, szülők és külső partnerek bevonásával.
- Mentorrendszer és egyéni támogatás biztosítása, kiemelt figyelmet fordítva a különleges bánásmódot igénylő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra.
- Szociális és pszichológiai támogatás biztosítása (ösztöndíjak, szociális juttatások)
- Iskolánkban EQAVET alapú minőségirányítási rendszer kialakítása, intézményi önértékelés és oktatói értékelés rendszer működtetése.
- Projekt-, illetve élménypedagógiai módszerek alkalmazása
- A pályázatok beadása, amelyek elősegítik a szakmai fejlődést, módszertani sokszínűséget, változatos munkaformák alkalmazását.

1.1. A szakmai program célja, feladata

A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a képzési és kimeneti követelményekre figyelemmel kidolgozott szakmai program alapján folyik, mely a szakképző intézmény valamennyi évfolyamát átfogja.

A szakmai programot a szakképző intézmény dolgozza ki és a szakképző intézmény honlapján teszi közzé.

A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján ágazati alapoktatásban és szakirányú oktatásban történik. A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

A szakmai vizsgára történő felkészítés a szakképző intézmény feladata, amely a kötelező foglalkozások keretében történik. A szakmai vizsgára történő felkészülést a szakképző intézmény szabadon választható foglalkozások biztosításával is segíti. A szakmai vizsgára a képzési és kimeneti követelmények szerinti felkészítésért a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanuló, illetve képzésben részt vevő személy tekintetében meghatározott feltételek szerint a duális képzőhely a szakképző intézménnyel közösen felel.

A szakképző intézmény a tevékenységét minőségirányítási rendszer alapján végzi. A minőségirányítási rendszer működtetési feladataira létrejött az intézményi minőségirányítási csoport (MICS). A tagok szakmai tudását és naprakészségét rendszeres továbbképzésekkel biztosítjuk. A MICS végzi az önértékelés feladatainak szervezését, a lebonyolítást, koordinálja az önértékelés feladatait, a vezetés és a munkatársak folyamatos tájékoztatását. A munkatársak minőségirányítási feladatait a munkaköri leírások és az intézményi SZMSZ határozza meg. A minőségirányítási folyamatokban részt vesznek az intézmény vezetői, oktatói, és a nem oktatói munkakörben dolgozók egyaránt. A belső és külső partnerek kulcsfontosságúak az intézmény működésében, céljai elérésében, ezért az önértékelésbe bevonjuk őket.

Intézményi partnerek:
Belső partnerek:

- oktatók
- tanulók
- kiskorú tanulók törvényes képviselői

Külső partnerek:

- duális képzőhelyek
- végzetteket foglalkoztató gazdálkodó szervezetek
- egyéb gazdálkodó szervezetek

Az iskolánk a gazdasági régiónk nagy hagyományokkal rendelkező szakképző intézménye. Célja, hogy növendékeink felismerjék a bennük rejlő képességeket, és azt a megalapozott szakmaválasztás után tovább fejlesszék az általános és a szakmai képzés keretében, legyenek büszkék szakmájukra, a munka szeretete része legyen egyéni boldogulásuknak.

Célunk a korszerű, a 21. század kihívásainak struktúrájában és tartalmában is megfelelő szakképzési és felnőttképzési rendszer megvalósítása, a szakmai igényességre, nyitottságra való nevelés, a folyamatos továbbképzés belső igényének kialakítása. A szakmai képzésért felelős minisztériumok az érintett kamarák, a Szakképzési Innováció Tanács és a Megyei Foglalkoztatási Paktumok hátterével hozzák meg a szakmapolitikai döntéseket, amelyek alapvetően meghatározzák a szakképző intézmények működését. Az Ágazati Készségtanácsok és a kamarák definiálják a gazdaság szakmai igényeit. Alapvető támpont lehet a munkaerő-piaci előrejelző rendszer létrehozása és működtetése. Szakmai munkánkban ezekkel a szervezetekkel összehangoltan folytatjuk a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő oktatást, a duális szakképzés megvalósításában pedig együttműködünk a gazdálkodó szervezetekkel is.

Tanulóink létszámának növelése és a lemorzsolódás csökkentése kiemelt fontosságú stratégiai célunk.

További célunk, hogy iskolánk az ismeretek átadásának és az emberi kapcsolatok sokféleségének olyan színtere legyen, melyet a tanítványok és az oktatók közösen alakítanak és formálnak a számukra legtöbbet adóvá. Végzett diákjaink meglévő értékeiknek biztos tudatában képesek legyenek saját sorsuk legkedvezőbb alakítására.

El kívánjuk érni, hogy tanulóink ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetük értékeit, a társadalmi szokásokat, viselkedési normákat; legyen igényük az egészségmegőrző életvitelre.

Biztosítjuk, hogy a jövőben az iskola minden területén lehetőség nyíljon a folyamatos fejlesztésre és belső szükségletté váljon a minőségi munkavégzés.

Az iskola elképzeléseinek megvalósításához rendelkezésre áll a felkészült, képzett oktatótestület, a jól felszerelt iskola és modern tanműhelyi környezet, valamint az oktatás területén működő támogató partnereink.

Célunk egy professzionálisan irányított, hatékony iskolarendszer létrehozása, amely az egységes minőségirányítási rendszer bevezetésére és működtetésére épül. A rendszer segíti az intézmények és a szakképzési centrum közötti hatékonyabb, gyorsabb együttműködést. Az elektronikus adat-nyilvántartási rendszerek továbbfejlesztése, egységesítése, az adatalapú vezetői döntéstámogató megoldások bevezetése is ezt a célt szolgálja. Az elektronikus

adatnyilvántartásból gyorsan lekérdezhetők a releváns adatok, amivel elősegíti a megalapozott döntéshozatalt. A valós idejű adatfrissítés lehetővé teszi, hogy a vezetők a legaktuálisabb információk alapján intézkedjenek, hozzanak döntéseket. Átlátható és rendszerezett adatbázis révén könnyebb a tevékenységek nyomon követése és a hatékonyság mérése, valamint a gyors információkhoz való hozzáférés biztosítása, ami elengedhetetlen egy olyan gazdasági környezetben, amely azonnali reagálást igényel.

Napjainkban erőteljes nyomás helyeződik a munkahelyekre a gazdaságban bekövetkező változások, valamint az egyre fokozódó versenyhelyzet miatt. Egy ilyen környezetben az alkalmazkodóképesség, az innovációra való képesség és a nyitottság fokozása jelentheti a hatékonyság növelésének egyetlen lehetőségét (Péter-Szarka, 2014). Mondhatjuk tehát, hogy a kreativitás lett a munkahelyek sikerességének legfőbb záloga: „a szervezetek egy olyan világban versengenek egymással, ahol a megújulás képessége és a változáshoz való alkalmazkodás nem luxus, hanem szükséglet" (Robinson, 2011, 24. o.; idézi Péter-Szarka, 2014, 8. o.). A kreatív működés elősegítése a munka világán felül az oktatásban is egyre fontosabbá kezd válni. „A ma oktatásának ugyanis egy olyan jövőre kell felkészítenie a gyermekeket, amelyet még mi magunk sem ismerünk, ezért a valódi képességek, az érdeklődés felismerése, a rugalmasság kialakítása az egyetlen lehetőség arra, hogy a tanulók a lehető legtöbbet hozzák ki magukból és produktívvá váljanak" (Robinson, 2010; idézi Péter-Szarka, 2014, 13. o).

A kreatív gondolkodás lehetőségét minden ember számára elérhetőnek tartjuk, ezért könnyedén tudunk azonosulni az alábbi gondolattal: „Abból indulok ki, hogy minden ember hatalmas kreatív potenciállal rendelkezik, egészen egyszerűen azért, mert ember. A kérdés csak az, hogy sikerül-e kibontakoztatnia a képességeit. A kreativitás kultúrájának mindenkire ki kell terjednie, nem csak a kiválasztottakra" (Robinson, 2011, 16. o.; idézi Péter-Szarka, 2014, 7. o). Iskolánk ezért kiemelt figyelmet kíván fordítani a kreativitás egyéni képességeinek fejlesztésére, ill. a kreativitást támogató iskolai légkör megteremtésére.[1]

Célunk, hogy a régió munkaerő-piaci igényeit kielégítő széles szakmai alapozású, gyakorlat-centrikus, a vállalkozói szemlélet alapjain nyugvó oktatás keretében szerezzék meg tanulóink a társadalom által elvárt, differenciált szakmai végzettségeket, s készüljenek fel a munkaerő-piaci mobilitásra. A duális szakképzés teljes-körű megvalósítása érdekében szoros együttműködést alakítunk ki minden érintett gazdasági szereplővel, szakképzési irányító szervezettel.

A jövőben integrálni kívánjuk a felnőttek szakmai oktatását és a felnőttképzési formákat az iskola képzési struktúrájába: továbbképzések, átképzések, valamint további szakmai képzettségek megszerzéséhez szükséges feltételrendszer kialakításával.

El kívánjuk érni, hogy az oktatás folyamatában a diákok szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását. Képesek

[1] Péter-Szarka Sz. (2014): Kreatív klíma – A kreativitást támogató légkör megteremtésének iskolai lehetőségei. MATEHETSZ, Budapest.
Robinson, K. (2010): Az alkotó elem. HVG Könyvek, Budapest

legyenek az önálló eligazodásra, rendelkezzenek jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretekkel, valamint a munkaerő- piacon elvárt kompetenciákkal.

Nemzetközi együttműködéssel, külföldi partneriskolák bevonásával, külföldi tapasztalatszerzéssel, mobilitási tevékenységek elősegítésével kívánjuk erősíteni a szakképzést.

Az iskolai partnerkapcsolatok erősítésével, a technikai háttér fejlesztésével és jobb kihasználásával, a szülők intenzívebb bevonásával eredményesebbé kívánjuk tenni oktató-nevelő munkánkat.

Iskolánk hatékony működéséhez szoros kapcsolatot alakít ki partnereivel:

- intézményi közösségekkel, szervezetekkel,
- a kamarával, a gyakorlati oktatásban résztvevő gazdálkodó szervezetekkel,
- nevelési-oktatási intézményben működő egyeztető fórumokkal, az oktatói testülettel, a szakmai munkaközösségekkel, a szülőkkel, a diákönkormányzattal, a képzési tanáccsal,
- más köznevelési-szakképző intézményekkel, szakmai szervezetekkel, nemzetiségi önkormányzatokkal, az intézmény fenntartásában és működtetésében érdekelt gazdasági és civil szervezetekkel, az intézmény belső és külső partnereivel,
- az intézmény székhelye szerinti egyházakkal,
- munkavállalói érdekképviseleti szervekkel.

Célunk a különböző cégekkel meglévő iskolai kapcsolataink fejlesztésével, az iskolai termelőtevékenység minőségének javításával és a pályázatokon történő eredményesebb részvétellel intézményünk beiskolázási és működési hatékonyságának növelése.

1.2. A szakmai program hatálya

1.2.1. Személyi hatálya

Kiterjed a Debreceni SZC Kreatív Technikum valamennyi munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban lévő oktatóira és más alkalmazottakra, az intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulókra, a felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyekre, kiskorú tanulók törvényes képviselőire, továbbá a szakmai oktatásban együttműködő ÁKK-ra, duális képzőhelyekre, ill. más személyekre, akik az intézmény létesítményeiben tartózkodnak.

1.2.2. Időbeni hatálya

A szakmai program a főigazgató jóváhagyásának napjától határozatlan időre, visszavonásáig van hatályban. A hatálybalépéssel egy időben a korábbi szakmai program automatikusan hatályát veszti.

1.2.3. Tárgyi hatálya

Kiterjed a Debreceni SZC Kreatív Technikum egész intézményére.

1.3. Jogszabályi háttér

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (továbbiakban: Szkt.)
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szkr.)

- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.)

2. Nevelési program

2.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Intézményünkben folyó nevelés-oktatás tovább építi, kiszélesíti és elmélyíti az általános iskolai tantárgyi követelményeket. A középiskolában az általános és a szakmai műveltséget megalapozó, azt kiterjesztő, megerősítő és a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató tevékenység folyik.

A helyi pedagógiai programunkban a kerettantervre épülő tananyagtartalmak ütemezését, a tanítási- tanulási folyamat tagolását, eszközeit, módszereit úgy határozzuk meg, hogy az eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára adott legyen az ismeretek bővülésének, a képességek és készségek fejlődésének a lehetősége. Az iskolarendszer átjárhatóságát is figyelembe véve meghatározzuk a technikum és a szakképző iskola egyes szakaszaihoz, tantárgyaihoz tartozó, a tanulók többsége számára ösztönző, egyénhez igazodó, differenciált módszerek alkalmazását és a megfelelő tanulói aktivitás mellett teljesíthető követelményeket. Ez csökkenti a tanulási kudarcok mértékét és elvezet az iskola eredményes befejezéséhez.

Az iskolánkban alkalmazott kerettantervre épülő tantervek, a meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség tovább építését, valamint a szakmai képzés megalapozását, az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra vagy a munkába állásra való felkészülést.

A technikum és a szakképző iskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testileg és lelkileg egészséges, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

Az előzők alapján iskolánknak az alábbi feladatoknak következetesen és tartósan meg kell felelnie:

- Már a beiskolázás előkészítésénél figyelembe kell vennünk a város, a megye, tágabb értelemben a régió képzési koncepciójában megfogalmazottakat.
- A beiskolázási terv elkészítésekor törekednünk kell a munkaadói, fenntartói igények, elvárások közötti összhang regionális szintű megteremtődésének megvalósulására.
- Pedagógiai tevékenységünk során kiemelt figyelmet fordítunk és kellően differenciálunk a különböző képzési szintek szakmai és nevelési elvárásai között.
- Az oktató-nevelő munka során vegyük alapul a tanulók eltérő egyéni képességeit. Legyünk figyelemmel a számon kérhető ismeretanyag mélységére, a beilleszkedési nehézségekre, az általános iskolából hozott hiányosságokra, valamint a családokon belül közvetlenül vagy közvetve jelentkező szociális hátrányokra, az azokból eredő megnyilvánulásokra és azok kezelésére.

- Iskolánk nevelő-oktató munkája – tekintettel arra, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók életkezdéséhez szükséges ismeretek elsajátíttatásától a technikusképzésig szinte minden szintű képzést tartalmaz - nehezen összeegyeztethető és megvalósítható feladatot jelent. Az iskolánkkal szembeni elvárások teljesülése érdekében ki kell dolgozni és érvényesíteni kell egy az adott képzési szintnek megfelelő, minimum szintű követelményrendszert, ami a tanulók tovább haladását is biztosítja.
- A kidolgozott követelményrendszer érvényesülését a célok megvalósulása érdekében iskolavezetői és munkaközösség-vezetői szinten rendszeresen ellenőrizni és értékelni kell.
- A feladatellátás eszközeinek fejlesztése a fenntartó mindenkori szándékától és a pályázati lehetőségek eredményességének kihasználtsági fokától függ.
- Törekednünk kell új pályázati lehetőségek felkutatására, és a pályázatok eredményes felhasználására, de ezek révén általában nem nyílik lehetőség az iskola állagának megőrzésére, esztétikai megjelenítésének szinten tartására, a környezeti nevelésre, az erkölcsi nevelésre, a környezet megóvására, helyreállítására. Amennyiben ez irányú pályázatok is kiírásra kerülnek, azt az intézményünknek határozottan ki kell használnia, hiszen átadása óta felújításra fordítható támogatásban nem részesült.
- Szakképző intézményről lévén szó, az eljárások rendje egyrészt a nevelési program, másrészt a képzési program részeként különböző helyeken és különböző irányultsággal jelenik meg, a képzés zavartalanságát és eredményességének elérését szolgálva. A technikumban és a szakképző iskolában folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot. Az adott korosztályok egyre növekvő hányadát befogadó szakképző iskola nevelési és oktatási rendszere akkor képes a kulturálisan és szociálisan heterogén diákság hatékony képzésére, ha követelményeiben igazodik a tanulók adottságaihoz, fejlettségéhez.

A technikum és a szakképző iskola nevelési és oktatási rendszerébe beépülnek azok a fejlesztő célú problémakezelési módok és képzési tartalmak, amelyek a magyar társadalom demokratikus létformájából, Magyarország európai integrációs folyamatából, a közép- és felsőfokú iskolázás kiterjedéséből, az egész életen át tartó tanulás igényéből adódnak. Nevelő munkájában számolnia kell a kultúraváltás jelenségeiből, a globalizációból, az egyenlőtlenségek világméretű növekedéséből, az értékrend zavaraiból fakadó feszültségekkel.

Tanulóinkban az iskolai tevékenységük során alakuljon ki az egészség, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet, fejlődjön az igény a társakkal való együttműködő, egyenrangú és szolidáris viszony kialakítására, a közösségi és az egyéni érdekek egyensúlyának megteremtésére. Tekintsék sajátjuknak a nemzeti és az egyetemes emberi értékeket és követendő magatartásmintákat, nyitottá válva a különböző kultúrák iránt.

Tanulóink váljanak alkalmassá az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a termelési-szolgáltatási és más társadalmi értékteremtési folyamatok alakítására, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

Alakuljon ki tanulóinkban az igény és a képesség az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek felismerésére, értelmezésére, hasznosítására. Fejlődjék fogalmi gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs, valamint informatikai tudásuk. Fejlődjön ki bennük a tanulásuk, munkájuk eredményessége, minősége iránti igényesség, alakuljon ki a tevékenységükkel kapcsolatos felelősségérzet.

Az általános műveltséggel összefüggésben a szakképző iskolai oktató-nevelő munkánk logikus összefüggésekben, rendszerben való gondolkodásra nevelje őket, ezáltal legyenek képesek arra, hogy a különböző információk között eligazodjanak, a gyakorlati életben felmerülő kérdésekre is találjanak válaszokat, és a különböző élethelyzetekben törekedjenek a tudásra épülő önálló vélemény kialakítására, majd az ezen alapuló felelős döntésekre.

A személyiségfejlesztésben kapjon kiemelt szerepet az önismeret fejlesztése, a kezdeményező és vállalkozó készségek, illetve a felelős társadalmi magatartás kialakítása, egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítés. Ez utóbbi nevelési feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és a kötelességek tudatosítását. A személyiségfejlesztés minden vonatkozásában meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre.

A kerettantervek alapján megvalósuló pedagógiai folyamat köti össze - a technikumi és a szakképző iskolai képzés folyamatában – a tanulók teljesítményében tükröződő általános iskolai nevelést és oktatást, illetve az érettségi és felvételi követelményekben, továbbá az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott igényeket. A kerettanterv rendszerbe foglalja mindazon készségek, képességek fejlesztését biztosító további tantárgyi lehetőségeket, amelyek megalapozzák a szakképzésben, illetve a felsőoktatásban való eredményes részvétel mellett a későbbi munkába állást és a munkában való tartós megfelelés komplex követelményeinek teljesítését.

2.1.1. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

A Debreceni SZC Kreatív Technikum nagy hangsúlyt fektet az oktatók továbbképzésére, a szakképzési centrum irányításával komplex humánerőforrás-fejlesztési programot indított a szakmai oktatók körében. Az oktatók módszertani megújulása azért fontos, mert az oktatás hatékonyságának növelése szükséges. Az oktatók képesek legyenek innovatív, tanulóközpontú és digitális technológiákat is beépítő módszereket alkalmazni. A megújulás segíti, hogy a tanítás ne csak egyoldalú tudásátadás, hanem interaktív, a tanulók eltérő igényeit és képességeit figyelembe vevő folyamattá váljon. A módszertani fejlődés támogatja az oktatók szakmai önreflexióját, az új kihívásokhoz való alkalmazkodást és a folyamatos szakmai fejlődést, amely elengedhetetlen a modern oktatásban való helytálláshoz. A digitális eszközök tudatos és célzott használata pedig javítja a tanulók figyelmének fenntartását és a tanulási eredményeket. A folyamatos megújulás a tanítási minőség javulásának, az iskolai kultúra fejlődésének és a tanulók sikeresebb tudáselérésének kulcsa. Ennek érdekében az intézmény továbbképzést rendszert működtet. Az IKK kiemelt hangsúlyt fordít arra, hogy a szakképzésben oktatói, szakoktatói, vezetői feladatokat ellátó szakemberek ismeretei a képzések és továbbképzések igénybevétele és teljesítése alapján olyan tudás és kompetenciafejlesztést tegyenek lehetővé, amellyel az egyének szakmai fejlesztése biztosított lehet. Az évente több alkalommal bővülő és megújuló képzési kínálat középpontjában azok képzések állnak, amelyek lehetővé teszik a

Magyar Kormány Szakképzés 4.0 stratégiában foglaltak maradéktalan teljesítését, összhangban az Európai Unió szakképzéssel kapcsolatos szakmapolitikai irányelveivel. A képzések figyelembe veszik a munkaerő-piac és a foglalkoztatáspolitika elvárásait, és azon kompetenciák fejlesztésére fókuszálnak, amelyek lehetővé teszik az oktatók számára azt, hogy képesek legyenek a diákok felé a korszerű, XXI. századi ismereteket hatékonyan továbbítani. A szakképzésben oktatók fejlesztésének célja az oktatás színvonalának minőségi javítása, korszerűsítése, a digitális kompetenciák fejlesztése, a képzésekben résztvevők innovációs és a K+F folyamatokba történő bevonása, valamint a későbbiekben az intelligens és fenntartható fejlődés, valamint a zöldkészségek, mint életszemlélet témakörök bemutatása, hozzájárulást biztosítva ezzel az európai és a hazai piacgazdaság eredményes működtetéséhez, fejlesztéséhez. Ehhez még hozzájárul az intézményi környezet folyamatos korszerűsítése, fejlesztése mind a szakmai, mind az infrastrukturális környezet vonatkozásában, amely szintén a minőségi oktatást segíti.

- **Személyiségközpontú fejlesztés.**

A tanulók megismerésén alapuló pedagógiai fejlesztés, amely igazodik a tanulók egyéni fejlődési üteméhez. Fontos alapelv a gyengébbek felzárkóztatása és a tehetségesek képességeinek kibontakoztatása. Az ismeretközlés mellett fontosnak tartjuk a kompetenciák fejlesztését. A teljes személyiség fejlesztése magába foglalja az ismeretek elmélyítését, az érzelmi nevelést, a testi fejlesztést, a művészeti nevelést és a társas kapcsolatokra épülő személyiségfejlesztést.

Pedagógiai munkánk során a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban. Figyelembe vesszük azt, hogy az oktatás, nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezt a folyamatot a képzés minden elemében gondozzuk, de a legfontosabb lehetőség az osztályfőnöki órán kínálkozik.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A tanulók erkölcsi nevelése.

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

Fontos nevelési eszköz: az oktatói példamutatás a magatartástól az öltözködésig, a tanulói teljesítmény igazságos értékeléséig.

- A tanulók értelmi nevelése.

Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

- A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, közösségi együttműködési készség erősítése. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátíttatása.

Az iskola meglévő és fejlesztendő hagyományainak erősítése, tudatos továbbfejlesztése az eddig, eredményesen szereplő, országos sikereket elérő, majd sikeressé vált tanulóink népszerűsítése által.

Az osztályfőnöki órák tudatos tervezése révén az iskola hagyományainak tiszteletére és követésére történő nevelés.

- A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.

- A tanulók akarati nevelése.

Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

- A tanulók nemzeti nevelése.

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

Példaképek állítása (a történelem nagy magyarjai cselekedeteinek és élő kiemelkedő személyiségeinek jelenlegi értékelése révén)

- A tanulók állampolgári nevelése.

Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

- A tanulók munkára nevelése.

Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

- A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Fentiek fokozott és folyamatos figyelemmel kísérése fontos azért is, mert egy-egy nevelési módszer pedagógiai értéke önmagában sohasem ítélhető meg. A nevelésben valóban „minden a helytől, az időtől és a körülményektől függ”.

A nevelési módszer hatékonyságát döntő módon meghatározza a nevelő és a diák közötti személyes, főként érzelmi viszony.

Ennek hiánya esetén a jutalmazás és a büntetés mégoly megfontolt alkalmazása is hatástalan vagy az ellenkezőjére fordul. Mivel a nevelés főleg közösségben folyik, a nevelési módszerek hatása nagymértékben függ a közösségtől, ami iskolánkban igen széles skálán van jelen.

Az igazi közösségnek pozitív hatása van, de nevelési módszereinkkel kezelnünk kell az antiszociális csoportok negatív hatásait is.

A példakövetésben, az utánzásban és a szokások elterjesztésében egészen nyilvánvaló az osztályközösségek szerepe. Az osztálynak gyakran közös eszményképe van, ami nem mindenkor építő jellegű, de hatással lehet a személyiség fejlődésére. Az oktató tekintélye és értékelése a tanulók szemében az osztály közvéleményén alapszik. Komoly előrehaladást az osztály egészével lehet elérni (amelyen belül egy-egy egyén külön foglalkozást igényelhet). Az oktató a neveléssel nemcsak egy jó közösséget, hanem egy személyiséget is formálhat. Az ilyen kollektív hatások rendkívül erősek, mert előbb-utóbb belső motiváltságúvá válnak a társak számára.

A személyiség fejlődése és fejlesztése cselekvések, tevékenységek folyamatában megy végbe. Ezért a nevelés egésze is alapvetően a fejlődő ember cselekvésének, tevékenységének a befolyásolására törekszik. Elemi szinten ezt a tanuló gyakran mint tapasztalást éli át, részben saját, részben mások cselekedeteinek észlelésével.

Az igazi feladatmegoldás öntevékenységre, a tanulók aktív együttműködésére épül. Ezért kell a tanulóknál elérni a belső motiváltságot. A kényszer alapján végzett munka nem fejleszti az egyén személyiségét. Építeni kell a tanulók természetes igényeire, érdeklődésére. Ha ez az adott területen hiányzik, közvetett érdeklődést kell teremteni.

Általában a tanulók igénylik a közösségi munkát, örömüket lelik benne. A probléma inkább az, hogy hogyan keltsünk bennük olyan dolgok iránt is érdeklődést, amelyekkel maguktól nem foglalkoznának. Ez annál inkább is fontos, hiszen a tanulók maguk keresnek elfoglaltságot, de gyakran olyat, amelyek károsan hatnak személyiségük fejlődésére. Az oktatónak nemcsak ismernie kell a gyerekeket, hanem példamutatásával segítenie kell egyéniségük kibontakozását.

Rendkívül fontos az egész nevelési folyamat során az egyéni és csoportos kiemelkedő teljesítményeknek az egész iskolai közösség előtti elismerése.

- **Tanulóközpontúság:**

Az iskola fontos feladatának tekinti a személyiségfejlesztést, tiszteletben tartja a diákok jogait, igyekszik bevonni őket az iskola életébe, számít véleményükre, ötleteikre, aktivitásukra, és mind az elméleti, mind a gyakorlati munkában magas szintű teljesítményt vár el a diákjaitól.

- **Egyéni tanulási utak biztosítása:**

A tanulók megismerésén és egyéni fejlesztésén alapuló pedagógia célja, hogy minden tanuló találja meg a helyét az iskola oktatási rendszerében. Rugalmas oktatás-szervezési eljárásokkal támogatjuk a tanulók egyéni fejlődési ütemének érvényesülését.

- **Értékközvetítés:**

A nevelő-oktató munka segítsen eligazodni a tanulók számára; tudjanak értékítéleteket megfogalmazni, megtalálni az értékest, a követendő példát a sok őket érő hatás útvesztőjében.

- **Korszerű tevékenységközpontú módszertan és tanulásszervezés alkalmazása:**

A módszertan és a tanulásszervezés eszköz, amely a tanulói csoport képességeihez és igényeihez igazodva támogatja a tanulási-tanítási folyamatot. Az IKT és a

tevékenységközpontú módszertan alkalmazása az oktatásban a mai korszerű oktatás alapkövetelménye. Az intézményi környezet folyamatos korszerűsítése, fejlesztése mind a szakmai, mind az infrastrukturális környezet vonatkozásában.

- **Nyitottság:**

Az iskola kapcsolatrendszerén keresztül figyeli a környezetét. Kapcsolatot tart a gazdaság szereplőivel (cégekkel, kis- és középvállalkozásokkal) a munkaerőpiac elvárásai szerint alakítja a képzés szerkezetét. Az oktatás tartalmi elemeit a tantervi kereteken belül a gazdasági környezet elvárásai szerint alakítja ki.

- **Együttműködés a családdal az oktató-nevelő munkában:**

A nevelés sikerének érdekében maximálisan együttműködünk a szülőkkel, a kölcsönös bizalom és támogatás elvei alapján.

- **Esélyegyenlőség biztosítása:**

Pedagógiai szeretettel és nyitottsággal közelítünk minden tanulóhoz, hisszük, hogy a munkánkkal értéket teremtünk, és minden tanulóval szemben feladatunk az értékek ápolása és fejlesztése. A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítjuk a személyre szóló fejlesztést, a támogató, segítő pedagógiai környezetet.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei:

- a tanulás, a tudás,
- a gyakorlatban alkalmazott tudás, kompetencia,
- az egészséges életmód,
- a sport, a mozgás a személyiség életében,
- humanista, demokratikus gondolkodás, közösségi magatartás,
- az el- és befogadás képessége,
- munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségérzet,
- kreativitás, az alkotó önkifejezés,
- egészséges nemzettudat, hazaszeretet, lokálpatriotizmus,
- az újra való nyitottság,
- az együttműködés.

2.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelése, oktatása érdekében

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges az élethosszig tartó tanulás (lifelong learning) megalapozása, a szakmai mobilitásra való felkészülés.
- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás lehetőségének megalapozása, hogy tanulóink tovább fejleszthető és piacképes tudás megszerzésére törekedjenek.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltség kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
- Célunk a régió szakmai igényeinek megfelelő szakmaszerkezet kialakítása az oktatott

szakképzési ágazatok területén, a technikumi képzés és az érettségi utáni szakmaszerzés területén is.

- Integrálni kívánjuk a felnőttképzési formákat az iskola képzésstruktúrájába.
- A minőségirányítási rendszer létrehozása és működtetése, amely alapját képezi az oktatók értékelésének is.
- A szakmai oktatók foglalkoztatási feltételeinek rugalmasabbá tétele.
- Az oktatók továbbképzésének támogatása, különös tekintettel a vezetői észségek erősítésére és a módszertani kultúra fejlesztésére a minőségi oktatás céljából.
- Növendékeink az oktatás folyamatában szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását. Képesek legyenek az önálló eligazodásra, rendelkezzenek jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretekkel.
- A régió igényeihez igazodó szakmai ismeretek kialakítása, a hasznosítható tudás megszerzésének elősegítése, és a munkába állás feltételeinek biztosítása.
- Az önálló és kreatív gondolkodás képességének kialakítása.
- A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel, reális énképpel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. A kudarc- és sikertűrés készségeinek fejlesztése.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- Kommunikációképes idegennyelvi tudás.
- Korszerű IKT eszköztudás.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- A tanulók előrehaladásának és mulasztásainak folyamatos figyelemmel kísérése a lemorzsolódás, a korai iskolaelhagyás megelőzése céljából.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait,

tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi- lelki higiéné fontosságával.

- Megalapozott, érvényes és személyes értékrend kialakításának támogatása.
- Az önálló, felelős állásfoglalás és cselekvés alapjainak, valamint az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségek kimunkálásának segítése.

2.1.3. Az iskolai kreatív légkör megteremtése

A kreativitás „azt a nehezen megragadható eseményt jelenti, amikor az elmében az addigiaktól eltérően rendeződnek az elemek, és valami új, eredeti jön létre, és azt a viselkedést, amely során a személy ellenáll a megszokottnak, elviseli, sőt keresi a kétértelműt, a bizonytalanságot, a rendezetlenséget, amelyből új rend alakulhat ki" (Gyarmathy, 2011, 27. o.; idézi Péter-Szarka, 2014, 3. o.). A kreatív gondolkodás nem korlátozódik csupán a művészetek területére, ugyanúgy képes megjelenni az iskolai tantárgyakban és a különböző tudományterületeken is (Péter-Szarka, 2014). A „kreativitást általános emberi adottságnak tekinthetjük, amely sokféle szinten mutatkozhat meg, s így nemcsak kiemelkedő alkotóknál, hanem valamilyen fokban minden embernél észlelhető. Az is valószínű, hogy jóllehet adottság, feltételekhez kötött, fejlesztést kíván, s ha nem kap lehetőséget a kibontakozásra, megerősítést a felhasználásra, elsorvadhat, mint annyi más emberi tulajdonság" (Mérei, 1974, 7. o.; idézi Péter-Szarka, 2014, 7. o.).

A kreativitás képessége nemcsak hatékonyabb problémamegoldást tesz lehetővé, hanem hozzájárul az egyén életminőségének, szubjektív jóllétének fokozásához is. Továbbá a kreativitás a bizonytalanság és kétértelműség elviselésén keresztül képessé teheti a tanulókat a másik ember gondolatainak elfogadására, ami kedvezően érinti az egymás iránti tolerancia, a megértés, valamint az együttműködés alakulását is. A kreativitásnak a motivációval vett szoros kapcsolata révén a kreativitást támogató iskolai környezet megteremtésén keresztül a tanulók belső motivációjának növekedésére is lehet számítani (fenti összefüggéseket lásd az alábbi áttekintésben: Péter-Szarka, 2014). Az iskola kreatív légkörének megteremtése egyben hatékony megelőzést is jelent az iskolai agresszióval szemben (Twemlow és Sacco, 2012).

A kreativitás korszerű modelljeivel összhangban a kreatív tanulói teljesítmény létrejöttében a személyes tényezőkön felül bizonyos környezeti tényezők meghatározó jelentőségével is számolunk. Mivel diákjaink kreatív képességei nem tudnának kibontakozni a megfelelő környezeti tényezők jelenléte nélkül, ezért felelősséget érzünk egy kreativitást támogató iskolai környezet megteremtése iránt (Péter-Szarka, 2014). A szervezeti klíma meghatározása alatt a szervezet életében gyakran megjelenő viselkedésmintákat, attitűdöket és érzéseket kell értenünk, amelyek hatással vannak a szervezetben lejátszódó folyamatokra – például a kommunikációra, problémamegoldásra, döntéshozatalra stb. (Ekvall, 1983, idézi Péter-Szarka, 2014). Számos kutatásnak sikerült bizonyítania, hogy az intézmények uralkodó légköre közvetett vagy közvetlen módon hatással van a szervezetben megjelenő kreativitás mértékére is (pl. Ekvall és Ryhammar, 1999). A szervezeti légkör azon tényezőire, amelyek egy iskolában hatással lehetnek a tanulók kreativitására, a továbbiakban az iskolai kreatív klíma összetevőiként hivatkozunk. Az alábbi felsorolásban azok a szempontok szerepelnek, amelyekhez igazodva meg kívánjuk teremteni iskolánk kreativitást támogató légkörét:

1. **Kihívás, érdekesség, értelmesség**. Mérlegeljük, hogy „megteremtik-e a kihívást a pedagógusok a diákok számára. Ha a diák úgy érzi, hogy fontos, érdekes és értelmes dolgokat tanul, és nem unatkozik az órán, akkor motivált lesz a tanulásra, ez pedig a kreativitás egyik meghatározó eleme" (Péter-Szarka és mtsai, 2015, 117. o.).
2. **Autonómia, beleszólás**. Arról van szó, hogy „milyen mértékben van lehetősége a tanulónak arra, hogy a saját döntéseket hozzon a tanulási folyamata során, vagy csak azt csinálhatják, amire a tanár utasítja őket" (Péter-Szarka és mtsai, 2015. 117. o.). „Az autonómia megtapasztalása a belső motiváció egyik alapeleme" (Deci és Ryan, 2000; idézi Péter-Szarka és mtsai, 2015, 117. o.).
3. **Célok iránti elkötelezettség**. Nézzük meg, hogy „vannak-e a tanulónak a tanulással kapcsolatos céljai, illetve hogy ezek mennyire reálisak és érthetőek számára. A tanulási célok jelenléte sokat segít abban, hogy a tanuló elkötelezze magát a hosszabb távú eredmények elérésére, kitartóbbá és motiváltabbá váljon" (Péter-Szarka és mtsai, 2015, 117. o.).
4. **Bátorítás a nyitottságra, az új dolgok kockáztatására, kipróbálására.** Mindez azt jelenti, hogy a „diákok mennyire kapnak lehetőséget arra, hogy új megközelítésből szemlélhessék a dolgokat, alternatív megoldásokat keressenek, új ötleteket fogalmazzanak meg a problémákra, kérdésekre anélkül, hogy a hibázás valamilyen büntetést vonna maga után. Az ilyen légkör bátorít a különböző intellektuális és kreatív próbálkozásokra, észlelhető a rugalmasság és az újra való nyitottság a tanórai kereteken belül. Ha a pedagógus a »hibázás a tanulás része« szemléletet vallja, mely szerint a hibázást be kell vállalni a legjobb megoldás érdekében, akkor hibázás esetén is megfelelő biztatásban részesülnek a tanulók, hogy tanuljanak azokból, illetve visszatérhessenek egy újabb megoldás kereséséhez (Péter-Szarka és mtsai, 2015, 117. o.).
5. **Bátorítás a sokféleségre, a nézőpontok változatosságára és a kettősség, a bizonytalanság tűrésére**. A gyakorlatban ez azt jeleneti, hogy „mennyire bátorítják a tanárok a diákokat abban, hogy elfogadóak legyenek más nézőpontokkal, véleményekkel kapcsolatban, és ne ítéljék túl hamar deviánsnak a tőlük eltérő látásmódot valló embereket. Ebbe beletartozik az, hogy a tanórán van-e lehetőség egymás véleményének a meghallgatására, viták, eszmecserék folytatására, melynek eredményeként létrejönnek cserék, összecsapások az ötletek, a látásmódok, a különböző tapasztalatok és a tudástartalmak között. Ilyen klíma mellett interakciók alakulnak ki az információ adás- vételéhez, a problémák, valamint az alternatívák megvitatására, illetve lehetőség nyílik ezek után terveket szőni, végső álláspontot foglalni. A pedagógus arra bátorítja a gyerekeket, hogy merjék megosztani eltérő ötleteiket, véleményüket, valamint segítséget kapnak, hogy kitartóbbak legyenek a problémamegoldásban, jobban el tudják viselni a bizonytalanságot és a feszültséget még akkor is, ha még nem találták meg azonnal a megfelelő megoldást a feladatra" (Péter-Szarka és mtsai, 2015, 117. o.).
6. **Elegendő idő, elmélyedés**. Ebben az esetben azt vizsgáljuk, hogy a „tanár bátorítja-e a diákokat arra, hogy elmélyedjenek egy-egy feladat megoldásában, illetve biztosítja-e erre a megfelelő mennyiségű időt" (Péter-Szarka és mtsai, 2015, 118. o). **„**Ha kapnak

elegendő időt egy téma megbeszélésére, egy probléma megoldására, kiküszöbölhető az időbeli nyomás, ami a legtöbb esetben negatívan befolyásolja a kreativitás mértékét" (Amabile és mtsai, 2002; idézi Péter-Szarka és mtsai, 2015, 118. o.).

7. **Csoport bizalom, támogatás**. Érdemes megnézni azt is, hogy „mekkora az elfogadás a csoport tagjai között. Ez abban érhető tetten, hogy az osztály tagjai nem nevetik ki egymást, megvalósul az egymás iránti figyelmesség, jellemző a segítségnyújtás és az együttműködés. Ez azért fontos, mert megteremti az alapot a bizalomteli légkörhöz, és ez az érzelmi biztonság szükséges ahhoz, hogy a diákok meg merjék osztani gondolataikat, kezdeményezéseiket, ötleteiket a többiekkel" (Péter-Szarka és mtsai, 2015, 118. o).
8. **Játékosság, humor**. „A nyugodt, feszültségektől mentes légkör egyik jele, ha a tanórai kereteket megtartva létrejöhet egy olyan jellegű kommunikáció az osztály tagjai vagy a tanár és diákok között, amely megengedi a humoros megjegyzéseket, a játékosságot" (Péter-Szarka és mtsai, 2015, 118. o). „A jó hangulat növeli a kognitív rugalmasságot, ezzel megteremti a kreatív problémamegoldás lehetőségét" (Nadler, Rabi és Minda, 2010; idézi Péter-Szarka és mtsai, 2015, 118. o).

Mivel a diákok kreativitása sokszor a foglalkozásokon tanúsított viselkedésük nonkonformitásában is megmutatkozik, ezért az oktatók részéről ez irányban kellő türelemre és elfogadásra van szükség az adódó helyzetek megfelelő kezeléséhez. Ezzel összhangban Mérei (1974, 10. o.; idézi Péter-Szarka, 2014, 14. o.) szerint a hagyományosnak számító „iskolai munka ritkán kedvez a kreativitásnak, sok esetben inkább ellene dolgozik. A kreatív gondolkodás ugyanis az élet számos részletkérdésében szükségszerűen non-konformista […] A tanár nehéz helyzetbe kerül. Tárgyilag nincs igaza az akadékoskodó tanulónak, de nyugtalansága, keresése, szemléleti próbálkozása előremutat, s így megerősítést kíván". „A kreativitás serkentéséhez megfelelő klímajellemzők ismerete azért tűnik különösen fontosnak a tanárok számára, mert ott, ahol a tanulók próbálnak másként látni és gondolkodni, mint a tankönyvi ismeret, ott nehéz tanítani" (Péter-Szarka, 2014, 14. o.). A gondolkodási vállalkozás, a más nézőpontra való áttérés magas hőfokon lejátszódó szellemi tevékenység; könnyen adja a szembenállás élményét annak, aki letér a megszokottról, és könnyen kelti a megtámadottság érzését abban, akinek az ismeretközlő fonaláról éppen leágaznak. A jóhiszemű együttélésnek és együtt gondolkodásnak megszámlálhatatlan tanújelét kell adni ahhoz, hogy egy kreatív szellemű tanórán a gyerek ne felnőtti önkényként élje meg a kiigazítást, a pedagógus pedig ne felnőttellenes rebelliónak tekintse a gyerek leágazásait és ellentmondásait" (Mérei, 1974, 11. o.; idézi Péter-Szarka, 2014, 14-15. o.). [2]

---

[2] Amabile, T., Hadley, C. N., Kramer, S. J. (2002): Creativity under the gun. *Harvard Business Review*, 80 (8), 52–61.

Deci, E. L., Ryan, R. M. (2000): The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. Psychological Inquiry, 11, 227–268.

Ekvall, G. (1983): Climate, structure and innovativeness of organizations: a theoretical framework and an experiment. Report 1. FA radet, The Swedish council for management and organizational behavior, Stockholm, Sweden.

Ekvall, G., Ryhammar, L. (1999): Creative climate. In: Runco, M., Pritzker, S., (eds): Encyclopedia of creativity.

2.1.4. A szakmai oktatás feladatai, eszközei, eljárásai

- A technikum és szakképző iskola nevelési-oktatási feladata az általános műveltség megalapozása, az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére, továbbá a szakmai vizsgára való felkészítés. Célunk, hogy tanulóink olyan szakmai kompetenciákat szerezzenek, amelyek birtokában képesek a további ismeretszerzésre, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására, és minél több technikus végzettséggel rendelkező tanulónk tanuljon tovább a szakirányú felsőoktatásban, vagy helyezkedjen el a választott szakmájában.
- Együttműködünk több felsőoktatási intézménnyel, támogatjuk tanulóinkat továbbtanulásban pályaorientációs napokkal, felsőoktatási intézmények látogatásával, előadásokkal, képzések tartalmi összehangolása. Mérnök, mérnöktanár, és szakoktató képzések támogatása.
- Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel kialakítani a tanulókban az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.
- Az intézmény biztosítja a tanulók és az oktatók számára a digitális eszközöket. Célja, egy olyan tanulási környezet kialakítása, amely lehetőséget nyújt a modern digitális eszközök és oktatási technológiák alkalmazására, fejlesztésre.
- Minden ágazatban digitális tananyagok beszerzése, használata, az oktatók digitális módszertani kultúrájának fejlesztése.
- A hatékony (szakmai) idegennyelv tanulás/tanítás feltételeinek megteremtése.
- A szakképzés infrastruktúrájának és felszereltségének intenzív és gyors fejlesztése.
- A rendelkezésre álló források racionális felhasználása, fegyelmezett gazdálkodás.
- A társadalomba való beilleszkedés támogatása azzal, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására
- Feladatunk, hogy előmozdítsuk a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, tovább építésére, integrálására.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony nevelő-oktató munkával

---

Academic Press, New York. 403–412.
Gyarmathy É. (2011): Kreativitás és beilleszkedési zavarok. In: Münnich Á. (szerk.): A kreativitás többszempontú vizsgálata. Didakt Kiadó, Debrecen. 9–40.
Mérei F. (1974): Előszó. In: Landau, E.: A kreativitás pszichológiája. Tankönyvkiadó, Budapest. 5–13.
Nadler, R. T., Rabi, R., Minda, J. P. (2010): Better mood and better performance. Learning rule-described categories is enhanced by positive mood. Psychological Science, 21 (12), 1770–1776.
Péter-Szarka Sz. (2014): Kreatív klíma – A kreativitást támogató légkör megteremtésének iskolai lehetőségei. MATEHETSZ, Budapest.
Péter-Szarka Sz., Tímár T., Balázs K. (2015): Az Iskolai Kreatív Klíma Kérdőív. Alkalmazott Pszichológia, 15 (2), 107–132.
Twemlow, S. W., Sacco, F. C. (2012): Miért nem működnek az iskolai bántalmazás-ellenes programok? Flaccus Kiadó, Budapest.

fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.

- A gyakorlati oktatás kapcsolódjon az elméleti képzéshez, a cél a gyakorlati alkalmazhatóság, a munkaerő-piaci környezet elvárásainak megfelelő, hasznosítható tudás biztosítása.

Kiemelt feladatainkhoz kapcsolódó feladatok, eszközök és eljárások:

Feladatok	**Eszközök, eljárások**
● Az alapkészségek és a kulcskompetenciák fejlesztése. ● Egyéni tanulási utakat biztosítunk a tanulók számára.	● Felzárkóztató programok, korrepetálások szervezése (SNI tanulók esetében a habilitációs órakeret 70 %-a terhére is). ● Differenciálás a tanítási órákon. ● Változatos tanítási módszerek alkalmazása (a helyi tantervek ajánlásokat tartalmaznak ehhez).
●Felkészítés az érettségi és szakmai vizsgákra. ●A tanulók továbbtanulásának támogatása, segítése.	● Vizsgafelkészítők tartása. ● Próbavizsgákon vizsgatapasztalat megszerzése. ● Továbbtanulási tájékoztatók a szülőknek és a diákoknak. ● Továbbtanulási operatív segítség a jelentkezés teljes időszakában. ● Szabályozott folyamat a továbbtanulás intézményi támogatására.
● Átjárhatóság biztosítása a technikum és a szakképző iskola között. ● Az ágazati szakmai alapozás során segítjük a tanulók megalapozott szakirány- választását a technikumi alapozó évfolyamokon.	● Támogató rendszer a tanulási utak biztosítására. ● Pályairányítási, munkavállalási ismeretek beépítése az oktatási folyamatba.
● Partneri kapcsolatok működtetése a gazdaság szereplőivel, a munkaerőpiac igényeinek mérése. ● A korszerű ismeretek beépítése az oktatásba. ● Gyakorlat-centrikus módszertan alkalmazása a szakképzésben.	● Partneri igény- és elégedettségmérések végzése a munkaerő-piaci szereplők körében (szakmai és oktatási konzultációk kertében) ● A munkaerőpiac igényeinek beépítése a helyi tantervekbe, szakmai programokba.
● Felnőttképzési tevékenység bővítése. ● Felnőttképzési kínálat megjelenítése a szakképzési piacon.	● Felnőttképzési programok fejlesztése, felnőttképzési marketing a munkaerő-piaci partnerek körében.

• A munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése. • Társas, személyes és módszertani kompetenciák fejlesztése. • A NAT fejlesztési területének megfelelő önállóságra, felelősségérzetre, kezdeményezőképességre, felelős munkavállalásra való nevelés. • Kommunikációs készségek kialakítása, folyamatos fejlesztése.	• Korszerű, gyakorlat-centrikus, tevékenységközpontú módszertan alkalmazása az elméleti és gyakorlati képzésben (pl. kooperatív technika segítségével) • A jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretek beépítése a szakmai tárgyakba. • Kommunikatív nyelvoktatási módszerek alkalmazása. • A szóbeli feleletek megfelelő arányának biztosítása a számonkérésben.
• A helyi tartalmak beépítése a helyi tantervbe és a szakmai programba. • A munkába állás támogatása, a szükséges kompetenciák fejlesztése, kapcsolatok építése a munkaerő-piaci szereplőkkel.	• Partneri kapcsolatok működtetése a régió gazdálkodó szervezeteivel, az érdekképviseleti intézményekkel. • A munkába állást segítő-támogató rendszer működtetése: álláskeresési technikák, jogi, munkajogi ismeretek.
• A tanulás tanítása minden tantárgy képzési tervébe beépítve. • Az önálló ismeretszerzés kifejlesztése, az önállóság, az önértékelés fejlesztése a szakmai képzésben.	• Önálló tanulás módszertani alkalmazása az oktatásban. • Az önálló tanulási feladatok alkalmazása, önálló projektfeladatok beépítése az oktatásba.
• Önálló feladatok, projektek megoldása. • Kreatív, gyakorlati, egyéni és csoportos feladatok megoldása.	• Iskolai projektnapok szervezése. • A gyakorlati oktatás feladatainak projektekké szervezése. • Részvétel tanórán kívüli projektekben.
• A motiváció alkalmazása, az ismeretek gyakorlati alkalmazásának bemutatása.	• A szemléltetés, a gyakorlati alkalmazások az elméleti és gyakorlati képzésben.
• Önálló tanulás módszereinek alkalmazása.	• Projektfeladatok, egyéni kutatómunka alkalmazása. • Önálló szakmai portfóliók készítése.
• Az egészséges életmódra nevelés, a káros szenvedélyek negatív hatásainak megismertetése.	• Egészségnevelési hetek szervezése (ENCS) • A sportolás, a testmozgás igényének felkeltése, sportolási lehetőségek biztosítása a testnevelési órákon és más szabadidős programok keretében.
• A tanuló személyiségének megismerése. • Egyéni fejlesztési tervek készítése.	• Tehetséggondozó és felzárkóztató programok szervezése. • Önismereti órák tartása, művészeti és kulturális csoportok működtetése, kiállítások rendezése.
• A foglalkozások anyagaiban a közösség által teremtett értékek bemutatása, megismerése.	• Ünnepi megemlékezések • A természet megismerése, osztálykirándulások, táborok szervezése. • Iskolai projektnapok témáinak kiválasztása.

● A közösen elfogadott szabályok betartása. ● A tanuló önértékelésének fejlesztése.	● Következetes, nyilvános szempontok szerinti értékelés (a házirendben foglaltak szerint). ● Jutalmazás, büntetés szabályok szerinti alkalmazása. ● A tanulók önértékelésének alkalmazása az intézményi értékelési rendszerben.
● Az iskolai közösségek oktatói támogatása, az osztályfőnöki, gyakorlatvezetői feladatok pontos meghatározása.	● Osztályfőnöki munka kiemelt támogatása, a tutori szerep működtetése. ● Iskolai közösségi rendezvények szervezése.
● A módszertani megvalósítás során a társas kapcsolatok fejlesztése.	● A csoportban végzett munka alkalmazása az oktatásban és a gyakorlati képzésben. ● A társas érintkezés szabályainak példamutatás útján történő fejlesztése az oktatók egymással való viszonyán, az oktató és a tanulók, valamint a szülők kapcsolatán keresztül.
● A tanulók kapjanak önálló, kreatív feladatot, minden szakmai tevékenységükben találkozzanak az alkotás örömével.	● Az értékteremtés, az alkotás öröme jelenjen meg a szakmai munkában (pl. szakmai versenyek, kiállítások, bemutatók formájában). ● Ismerkedjenek meg a közvetlen és a tágabb környezetük kulturális értékeivel.
● Az oktatás-nevelés módszertani alkalmazásával sajátítsák el a társakkal való kapcsolattartás szabályait.	● Csoportmunka, kooperatív tanulásszervezési eljárások alkalmazása. ● Vita, mint módszer alkalmazása.
● A tanulók számára egyértelmű és következetes értékelési rendszer alkalmazása.	● Rendszeres értékelés (min. havonta egy osztályzattal). ● A fejlesztő értékelés alkalmazása. ● Önismereti foglalkozások a szakmai és az osztályfőnöki órákon.
● A csoportos tevékenység szabályrendszerének megismerése, a team- munka szabályainak elsajátítása, a csoportszerepek jelentőségének ismerete.	● Csoportos feladatok megoldása. ● A szakmai képzésben a team-munka követelményeinek szükségessége, gyakorlati eredményessége.
● A csoportszerepek gyakorlatban történő megismerése. ● Az önértékelés fejlesztése.	● Egyéni és csoportos feladatok megoldása egyértelmű értékelési követelményekkel.
● Kritikai szemlélet kialakítása. ● Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.	● Konzekvens értékelési kritériumok szerinti értékelési rendszer alkalmazása. ● A problémamegoldás algoritmusának alkalmazása.

2.2. A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A középiskolai nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség bővítése és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A megszerzett ismereteket jól egészítik ki a szakmai elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok, a duális szakképzés keretében valóságos munkahelyi körülmények között lehetőség van a megszerzett tudás elmélyítésére, alkalmazására. A nevelési célok intézményi szintű, tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. (A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról alapján.)

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze, tiszteletben tartva minden ember egyediségét és fejlődését, és az egyetemes emberi értékeket. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

2.2.1. Az értelmi nevelés

Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv alapján történik

Anyanyelvi kommunikáció. Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Idegen nyelvi kommunikáció. Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek – , az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai kompetencia. A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia. A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban

magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia. Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás. Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia. A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia. A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

2.2.2. Az erkölcsi nevelés

Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.

2.2.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Az önismeret és énkép kialakulásának segítése, az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség: a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása. Hozzá kell segíteni, hogy empátiának képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az a fejlesztésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Társas kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátítása (szociális kompetencia), kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

2.2.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk, hogy a tanulókban a humánus értékeket elmélyítve, az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, és demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljünk, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre. Az alapvető célok között szerepel a tanulók felkészítése a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására.

Cél a nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára. Feladat az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerésére, megbecsülésére nevelő ismeretek elsajátítása, egyéni és közösségi tevékenységek gyakorlása.

2025 szeptemberétől az intézményben bevezetésre kerül a honvédelmi alapismeretek tantárgy oktatása. Ennek célja a honvédelmi nevelési feladatok megvalósításának hatékonnyá tétele, a hazájuk és a haza védelme iránt elkötelezett, gyakorlati honvédelmi ismeretekkel és készségekkel is rendelkező fiatalok célirányos nevelése. A honvédelmi alapismeretek tantárgy további célja, hogy a diákok ismereteket szerezzenek a nemzeti védelemről, a polgári biztonságról, és fejlesszék a felelősségtudatukat a közösség iránt.

A tananyagtartalom hozzájárul a fiatalok fizikai és szellemi felkészültségének, katonai és civil alapismereteinek fejlesztéséhez.

A tantárgyhoz kapcsolódó szakmai kompetenciák:

- Kritikus gondolkodás és problémamegoldás fejlesztése,
- Csapatmunka és kommunikáció,
- Műszaki és biztonsági ismeretek integrálása.

A honvédelem tantárgy egyéves, melyet a technikum 9. évfolyamán kötelező jelleggel, heti 1 órában tanulnak a diákok. Az oktatást speciális munkakörben foglakoztatott katona oktató végzi. Tanterve a helyi tantervhez csatolva található.

2.2.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célunk az aktív állampolgárságra nevelés, melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás, a nemzeti azonosságtudat, az európai és egyetemes demokratikus

értékrend kialakítása az egyetemes, a demokratikus gondolkodásra és magatartásra nevelés, az állampolgári feladatokra és a tudatos közéleti részvételre való felkészítés.

Feladatunk az alapvető személyiségi és emberi jogok, valamint erkölcsi normák megismertetése, azok tiszteletének kialakítása, megerősítése, az egyenlő bánásmóddal és esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek és képességek fejlesztése, a szociális érzékenység kialakítása, a társadalmi egyenlőtlenségeik okainak megismertetésével.

2.2.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés

Célunk egy innovációval támogatott, a fentarthatóságot közvetítő korszerű tanulási környezet kialakítása. A zöld átállás során iskolánkban mi is számos lépést teszünk azért, hogy lelassítsuk a globális felmelegedést és a károsanyag-kibocsátást. Napelemekkel, energiatakarékos eszközökkel, tudatosan kevesebb elektromos áram felhasználásával, példamutatással, környezeti neveléssel támogatjuk a környezetet.

2023. szeptember 1-től büszkén viseljük az "Ökoiskola" címet. Az elnyert címet 2026. augusztus 31-ig viseljük. Célunk újra pályázni, majd elnyerni az "Örökös Ökoiskola" rangot. Célunk egy innovációval támogatott, a fentarthatóságot közvetítő korszerű tanulási környezet kialakítása. A zöld átállás során iskolánkban mi is számos lépést teszünk azért, hogy lelassítsuk a globális felmelegedést és a károsanyag-kibocsátást. Napelemekkel, energiatakarékos eszközökkel, tudatosan kevesebb elektromos áram felhasználásával, példamutatással, környezeti neveléssel támogatjuk a környezetet.

Intézményünk vállalt feladata és célja, hogy a tanulókban kialakítsa és elősegítse azt a szükséges szemléletmódot, amely a fenntartható fejlődés útjára segíti a mai társadalmat, a környezettudatos magatartást, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Tudjuk, hogy nem elég önmagában a környezeti neveléssel foglalkoznunk, hanem az iskolánkat is ebben a szemléletben kell működtetnünk. Igyekszünk ebben a folyamatban az intézményi élet valamennyi szereplőjét bekapcsolni, bevonni (fenntartó, vezetőség, oktatók, tanulók, szülők). A fenntarthatóságra nevelés eredményeként pedig a környezet és az egészség megóvása iránt elkötelezett felnőtteket kívánunk nevelni. Kiemelt feladat a partnerkapcsolatok kiépítése és ápolása a fentarthatóságot szintén értéknek tekintő szervezetekkel, intézményekkel, zöld óvodákkal, ökoiskolákkal.

Tudjuk, hogy nem elég önmagában a környezeti neveléssel foglalkoznunk, hanem az iskolánkat is ebben a szemléletben kell működtetnünk. Igyekszünk ebben a folyamatban az intézményi élet valamennyi szereplőjét bekapcsolni, bevonni (fenntartó, vezetőség, oktatók, tanulók, szülők). A *fenntarthatóságra nevelés* eredményeként pedig a környezet és az egészség megóvása iránt elkötelezett felnőtteket kívánunk nevelni.

Célkitűzéseink:

- váljon tanulóink igényévé a természetnek és szűkebb környezetének megóvása,
- ismerjék meg a hosszútávon fenntartható életmód gyakorlati fogásait,
- legyen fontos számukra a közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek,

sokszínűségének megőrzése, gyarapítása, a közösségi szolgálatba való bekapcsolódás,
- ismerjék meg, és tudatosan alkalmazzák az energiaforrásokkal való takarékos bánásmódot;
- az egészséges életmódra való nevelés;
- a helyi környezeti értékek megismerése, tisztelete;
- Ökoiskola, Örökös Ökoiskola cím elnyerése, megtartása!

A fenntartható fogyasztás szempontjából érzékeny területek, amelyek megjelennek a tanórákon:

- környezeti változások, veszélyek, lehetőségek beépítése valamennyi tantárgyhoz tartozó tanmenetbe
- élelmezés, táplálkozás – osztályfőnöki órák - pl. részesítsük előnyben a biogazdaságból kikerülő termékeket, a helyi termelők áruit, az energiaitalok helyett a vizet, kerüljük a gyorsétkezéseket, a félkész ételeket
- textíliák, öltözködés – osztályfőnöki órák, szakmai órák– pl. természetes rostalapú, tartós textíliákat vásároljunk
- tudatos vásárlói magatartás kialakítása, formálása – osztályfőnöki órákon, valamennyi szakmai gyakorlati oktatás során, témák: vásárlói jogok, cseréhez való jog, a vásárlástól való elállás joga, a reklamáció joga – szavatosság- és jótállási idő, internetes vásárlás, virtuális bankkártya használata, stb.

Tanórákon kívüli egyéb tevékenységek:

- iskola, tantermek berendezése, dekorálása – részesítsük előnyben a környezetbarát anyagokat-pl. művészettörténet, osztályfőnöki óra, szakmai órák, témahét
- példamutatás az iskola környezetének fejlesztésével: pl. víztakarékos rendszer kiépítése, energiatakarékos világító berendezések, hőszigetelést terve
- közlekedés – részesítsük előnyben a környezetet kevésbé terhelő eszközöket: gyaloglás, kerékpározás, vonat, ennek érdekében biciklitárolókat bővítjük, biciklis programokat szervezünk
- utazás, turizmus: keressük az ÖKO címke viselésére jogosult szálláshelyek szolgáltatásait; tiszteljük a szállásadó régió kultúráját és vallását, vásárláskor részesítsük előnyben a vendéglátó vidéki termékeket- pl. osztálykirándulások, témahét

A feladatok, programok koordinálására, kontrolja:

- Innovációs és fejlesztő munkaközösség
- Ökomunkacsoport

2.2.7. A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés

Testi, lelki egészség, mely a foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a

gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is. A nevelés feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

2.2.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítása. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos, elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, csoportmunkában való részvétel képességének és a projektszemléletnek a fejlesztése. A szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése.

2.2.9. Médiatudatosságra való nevelés

Biztos esztétikai értékítélet és belső késztetés kialakítása. A tanulók ismerjék meg és értsék, milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat, alakuljon ki kritikai beállítódásuk. Szerezzenek ismereteket az adatbiztonsággal, a jogtudatossággal, és a függőséggel kapcsolatosan.

2.2.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulókban tudatosodjon saját felelősségük a tisztességes munka, a fogyasztás, az ésszerű gazdálkodás területén, tudjanak mérlegelni és dönteni. Ismerkedjenek meg a vállalkozások során felmerülő kockázatokkal és veszélyekkel, azzal, hogy a pénzt hogyan fektethetik be, és ehhez kitől kérjenek információkat.

Valamennyi tantárgy tanmenetébe, témaköreibe beépítve, de tanórán kívüli programjainkon is szeretnénk olyan pénzügyi, vállalkozói ismereteket kialakítani, elmélyíteni, attitűdöt formálni, hogy tanulóinkból e téren is tudatosan gondolkodó felnőtt váljanak.

Elsődleges célunk: felhívni a figyelmet a pénzügyi tudatosságra, a pénzügyi kultúra fejlesztésének fontosságára, a vállalkozói kedv megteremtésének, az üzleti ismeretek megalapozásának lehetőségére.

A pénzügyi ismeretek mellett, helyet, teret adjunk a vállalkozói kompetenciafejlesztés, és a vállalkozói ismeretek bevezetésére az iskolákban. (Pénz7 programjai, közismereti, szakmai órák) Kiemelten támogatjuk és az adott tanórákon elvárjuk a pénzügyi, vállalkozói oktatás élményalapú megvalósulását. Igyekszünk bekapcsolódni és tanulóinkat is bevonni a különféle, pénzügyi, vállalkozási edukációs projektekbe. (Pénz7, Pénziránytű Alapítvány)

2.2.11. Pályaorientáció

Pályaorientációs tevékenységünket folyamatosan megújítjuk, összehangoljuk a felsőoktatási intézmények által szervezett nyílt napokkal, az érintett szervezetekkel országos és helyi szinten is. Iskolánk lehetőséget nyújt a tanulóknak, hogy életkoruknak és tudásuknak megfelelően átfogó ismereteket szerezzenek a gazdaságról, betekintést nyerjenek a munka világába, megismerjék a továbbtanulási lehetőségeket és a felsőoktatási intézményeket. Az oktatás során felmérjük az egyéni képességeket és felkészítjük tanulóinkat a jövőbeli felelősségvállalásra.

Életpálya-tanácsadási és pályaorientációs lehetőségek

Nyílt napok

A pályaválasztás előtt álló fiatalok számára a tanév folyamán 3 alkalommal szervezünk nyílt napot. A programokon az érdeklődők teljeskörű képet kapnak intézményünk képzési palettájáról, szakmai munkájáról, megismerhetik duális partnereinket. Leendő tanulóink az óra- és tanműhelylátogatásokon keresztül minden általunk oktatott szakmánkba betekintést nyerhetnek és ki is próbálhatják a standokon.

Pályaorientációs nap

Minden évben egy tanításmentes napot a pályaorientációnak szentelünk, amelyen az osztályok különböző színes programokon vehetnek részt. A rendezvény célja, hogy felkészítsük a tanulókat a felnőtt életre, a továbbtanulásra, életpályájuk megtervezésére. Diákjaink előadásokat hallgatnak a továbbtanulási lehetőségekről, felvételi eljárásáról, diákmunkáról, ellátogatnak kiállításokra, szakmai bemutatókra. Belső programjainkon oktatóink tartanak szakmaspecifikus előadásokat.

Karrierhét

A 2025/2026. tanévben harmadik alkalommal fog megrendezésre kerülni a Karrierhét. Az intézményi karrierhéten a karriertámogatásé a főszerep, fontosnak tartjuk ugyanis, hogy a mindennapi oktatás mellett teret engedjünk minden olyan támogató programnak, ami által a tanulóink könnyebben tudnak eligazodni a karrierutat érintő kérdésekben. Céges tájékoztatókat, programokat, külsős eseményeket is szervezünk diákjaink számára. Szakmai bemutatók, kiállítások, üzem- és laborlátogatások során a tanulók ismeretek szerezhetnek későbbi munkaerőpiaci lehetőségeikről, így könnyebben találják meg saját életútjukat. Ötleteket kapnak saját vállalkozásuk kialakításához vagy továbbtanulási lehetőségeket ismerhetnek meg.

Pályaorientációs rendezvények

A Debreceni SZC Kreatív Technikum a Debreceni Szakképzési Centrum által szervezett valamennyi pályaorientációs rendezvényén részt vesz (Hello Szakma!, Szakmafesztivál), ahol megismertethetjük, népszerűsíthetjük intézményünket, az itt folyó oktatói munkát, a választható szakmáinkat. A rendezvények küldetése a pályaorientáció és a karriertámogatás a középiskolai továbbtanulás előtt álló tanulók részére, valamint a pályamódosítás iránt vágyakozó, új kihívásokat kereső felnőtteknek szóló képzések népszerűsítése.

Kiemelt feladataink:

- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.

- Fel kell készítenünk a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, a sikeres felsőoktatási felvételire.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: érettségi előkészítők, szakkörök, kirándulás, iskolaújság stb.
- A „Z” generációt megszólítani képes, intenzív marketingkommunikációs kampányok indítása.
- Élményalapú pálya-tanácsadási rendszer működtetése a Digitális Közösségi Alkotóterek lehetőségeit is bevonva.
- Az intézmény beiskolázási, működési és marketing tevékenysége hatékonyságának növelése érdekében pályaorientációs és karriertámogató események szervezése (pályaorientációs nap, karrierhét).

Ilyen lehetőségek például:

- Dráma szakkör
- Nyelvvizsgára felkészítő foglalkozás (angol/német nyelv)
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembe vétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- A gyakorlati oktatásban az értékteremtő projektszemlélet követése.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése (DÖK fórumok)
- A tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása (projektek, kiállítások).
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakulásának és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező, alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját (pl. NTP pályázatok).

Azoknak a hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak (pl. mentálhigiénés programok, ill. pszichológiai tanácsadás keretében).

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tantervet is magába foglaló szakmai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, tanulás, munka.
- A gyakorlati képzés, az értékteremtő munkavégzés személyiségformáló erejének kihasználása.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, a gondolkodás képességét, együttműködési készséget fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

2.2.12. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek, egészségi állapotának javítását szolgálja; olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

Célunk: Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészségfejlesztésével kapcsolatosan. Célunk, hogy minden tanuló részesüljön a testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Személyi és tárgyi környezetével az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedésének fejlesztésére hivatott, segítse a pozitív beállítódásoknak, magatartásformáknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Valljuk, hogy az egészségkulturáltság maga az életmód és hogy az iskolai egészségfejlesztés az iskola életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul

- az oktatók és tanulók egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére,
- a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére,
- az oktatói – nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében,
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakítására.

Elsősorban szemléletváltásra és a prevencióra helyezve a hangsúlyt:

- egészséges életmód iránti igény kialakítására
- a beállítódások és a magatartás pozitív mintákhoz való fokozatos formálására
- a tanulók kommunikációs, cselekvési képességeinek javítására

- az egészségvédelem, a mentálhigiénia kérdéseivel kapcsolatos ismeretek közlésére, pontosítására
- a szükséges környezeti változtatások (fizikai, szociális) végrehajtására.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi **négy alapfeladat** rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termeléshelyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak, a mozgás beépítése a mindennapi életbe (tartásjavító torna, relaxáció és tánc);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával;
- környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Egészségnevelés tartalma, alapelvei az iskolánkban:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- a rendszeres testmozgás egészségmegőrzésében való szerepének a felismerése,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás és a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony,
- az egészséges környezet jelentősége,
- az egészséges táplálkozás,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai,
- az AIDS-prevenció,

- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat),
- a testi higiénia,
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás),
- az egyénileg kialakított mozgásprogram fontossága az egészségmegőrzésben,
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok fontossága a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésben és az interperszonális kapcsolatokban.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes, testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, az aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetekhez megoldásokat), a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Életviteli feladatok;
- Foglalkozásokon belüli és kívüli feladatok;

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Foglalkozás keretében végzettkötelező egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az

egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét.
- „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása).

Tanórán kívüli foglalkozások:
- délutáni szabadidős foglalkozások,
- sportprogramok,
- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások,
- sportrendezvények, kulturális programok,
- kirándulások, sportprogramok,
- együttműködés sportegyesületekkel.

Mindennapi testedzés megvalósítása:
- testnevelés órákon,
- tömegsport-foglalkozásokon,
- szabadidőben, rendszeres sportfoglalkozások keretében,
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét,
- sportversenyek lebonyolítása,
- a diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása: Az egészségfejlesztési stratégia
Egészségfejlesztési csoport működtetése
Az egészségnevelési program megvalósítását az egészségnevelési csoport (ENCS) irányítja, koordinálja.

Tagjai:

- igazgató vagy megbízottja
- iskolaorvos, védőnő
- egészségnevelési felelősök (oktatók)
- gyermek- és ifjúságvédelmi és drogügyi koordinátor
- diákönkormányzatot segítő oktató
- osztályfőnöki munkaközösség vezetője
- biológia szakos oktató, testnevelő oktató
- iskolapszichológus

A munkaterv alapján az oktatótestület bármely tagja bevonható. A csoport vezetőjét a csoport tagjai választják és az iskola igazgatója bízza meg.

Helyzetfelmérés
A felmérés kiterjed az állapotfelmérésre. A felmérést és annak értékelését az adott tanév szeptember 30-ig (illetve egyes esetekben a tanév végéig) kell elvégezni.

Felelősök: iskolaorvos, gyógypedagógus, testnevelők, ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök. Az állapotfelmérés függően kiterjed:

- a mentálisan veszélyeztetettek körére (magatartászavarok, beilleszkedési nehézségek),
- a krónikus betegek, súlyosan vagy kismértékben fogyatékosok körére (pl. cukorbetegek, allergiások, intoleranciák),
- egészséget károsító, kialakult vagy kialakulóban lévő szokásokra (pl. dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer-fogyasztás)
- az egészséget várhatóan veszélyeztető tényezőkre (túlsúly, tartáshiba, mozgásszegény életmód, családi halmozódó betegségek).
- a veszélyeztetett tanulók felmérésére

Az állapotfelmérés módszerei: teszt, interjú.

Adott tanévre vonatkozó egészségnevelési program kidolgozása
A helyzetfelmérés eredményére támaszkodva, a feltételrendszer elemzése alapján az egészségnevelési csoport (ENCS) elkészíti a programot, melynek részei:

Felvilágosító, megelőző tevékenység
Tematika összeállítása: előadások, adott témában csoportfoglalkozások, iskolai egészség nap, versenyek szervezése, felvilágosító anyagok kézbeadása.

Diáksegítők képzése
A tanulók képzésük után vállalják, hogy közvetítik az egészségfejlesztés üzenetét kortársaik felé, és arra próbálják megtanítani őket, hogy képessé váljanak nemet mondani a káros szenvedélyekre.

A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése
Az egészségnevelési program megvalósításának, hatékonyságának értékelését minden tanév végén elvégezzük, az eredményeket a következő év tervezéséhez beépítjük. Az értékelés módszerei: kérdőív – trendvizsgálat, dokumentumelemzés.

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek
A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységek beépülnek a tanuló magatartásformái sorába. Az oktatók a tanulók közt élve érzékelik a folyamat fejlődését, és megerősítik a helyes viselkedésmintákat.

Foglalkozás keretében megvalósuló fejlesztés
A tananyaghoz kapcsolódóan, a tanmenetekben rögzített elsajátítandó ismeretek mérhetőek. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés
A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Célunk, hogy az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek beépüljenek a tanuló és a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé váljanak. Ezek a programok gyakran versenyeztetéssel valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:
A programok és az egész tanév során elért eredmények reális feltérképezése és értékelése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismeretek fejlődnek, a diákok

tudása elmélyül. Az iskola és az oktatók éves munkatervet, programtervet és a foglalkozási tervet készít.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál az egyéni és a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében. Célunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás.

Komplex intézményi mozgásprogram
A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv melléklete.

- Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a település és a különféle szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon.
- Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében az alábbi sportágakat a helyi tantervben feltüntetett tömegsport órában beépítettük az óratervi órakeretbe: labdarúgás (női, férfi)
- Az alábbi sportágakból házibajnokságot szervezünk: tollaslabda, labdarúgás, kosárlabda, röplabda
- Napközben, ill. délután oktatói felügyelet mellett sporteszközöket biztosítunk a sportolni kívánó diákok számára.
- Az iskolai sportkörünk az alábbi szakágakkal rendelkezik: labdarúgás
- Az évszak sajátosságainak megfelelően a következő mozgásostevékenységeket végezzük:
    - ősszel: futás, labdajátékok, séta;
    - télen: futás, szánkózás, hógolyózás, séta;
    - tavasszal: futás, labdajátékok, séta
- A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelési órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon és a tömegsport órákon.

2.2.13. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata. Az iskola oktató-nevelő tevékenységében fontos helyet foglal el a közösségi nevelés, a közösségfejlesztés. A közösségnek az élet bármely területén igen jelentős a nevelő, ösztönző és személyiségformáló

hatása. A közösségben az élmények felerősödnek, az egyén hatékonysága megnő. Ezeket a tartalmakat kell az oktatónak okosan felhasználnia a tanulókkal való foglalkozása során.

Az iskola sajátos nevelő közösség, amely a személyiség gyakorlótere, saját programmal rendelkezik, meghatározott keretek között működik. Biztosítja a tanulók és felnőttek közösségi tevékenységét, erősíti pozitív viszonyaikat, és a személyiség mindenoldalú fejlesztését – önfejlesztését egységes pedagógiai rendszerben érvényesíti.

A nevelőközösség arra törekszik, hogy optimális feltételeket teremtsen a tanulói személyiség kibontakozásához, s az önnevelő – önfejlesztő gyakorlat megalapozásához. Ennek szellemében a közösség és a személyiség kölcsönhatásának megalapozását az iskola társadalmi funkciójaként értelmezhetjük. Napjainkban az iskola ismeretközlő szerepe mellett egyre nagyobb hangsúlyt kap a nevelő funkció.

Ez utóbbinak hatással kell lennie a teljes tanulói személyiségre, s ki kell terjednie a személyiségfejlesztés minden lényeges problémájára. Az iskola hivatott formálni a tanulók viszonyulásait, kapcsolatait, értékválasztását, az öntevékeny közösségi magatartás és jellem kibontakozását, igényüket a folyamatos önképzésre, önfejlesztésre.

Az iskolai közösségi élet meghatározó eleme a Diákönkormányzat, amely az iskola tanulóiból áll. A DÖK a tanulók érdekeit hivatott képviselni, véleményezési, javaslattételi, döntési és egyetértési jogkörrel bír. Évente legalább egyszer diákközgyűlést kell tartani. Ez az a demokratikus fórum, ahol az iskola tanulói áttekinthetik az önkormányzat működését és a diákjogok érvényesülését, itt lehetőség van az iskolában felmerült diákjogi problémák nyilvános felvetésére, az iskolavezetéssel közösen elfogadható megoldások kezdeményezésére. Nap mint nap igen sok szó esik a diákok jogairól. Éppen ezért különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a tanulókat megtanítsuk arra, hogy a kialakuló társadalmi és iskolai demokráciában hogyan élhetnek, illetve hogyan éljenek – és ne visszaéljenek! – jogaikkal. Például: kulturált problémafelvetés, más véleményének, nézeteinek tolerálása és elfogadása stb.

Ügyelni kell arra, hogy a diákjogok ne formálisak, hanem rendeltetésszerűek legyenek. Az iskolavezetés a törvényes előírásoknak megfelelően vonja be a diákok képviselőit a döntésekbe.

A közösségi joggyakorlás feltétele még, hogy az oktatók külön tudják választani a tanulót és a közösség megbízásából eljáró diákképviselőt.

Egy közösség ritkán alakul, fejlődik magától, az oktatóknak nagy szerepe van az iskolai közösség formálásában. A feltétlen nevelői követelések, illetve a pozitív mag kialakítása után erősíteni kell a közösség önmagával szembeni követeléseit.

Javítani kell továbbá a tanulmányi fegyelmet, a tanulás munka jellegének és a fizikai munka megbecsülésének tendenciáit. Egységesen küzdeni kell az általános neveltségi hiányosságok, a közömbösség, a lezserség ellen. Figyelmet kell fordítani a városi élettel járó negatív jelenségek ellensúlyozására, illetve lehetőség szerinti megszüntetésére.

El kell érni, hogy a diákvezetők mellett a felsőbb évfolyamosoknak az alsóbb évfolyamokra gyakorolt pozitív hatása érvényesüljön. Gyakorlattá kell fejleszteni a diák – diák által történő nevelését, pozitív ráhatását.

A magatartási fegyelem egységes megítélése érdekében az általánosan elfogadott egyéni és közösségi normákat tudatosítani kell, és az oktatótestülettel egyetértésben, a gyakorlatban meg is kell követelni azokat.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

- Fontosnak tartjuk a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedésinormák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítását. Az eddig elért eredményekre építve ki kell dolgozni hagyományteremtésünk és hagyományápolásunk rendszerét az oktatótestület és a diákközösség együttműködésével.

Mindebből eredően az iskolaközösség nemcsak a tanulók, hanem a tanulók és oktatók együttes közösségéből áll, ami a közös célok elérése érdekében – beleértve a szülőket is – együtt kell, hogy tevékenykedjen a folyamatos szakmai fejlődés érdekében. A közös tevékenységet, a közös célt úgy kell kitűzni és megvalósíttatni, hogy egyrészt teljesíthető legyen, másrészt találkozzon az érdekeltek érdeklődésével.

Iskolánk szakmai jellegéből eredően nem nehéz megtalálni azt a közösséget, azokat a szakmai közösségeket, amelyek eddig elért iskolai eredményeinket nemcsak gazdagítani kívánják, hanem önálló sikerekre is vágynak.

Az iskola minden oktatójának kötelessége, hogy kellő segítséget nyújtva, tanulóinkat a legszélesebb skálán segítse hozzá a siker eléréséhez, az elért eredmény népszerűsítéséhez, az iskola alkotó közösségének fejlesztéséhez.

Az iskolai közösségfejlesztésben fontos teendő az oktatótestület hosszú távú stabilitásának biztosítása. Ehhez erősíteni kell az érkező (fiatal) oktatóknak a közösséghez való kötődését.

Az oktatótestület közössége példaként hat a diákokra. Csak az az oktató tud igazán közösségi életre nevelni, aki maga is aktív tagja közösségének. Aki fontosnak tartja saját közösségén belül a feladatvállalást és az együtt töltött szabadidőt is élményként éli meg, az tudja hitelesen továbbadni ezt a hozzáállást a diákoknak.

- Az önkormányzás képességének kialakítása.
- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják
- A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy oktatói segítséggel vagy önállóan, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák), gyakorlati foglalkozások, egyéb foglalkozások (szakkörök, kirándulások, sportkörök, drámaszakkör, divatbemutató szakkör), diák-önkormányzati munka.
- A tanulóközösségek fejlesztésében a tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele.
- A tanulói közösségek megfelelő irányításával jussunk el az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – közösséggé válásig.

- Olyan iskolát kell teremteni, amelyben a tanuló - és oktató egyaránt jól érzi magát, mert az meghatározza az iskola belső világának emberformáló erejét.
- A tanulói közösségek irányításánál oktatóink alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a serdülő és ifjúkori problémákhoz. Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulókat tevékenyen be kell vonni közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe és gyarapításába. Érezzék, hogy az iskola rendjének, tisztaságának, eszközeinek, berendezéseinek megóvásában fontos szerepük van.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése: A tanulói közösségeket irányító oktatók legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek. Olyan oktató közösség kialakítására törekszünk, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja. A közösségi nevelés eredményessége érdekében fontosnak tartjuk az osztályfőnök és a gyakorlati oktató szoros együttműködését.

Harmonikus kapcsolatot kell kialakítani a természeti és társadalmi környezettel. Az osztálykirándulások megfelelő alkalmat nyújtanak arra, hogy a tanulók megismerjék hazánk távolabbi tájait és az ott élő embereket.

A tanulókat nyitottá kell tenni a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt; ki kell alakítani bennük ezek elfogadását, megbecsülését.

Napjainkban rengeteg új hatás, információ ér bennünket. A tanulókat arra kell nevelni, hogy el tudjanak igazodni ebben az információáradatban, és kritikai módon tudják azt használni.

Erre jó alkalom lehet egy közös osztály- vagy iskolaszintű mozi-, színház- vagy múzeumlátogatás. Ilyen rendezvények során fejleszthető a tanulók viselkedés- és kommunikációs kultúrája is.

A tanórán, gyakorlati foglalkozáson megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása egyéni képességekhez igazodó munkaformák előtérbe helyezésével önálló és csoportos munkára támaszkodva, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- Különböző, változatos munkaformákkal a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Gyakorlati foglalkozás keretében a különböző csoportszerepek elsajátítása, kipróbálása. Az egyes munkafolyamatok felelősség-megosztása, az együttműködés és a tájékoztatás szerepeinek gyakorlása.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók

beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.

- A tanulók motiválása, kezdeményezéseiknek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- Szociális kompetenciák fejlesztése (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség).

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- A hagyományőrző tevékenységek fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését.
- Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves foglalkozások, múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadásokon tett csoportos látogatások, stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- Szabadidős tevékenységek.
- A felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igaz odva különféle szabadidős programokat szervezünk, melyeken a részvétel önkéntes (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.).

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

2.3. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.3.1. Az oktatók helyi intézményi feladatai

Céljaink megvalósítása érdekében az oktató:

- Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- Az iskolai élet egészére figyelve segíti a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyes ügyekben a szeretetről és diszkrécióról sem feledkezik meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét (Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás – Rendszeres kapcsolatot tart diákjai osztályfőnökével, oktatóival, a gyakorlati oktatásban résztvevőkkel, szüleivel, az ifjúságvédelmi felelőssel.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját; a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi (Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók –

2. kompetencia).

- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Saját órájáról, foglalkozásáról indokolt esetben, az igazgató engedélyével tanulót elengedhet.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit (A tanulás támogatása - 3. kompetencia).
- Az oktató-nevelő munkán túl kiemelt feladatként látja el a tanuló személyiségének fejlesztését, az egyéni bánásmód érvényesülését. Rendelkezik a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültséggel (4. kompetencia).
- A gazdasági igényeket, a szakmai fejlődést figyelemmel kíséri, az elméleti és gyakorlati képzésbe beépíti a korszerű szakképzési ismereteket, technológiákat.
- Folyamatosan fejleszti, megújítja, bővíti a digitális ismereteit és a módszertani kultúráját, részt vesz vállalati helyszínű, vagy egyéb partnerek által szervezett továbbképzéseken.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- Rendszeresen értékeli, elemzi a pedagógiai folyamatokat, és figyelemmel kíséri a tanulók személyiségfejlődésének folyamatát (6. kompetencia).
- Részt vesz az oktatótestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjébe, az egészséges és biztonságos intézményi működtetéssel kapcsolatosan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- Részt vesz az intézmény minőségfejlesztési munkájában.
- Együttműködik a kollégáival; kiemelten szoros együttműködés szükséges az egy osztályban tanítók közösségében, továbbá a szakmai eleméleti oktatók és a szakoktatók között.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi. Iskolai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi (7. kompetencia).
- Segíti, fejleszti a tanulói csoportok, közösségek alakulását, érzékenyen reagál az esélyteremtésre, nyitottsággal a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre (5. kompetencia).
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.
- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban (8. kompetencia).
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tanműhelyekben, tornateremben rendet tart, a leltározásban részt vesz.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden oktató köteles betartani. A szakoktatók és osztályfőnökök minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Az oktató adminisztrációs és tájékoztatási feladatai között különösen ügyel arra, hogy a tanuló értékeléséről az ellenőrző könyv/digitális napló útján rendszeresen értesítse a szülőket. Az ellenőrző könyv/digitális napló útján a bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzéseket pótolja.

2.3.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák, foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint vezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az általános igazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító oktatók értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- A pedagógia elvei és gyakorlata alapján az iskola célrendszerének megfelelően neveli tanítványait.
- Összehangolja az osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon érzi magát.
- Szorosan együttműködik a gyakorlati oktatásban részt vevő oktatókkal, a gyakorlati képzés szervezőjével.
- Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken).
- Az osztályfőnök alaposan ismeri tanítványait, az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító oktatók munkáját és látogatja óráikat, aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó oktatókkal, szakoktatókkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott oktató).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az oktatótestület elé terjeszti.

- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.
- Saját hatáskörében – indokolt esetben – összesen évi nem összefüggő három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását.
- Osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

2.3.3. Az iskolapszichológus feladatai

Az alábbiakban intézményünk iskolapszichológiai ellátásával kapcsolatos legfontosabb kérdései szerepelnek. A szakmai programban nem részletezett kérdésekben a mindenkori **szakmai** protokoll elveit kell irányadónak tekinteni (jelen dokumentum elfogadásának időpontjában ez a Szabó és N. Kollár (2015) által készített protokollt jelenti).[3]

Az iskolapszichológus tevékenysége az iskolában
Intézményünkben iskolapszichológus működik, tevékenységével az oktató-nevelő munkát segíti. A tanulók megismerése céljából *szűrővizsgálatokat és állapotfelméréseket* végez. Egyéni *tanácsadással* segíti a tanulókat abban, hogy élethelyzetükre megoldásokat találjanak. A tanulók érdekében *konzultál* a szülőkkel és az oktatókkal, amelynek során közösen gondolkodnak a tanulókat érintő kihívásokról. A tanulócsoportok számára *csoportos foglalkozásokat* tart képességeik és személyiségük fejlesztése, önismeretük növelése érdekében.

Az iskolapszichológus tevékenysége *nem azonos a pszichoterápiával*, és nem helyettesíti sem a pszichoterápiás, sem a pszichiátriai kezeléseket. Amennyiben a tapasztalatok alapján szükségesnek látszik pszichoterápiás vagy más kezelés folytatása, úgy továbbirányítja a tanulókat a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást (pl. pszichiátriai ellátást) biztosító intézményhez.

Az iskolapszichológusnak *titoktartási kötelezettsége van*, a tudomására jutott információkat csak az érintettek személyes engedélyével vagy jogszabály által előírt esetekben oszthatja meg másokkal. A titoktartás nem vonatkozik a saját vagy mások egészségét, testi épségét, életét veszélyeztető körülményekre. A személyes adatokat bizalmasan kezeli a hatályos adatvédelmi jogszabályoknak, az intézmény adatkezelési szabályzatának és a Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexének (SZEK) megfelelően.

Az iskolapszichológiai ellátás szabályozása

[3] Szabó É., N. Kollár K. (2015): Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás szakszolgálati protokollja. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest

Amennyiben a tanuló törvényes képviselője nem kíván hozzájárulni 18 év alatti kiskorú gyermeke rendszeres és személyre szabott iskolapszichológiai ellátásához, ill. azonosítható módon történő vizsgálatához, úgy az erről szóló nyilatkozatát személyesen vagy postai úton kell eljuttatnia intézményünk részére.

A törvényes képviselő nyilatkozata csakis az intézményünkben megvalósuló rendszeres és személyre szabott pszichológiai foglalkozásokra (pl. névvel ellátott kérdőívekkel végzett egyéni pályatanácsadás), valamint az azonosítható módon történő vizsgálatokra vonatkozik (pl. az intézmény tehetséges tanulóinak azonosítása névvel ellátott kérdőívekkel). Az anonim módon történő vizsgálatokhoz (pl. egy osztály tanulási szokásainak vizsgálata névtelenül kitöltött kérdőívekkel), a rendkívüli helyzetekben esetenkénti segítségnyújtáshoz (pl. krízistanácsadás), valamint a tanulócsoportok számára tartott csoportos pszichológiai foglalkozásokhoz (pl. prevenciós foglalkozás) az iskolapszichológusnak nem szükséges a törvényes képviselő hozzájárulását kérnie.

Ha a törvényes képviselő nyilatkozata alapján a gyermek teljeskörű iskolapszichológiai ellátása intézményünkben nem valósítható meg, akkor szükség esetén a gyermek számára biztosított rendszeres és személyre szabott segítséget – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 72. § értelmében – a törvényes képviselőnek a pedagógiai szakszolgálatnál kell igénybe vennie.

Az iskolapszichológus jogai és kötelességei az iskolában

Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy

- önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen;
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül
- konzultációt kezdeményezzen az oktatóval és a szülővel;
- elvégezze az egyének, ill. tanulócsoportok szűrő- és állapotfelmérő vizsgálatait;
- a tanulók, ill. tanulócsoportok számára egyéni vagy csoportos pszichológiai foglalkozásokat tartson;
- a tanítási órák vagy más pedagógiai foglalkozások időpontjában, azzal párhuzamosan, az oktatóval egyeztetve, egyéni pszichológiai foglalkozás érdekében, saját szobájában fogadjon tanulót, melynek során a tanuló távolmaradása a tanítási óráról engedélyezett, és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége:

- figyelembe venni a munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, oktatók jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul;
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját, különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit;
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

2.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Az együttnevelés az intézmény egészében pedagógiai hatással bír: pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítása, az empátia fejlesztése.

Alapvető pedagógiai feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő (a sajátos nevelési igényű – szakmaspecifikusan egészségügyi szempontból alkalmasított; a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő; a kiemelten tehetséges; a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű) tanulók fejlesztése, amelynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás, valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Sajátos nevelési igényű tanuló: „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.” /2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ (25) pont/

Beilleszkedési, tanulási, és magatartási nehézséggel küzdő tanuló: „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.” /2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (3) pont/

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: „kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség” /2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (13) pont/

2.4.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Tevékenységeink:

- Az iskolai szociális segítő a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja.
- Az iskolai szociális segítő együttműködik az iskola minden érintett oktatójával, a diákönkormányzattal, és kapcsolatot tart az egészség- és környezeti neveléssel is

foglalkozó munkaközösségekkel. Segítséget nyújt a kortárs segítő hálózat kiépítéséhez és a segítők koordinálásához.

Iskolánk a nevelési tanácsadóval, és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken működik együtt:

- Az egyéni képességekhez igazodó foglalkozás megszervezése.
- Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően.
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások a szakértői vélemények alapján készült intézményvezetői határozatok alapján.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- Pályaorientáció.
- A szülőkkel való együttműködés.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
- A szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.4.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ennek a tevékenységnek a szükségszerűségét munkánk minden elemében tapasztaljuk. Tudjuk, hogy a tanuló csak akkor képes megfelelni tökéletesen mások és önmaga elvárásainak, ha nem éri olyan hatás, amely zavart idéz elő magatartásában. A mai világunkban megnövekedtek a beilleszkedési, viselkedési és magatartásbeli problémák.

(A magatartászavar szocializációs zavar, ami a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szerepviselkedésekés velük kapcsolatos ösztönzések, ismeretek és képességek elsajátításának és alkalmazásának anomáliája, a szociális tanulás gyengesége, vagy hibái miatt a társas kapcsolatokban és együtt működésekben fellépő önszabályozási nehézség és zavar megnyilvánulása. A magatartászavar olyan másodlagos és harmadlagos személyiségfejlődési anomália, amely időleges, nem szükségszerű, korrekciós neveléssel leküzdhető.)

Az iskolánkban tanuló diákjaink jelentős része halmozottan hátrányos helyzetű családban él, amihez általában komoly életmódbeli nehézségek társulnak.

Fontos számunkra, hogy a tanulót partnerként kezeljük a mindennapokban. Csak olyan mértékben tudjuk segítő tevékenységünket megvalósítani, amilyen mértékben megértettük a tanulót, a konfliktust okozó viselkedést, magatartást, az azt kiváltó okot vagy okokat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a tanuló megfelelő szakemberhez való irányítása, speciális csoportba javaslása. Együttműködünk a gyógypedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- a belépő évfolyam év eleji tudásszint mérése valamennyi tantárgyból, különös tekintettel a szövegértésre és a matematikai kompetenciára,
- a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérelme,
- tanulásmódszertani ismeretek alkalmazása a tantárgyi órákon,
- szoros kapcsolat az általános iskolákkal, a nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó foglalkozás megszervezése,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolattartása,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a felsőfokú továbbtanulás irányítása, segítése,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- az egy osztályban tanító oktatók együttműködése, egységes nevelési elvek alkalmazása;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósítása,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonása,
- a szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- kedvezmények, mentességek biztosítása a Nemzeti köznevelési törvény alapján,
- a problémás gyerek megfelelő helyre ültetése,
- a figyelmet felkeltő, fenntartó módszerek előnyben részesítése,
- a követelmények optimális aranyának megtalálása,
- személyre szabott feladatok, folyamatos differenciálási lehetőség biztosítása a tanítási órákon,
- új, hatékony módszerek változatos alkalmazása az oktatási folyamatban,
- az alkalmazkodás segítése társakhoz, helyzetekhez,
- iskolapszichológus segítő tevékenysége,
- közös szabályok kialakítása, melyek segítik az elfogadást, kompetenssé teszik a szereplőket,
- törekvés a családdal történő minél hatékonyabb együttműködésre,
- együttműködés más szakemberekkel a probléma megoldásához vezető út kidolgozásában,
- a reális énkép kialakításának segítése,
- a lehető legjobb oktató-diák kapcsolat igényének kialakítása, kötődések erősítése.
- Az osztályfőnök az ifjúságvédelmi koordinátor közreműködésével külső szakember segítségét is igényelheti (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, pszichológus).

A beilleszkedési zavarral küzdő diák nem találja helyét az osztályközösségben:

- Elutasítja osztálytársait, vagy oktatóit, vagy ezek bizonyos csoportjait, egyéneit.

- Esetleg fordítva: kiközösítik osztálytársai, vagy egyes oktatói nem találják meg a megfelelő hangot vele. Mindenképpen az osztályfőnök és az érdekelt felek közös erőfeszítésének, okfeltáró és azt megszüntető tevékenységének kell meghoznia a megoldást.

A *konfliktusos magatartású tanuló* fogalma nehezen határozható meg, mert minden személyiség más- más, és ahány konfliktust okozó magatartású személyiség létezik, annyiféle jelleget ölthet a magatartás is.

A konfliktust okozó magatartású tanulóra jellemző:

- A szüleivel, szűkebb környezetével, oktatóival, nevelőivel, társaival nem megfelelő a kapcsolata.
- A közösséghez nehezen tud alkalmazkodni, vagy egyáltalán nem alkalmazkodik, állandóan foglalkozni kell vele valakinek. Másik esetben teljesen „eltűnik a tömegben”, mintha nem is lenne jelen, általában ellenáll a nevelő hatásoknak, aktív vagy passzív módon.

A tanulási nehézséggel küzdő tanulók valamilyen okból (családi, betegség, lelki trauma, stb.) a tanulásban lemaradtak, de speciális bánásmód biztosításával lemaradásuk behozható, tanulmányi teljesítményük emelhető.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében is a törvény esetleges kedvezményeket biztosít, melyeket a munkánk során figyelembe kell venni:

- tantárgyak, tantárgyrészek minősítése és értékelése alóli mentesítés,
- egyéni fejlettséghez igazodó továbbhaladás,
- hosszabb felkészülési idő biztosítása a feladatmegoldáskor az órai munka során,
- írásbeli számonkérés helyett a szóbeli számonkérés előtérbe helyezése,
- tárgyi-, eszközfeltételek biztosítása. Fejlesztő foglalkozások:

Azoknak a tanulóknak, akik beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdenek, a pedagógiai szakszolgálat javaslata alapján, a szakértői véleményben megfogalmazottokat figyelembe véve fejlesztő foglalkozáson való részvételre van lehetőségük heti egy vagy két alkalommal.

A fejlesztő foglalkozások célja:

- Az ismeretelsajátítás folyamatát gátló, gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató részképességek megerősítése.
- Az ismeretanyag hatékony beépüléséhez szükséges jártasságok, készségek kialakítása illetve megerősítése.
- A motiváció növelése.

A foglalkozásokat gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus tartja.

2.4.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában történik.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak fogyatékosságukból eredő hátrányaikhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

Azokat az SNI tanulókat oktatjuk együtt a többségi tanulókkal, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban (is) javasolják. Ezek a tanulók társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez fokozott toleranciát, egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, és az egyéni foglalkozásokat jelenthet.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások figyelembe vételével, speciális szakemberek (gyógypedagógusok) igénybevételével folyik.

(A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI-rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg).

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

Intézményünkben az érzékszervi-, beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése, oktatása többségi osztályba integráltan szakmaspecifikusan egészségügyi alkalmasítás után történik.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanuló számára:

- a sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása,
- indokolt esetben speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes,
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az iskolai dolgozók és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű tanulók befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával

Speciális módszerek és eljárások

- Biztosítja, hogy a nevelés minden egyes fiatal esetében szerves folytatása legyen a

megelőző intézményes és családi nevelésnek. Szükség szerint differenciált fejlesztéssel és egyéni korrekcióval segítse az eltérő egyéni sajátosságokból eredő hátrányok kiegyenlítését /habilitáció-rehabilitáció/.

- Figyelembe veszi, hogy a károsodás következményei a tanulók személyiségében a sokoldalú szakmai és korrekciós fejlesztéssel jelentősen ellensúlyozhatók. Figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését a szakmai nevelés egész ideje alatt.
- A rendelkezésre álló eszközökkel segítse elő, hogy a tanulók a szakmai képzés ideje alatt eredményesen fejezzék be az iskolát
- Az épen maradt és sérült funkciók fejlesztése.
- A terápiás személyiségfejlesztés.
- Csoportbontás
- Egyéni foglalkoztatási forma

Integrált nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többiekkel együtt történő integrált nevelésük. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű tanulóknak, mint részvételt és védettséget (ez az inkluzív nevelés-oktatás elve).

Az integrált fejlesztésben különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- Figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésének speciális igényeit,
- külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Az adott tanuló fejlesztési stratégiájának kialakításakor igénybe kell venni a szakirányú végzettségű, integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus közreműködését. Fokozottan szükséges a szülők, az iskola együttműködése. Az integráltan fejlesztett tanuló számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, foglalkozásokat, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára a törvény esetleges kedvezményeket biztosít a tanulónak, melyet munkánk során figyelembe kell vennünk (intézményvezetői határozat a szakértői véleményben foglaltak alapján és mértékében).

- tantárgyak, tantárgyrészek minősítése és értékelése alóli mentesítés,
- egyéni fejlettséghez igazodó továbbhaladás,
- hosszabb felkészülési idő biztosítása a feladatmegoldáskor az órai munka során, vagy számonkéréskor,
- írásbeli számonkérés helyett a szóbeli számonkérés előtérbe helyezése, vagy a szóbeli számonkérés helyett írásbeli számonkérés előtérbe helyezése
- tárgyi-, eszközfeltételek biztosítása

Egészségügyi habilitációs, rehabilitációs foglalkozások:

A jelenleg hatályos köznevelési törvényben meghatározott kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokon vesznek részt a sajátos nevelési igényű tanulók, amelynek órakeretét a Nkt. 6. számú melléklete tartalmazza. A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 138. § (5) pontja lehetőséget biztosít arra, hogy a középfokú oktatás során a habilitációs, rehabilitációs foglalkozások legfeljebb hetvenöt százalékát a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra fordítsuk. Ezeket a foglalkozásokat szakoktatók tartják (szakmai habilitáció). A fennmaradó foglalkozásokat szakképzett gyógypedagógusok látják el.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékosságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékosság típusa, súlyossága.
- A fogyatékosság kialakulásának ideje (veleszületett, később kialakult).
- A tanuló
    - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
    - képességei, kialakult készségei,
    - kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését. Az egyes fogyatékossági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulókkal kapcsolatos feladatokat elsősorban a gyógypedagógus és a fejlesztőpedagógus látja el. A habilitációs, rehabilitációs- és a fejlesztő foglalkozások megtartása mellett feladatuk a szakmai dokumentáció vezetése, a szakmai kapcsolattartás, konzultáció a kollégákkal, kontrollvizsgálatok nyomon követése.

2.4.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Az oktatás legfontosabb színhelye a foglalkozás és a szakmai gyakorlat.

Az oktató kötelessége, hogy elismerje az adott tantárgyból kimagasló teljesítményt, illetve a gyenge tanulói teljesítményt is. Ebben a differenciáló tevékenységben nagy hangsúlyt kap az oktató pedagógiai felkészültsége és személyisége.

Minden oktató, de elsősorban a szakoktató és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed az iskolán belüli és kívüli foglalkozásokra egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel. A gyakorlati oktatásban különleges tehetséget felmutató tanulók fejlesztése a gyakorlati képzésben részt vevő gazdálkodó szervezetekkel való együttműködés keretében folyik.

- A tehetséggondozás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, ösztönözzük az oktatók szakirányú továbbképzéseit (tanulásmódszertan, tehetségdiagnosztika).

A tehetségfejlesztés tevékenységei iskolánkban:

- bemeneti mérések, különös tekintettel a motivációra, tehetség-nyilvántartás,
- az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése,
- emelt óraszámú tantárgyak tanítása,
- tehetséggondozó programok (szakkörök, művészeti foglalkozások, dráma, vizuális kultúra, szakmai diákkörök),
- tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- iskolai sportkör,
- vetélkedő megrendezése, kiállítások szervezése,
- felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről,
- versenyeztetés,
- Részvétel a Szakma Kiváló Tanulója Versenyen (SZKTV - Szakma Sztár Verseny) és a Szakmai Előkészítő Érettségi Tantárgyi Versenyen (SZÉTV), Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen (OSZTV),
- tantárgyakhoz köthető, szakmai, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.

Didaktikai szempontból ezeken az órákon az oktatói irányítás indirekt módszerei és a tanulók önálló munkájának módszerei kerülnek előtérbe, kiscsoportos és egyéni foglalkozás keretében.

Az egyéni tehetségek felismerését követően, sport-, ének-, zene, tánc-, mozgáskultúra fejlesztése terén – tekintettel arra, hogy ezen a területen iskolánk szakemberrel nem rendelkezik – biztosítjuk tanulóink számára az iskolán kívüli fejlődés lehetőségét, majd figyelemmel kísérjük, hogy iskolai rendezvényeken bemutatkozhassanak, iskolánk minden tanulója és oktatója láthassa fejlődésüket.

Szakköreinket olyan tartalommal működtetjük, ami a szakmai fejlődés mellett a különböző regionális és országos pályázatokon is sikerélményhez juttatja tanulóinkat és a későbbi sikeresség felé tereli figyelmüket, tevékenységüket.

Így érjük el, hogy egyes területeken szinte teljes egészében iskolánkból kerül ki a város és megye versenysport-utánpótlási kerete, akiket már a tanulóévek alatt országos sikerekhez juttatunk.

Iskolánk a tehetségek felfedezését és fejlődésüknek segítését a pedagógiai tevékenység fontos elemének tekinti és a jövőben is folytatni kívánja.

2.5. A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga, gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

A diákkörökkel és a diákönkormányzattal kapcsolatos szabályozás az iskolai SZMSZ-ben és a Házirendben található.

A diákönkormányzat az oktatótestület véleményének kikérésével dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben:

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére. A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, a kollégium működését. A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

Minden tanulónk egyenlő jogú tagja az iskolaközösségünknek. Véleménynyilvánító, javaslattevő és szavazati joga van, választó és választható az osztály-diákbizottságok

megalakulásakor. A tanulók nagyobb közösségét közvetlenül érintő döntések meghozatala előtt az iskolavezetés kikéri a diákönkormányzat véleményét, lehetővé teszi az ilyen témájú oktatótestületi értekezleteken való részvételüket.

A diákönkormányzat minden osztályból 1 főt, a DÖK-képviselőt delegálja a gyűlésekre. Itt megválasztják a DÖK elnökét, illetve a helyettesét. A tanulók, a tanulóközösségek érdekeinek képviseletét az iskolai diákönkormányzat látja el. A diákönkormányzat a tanulók érdekképviseleti szervezete. A szervezet képviselőinek joga, hogy jelezzenek minden olyan szabálysértést, mely sérti a Házirendben megfogalmazott diákjogokat. Az iskola támogatja a diákjogokat, és biztosítja azok érvényesülését.

A diáktanács éves programjában meghatározott éves diákközgyűlésen (küldöttközgyűlés) az általános igazgatóhelyettes tájékoztatja a diákképviselőket a tanulókat érintő kérdésekről. A Diákközgyűlés osztályonként 2 fő diákképviselőből áll, a DÖK-képviselőből és az osztályképviselőből.

Az intézményi DÖK elnökség munkáját a diákmunkát segítő oktató (DMSO) támogatja.

2.6. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és egymással való kapcsolattartásuk formái

A családdal, a szülői házzal való együttműködés a gyermek sokoldalú, egészséges és harmonikus fejlődése szempontjából alapvető fontosságú.

Ennek az együtt munkálkodásnak az alapja a feltétlen és kölcsönös bizalom a szülők és az oktatók között. A gyermekekért közös felelősséget kell viselnie a szülőknek és a nevelőknek, vagyis partnerré kell válni a nevelésben, de a kezdeményező szerepet az oktatóknak kell vállalniuk és problémás esetben a szülőt azonnal értesíteniük kell.

A család és az iskola együttműködésének alapvető tartalmi célja a szülő és az oktató nevelési egységének kialakítása. Csak azonos követelmények felállítása esetén mutatkozhat eredmény, pozitív irányú változás a tanulók iskolai munkájában, otthoni magatartásában.

Hogy még eredményesebb lehessen az iskola és a család együttműködése, ahhoz az is szükséges, hogy a nevelők szélesebb körben mutassák be az iskola nevelő-oktató munkáját, az oktatók és a tanulók együtt munkálkodását, és őszintén tárják fel nehézségeiket, problémáikat. Az oktatók, a szülők és a tanuló csak összehangolva, egymást segítve végezhetik munkájukat.

A családi élet romlása, a szociális hátrányok miatt mind nagyobb szükség van arra, hogy az iskola is részt vegyen a gyermekek egészséges érzelemvilágának a kialakításában. Az oktatónak is szeretnie, tisztelnie kell azt a személyt, akit nevelni akar, de legalábbis el kell fogadnia. Ha pedig helytelen dolgot cselekedett, vagy nem tanul, akkor sem a személyét kell elutasítani, hanem a viselkedését.

A személyiségfejlesztés tehát az iskola feladata is. Minden szülő és diák az alapvető elvárások között tartja nyilván a foglalkozás órarend szerinti megtartását, a meghatározott tananyag

megtanítását, a tanítási-tanulási környezetnek a tanulók életkorához alkalmazkodó kialakítását, a tanulók tanulmányi előre haladásának és általános fejlődésének értékelését.

A szülők szervezetten és egyénileg is jogosultak arra, hogy az iskola munkájában aktívan részt vegyenek, az oktatókkal együttműködjenek.

A diákok és az oktatók együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, az oktatótestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szakoktatók folyamatosan (szóban, illetve a digitális naplón keresztül vagy az ellenőrzőben írásban) tájékoztatják.

Szülői szervezet (szülői munkaközösség)
Iskolánkban Iskolaszék nem működik, így szerepét a szülői szervezet tölti be, egyetértési jogot gyakorolva minden olyan kérdésben, amelyre az Iskolaszék jogosult (házirend, Szakmai Program, SZMSZ bizonyos pontjai)

A szülői szervezet diákjaink szülői közösségéből alakult, az iskola előtt álló feladatok megvalósítását segítő felnőtt közösség.

Az iskolai munka eredményességéről, a jövőbeni feladatokról a szervezet elnöke és elnökhelyettese negyedévenként vezetői ülésen tájékozódik. Ezáltal közvetlenül részesévé válik az iskolai munkának és esetenként konkrét feladatot old meg.

Ilyenek többek között a diákjaink meghatározó részét érintő rendezvények, ünnepségek zavartalanságának, az iskolán túl nyúló versenyek, tudásszint-felmérések nyugalmának biztosítása (szalagavató, ballagás, kirándulás, verseny, vizsga).

A szülői szervezet (és a Diákönkormányzat) képviselői figyelemmel kísérik az érettségi vizsga előkészítését, megszervezését, lebonyolítását, a vizsgabizottság munkájában tanácskozási joggal vehetnek részt.

Konkrét feladatokat hajt végre, ruhagyűjtő akciókat szervez, segélyeket ad át a rászoruló tanulóknak. A különböző tanulmányi versenyek helyezettjeinek díjátadását közvetlenül anyagilag is segíti.

A szülői szervezet tagjai törekednek arra, hogy morálisan is legyenek jelen az iskola életében, ezért szerveződését az osztályonkénti delegálás alapján valósítja meg.

Felépítése

Delegált szülők osztályonként:1-3 fő Kapcsolatot tartanak:

- SzM összekötő oktatóval
- Iskolavezetéssel
- Osztályfőnökökkel
- Oktatókkal – szakoktatókkal

A szülők és az oktatók kapcsolattartása, együttműködésének formái:
A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják: az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten. Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein. A szülők a gyermekük előrehaladásáról, az esetlegesen felmerült problémákról a digitális naplóból folyamatosan tájékozódhatnak. A hozzáférést a szülők az osztályfőnöktől év elején vehetik át.

Együttműködési formák:

- Családlátogatás (önállóan illetve a családsegítő szolgálattal együtt is, szükség esetén)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Írásbeli tájékoztató (papíralapú és online – email)
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Nyílt nap a nyolcadikosok és szüleik számára, igény esetén általános iskolai pedagógusok számára
- Kihelyezett szülői értekezlet az általános iskolák hívására
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás

Az intézményi közösségek kapcsolattartásának rendjét az iskolai SZMSZ tartalmazza.

Az intézmény kapcsolattartása az alábbi szakmai szervezetekkel:

- Gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek
- Gyámhatóság
- Szakmai szolgáltató szervezetek
- Szakszolgálatok
- Iskola egészségügy
- Területileg illetékes kamara
- Gyakorlati képzésben résztvevő gazdálkodó szervezetek
- Iskola képzési profiljába tartozó szakmai szervezetek
- Oktatási intézmények
- Duális partnerek
- Ágazati Képzőközpont

- Kormányhivatalok
- Kulturális és sportszervezetek
- Civil szervezetek

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza. Az egyes munkaköri leírások tartalmazzák az intézményi kapcsolattartók feladatait, a kapcsolattartás formáját, módszerét, gyakoriságát és a beszámolási kötelezettséget.

Az iskolai szociális segítő feladatai
Működési rendszere az utóbbi években szűkült, de jelentősége érezhetően megnőtt. Ennek oka, hogy a tanulók családi helyzete az utóbbi években romlott, az egy főre eső jövedelem értéke csökkent, a munkanélküli szülők száma emelkedett, szaporodott a csonka családok száma.

Így a feladat sokrétűbbé vált, egyre nehezebben átlátható és kezelhető. Eredményesség szempontjából meghatározó a probléma minél előbbi észlelése, a megoldás lehetőségének felismerése.

A munka hatékonyságát növeli az iskola szociális segítő, aki a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központjának munkatársa. Ő közvetlen és gyakori kapcsolatban áll a gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal. Igénybe veheti szaktanácsadó segítségét is.

Fontos szerepe van a megelőzésnek és a felvilágosító munkának Ilyenek:

- előadások
- filmvetítések
- szakirodalom
- osztályfőnöki órák
- szociológiai felvilágosítás
- ismeretterjesztő anyagok

Kiemelt szerepe van az osztályfőnöknek, aki időben észlelve a problémát, a legkorábban és eredményesen hathat a tanulóira. Különösen nagy figyelmet kell fordítanunk a hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó tanulóinkra.

A fertőzött közösségtől a szülői házzal közösen kell óvnunk tanulóinkat, mert csak így előzhetjük meg a különböző káros szenvedélyek, fertőzések terjedését (dohányzás, alkohol, drog, AIDS)

Fontos feladat a prevenciós tevékenység, lehetőség szerint szakemberek (orvos, pszichológus) előadásának segítségével, speciális osztályfőnöki órákon.

Eredményes megvalósulása céljából:

- Tanév elején a tanulókat és szüleiket írásban értesíteni kell az iskola szociális segítő személyéről, valamint arról, hogy mely időpontokban és hol található meg
- Rendhagyó osztályfőnöki órán videofilmek vetítése és megvitatása révén a tanulóifjúságot tájékoztatni kell a drogok káros hatásairól, megelőzésének formáiról
- A drogprevenciós tevékenység működtetése és fejlesztése

- A gyógyult betegek képviselőiből alkotott legális szervezetek által osztályküldöttek számára szervezett előadássorozatot továbbra is folytatni kell
- Az iskolában és az iskolán kívüli rendezvényeken káros élvezeti cikkek árusítása és fogyasztása tilos, amelynek ellenőrzése minden oktatónak kötelessége
- Az iskola orvosa előadás formájában tájékoztatja az oktatótestület tagjait azokról a jelekről, amelynek alapján a szenvedélybetegségek felismerhetők.
- Részben az előző bekezdés, másrészt a felkért pszichológusok előadásain elhangzottakra támaszkodva, az iskola oktatói fokozott figyelmet fordítsanak a szenvedélybetegségek tudatos megelőzésére, illetve amennyiben mégis előfordulna, a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének segítésére
- Az iskola dolgozói csak a tanulóifjúságtól jól elkülönített és kijelölt dohányzó helyen dohányozhatnak.
- A tanuló iskolai munkájának pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztetettsége esetén az iskola igazgatója köteles értesíteni az illetékes gondozó szakszolgálatot, súlyosabb esetben az iskolaorvossal együttműködve, gondoskodik a tanuló beutalásáról.
- Anyagi veszélyeztetettség esetén az iskolai szociális segítő kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása céljából.

Az iskolai szociális segítő legfontosabb céljai:

- A diákok és a szülők ismerjék lehetőségeiket, hogy problémáik esetén – vagy annak megelőzéséhez – hova fordulhatnak segítségért.
- Plakátok, felhívások, a tájékoztatást szolgáló kiadványok jól látható helyen való elhelyezése.
- A tanulók és szüleik a tanév folyamán, a folyosón található faliújságon tájékozódhatnak az iskolai szociális segítő személyéről, fogadóórájáról:
- A gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, Drogambulancia stb.) elérhetőségeit is a folyosón található faliújságon tesszük közé.
- A veszélyeztetettek, hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, védelembe vettek felmérése, folyamatos aktualizálása.
- A veszélyeztetett tanulók nyomon követése, segítése.
- Segítő beszélgetés, illetve a probléma jellegének megfelelő intézményhez való irányítás (pl. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyermekjogi képviselő, pszichológus stb.)
- Együttműködési és jelzési kötelezettség a gyermekvédelmi rendszer felé. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményezni (kérelem a Gyermekjóléti Szolgálat felé alapellátásba vételre, javaslat a gyermek, védelembe vételére stb.)
- A bántalmazás kiszűrése, illetve lehetőség szerinti megelőzése.

- Osztályfőnökök, oktatók, különösen a testnevelők figyelmét felhívni arra, hogy tünetek jelentkezése esetén jelezzenek.
- Bizalmi viszony kialakítására való törekvés a diákok és oktatóik, illetve az iskolai szociális segítő iránt.
- Prevenciós órák, rendezvények, tevékenységek
- Az egészség értékének felismertetése, tudatosítása. (az Egészségnevelési Csoporttal együttműködve - ENCS)
- Osztályfőnöki órák keretében beszélgetés az egészséges életmódról, és a káros szenvedélyek negatív hatásairól. A védőnő a téli légúti betegségekről, a pszichológus a lelki egészségről tart rendkívüli osztályfőnöki órákat.
- Füstmentes világnap szervezése
- „Élj egészségesen” vetélkedő
- Párválasztás – pár választás
- Szexuális felvilágosító órák a kilencedik osztályokban
- Bűnmegelőzést szolgáló rendhagyó osztályfőnöki órák szervezése a rendőrség képviselője (bűnmegelőzési tanácsadó) bevonásával
- Viselkedési, magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek kirekesztődésének megelőzése.

Viselkedési, magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek mentális segítése, beilleszkedésük segítése.

- Egyéni esetkezelés, egyéni elbeszélgetés, szükség szerint tanórán kívüli időpontokban.
- A tanuló részképesség-zavara ne okozzon „zavart” a tanórán.
- Tanácsadás, a segítő intézményekkel való kapcsolatfelvétel.
- A szülő segítése, felvilágosítása
- Szükség esetén tovább irányítani a tanulót a Városi Pedagógiai Szakszolgálathoz vagy a Szakértői Bizottsághoz.
- Bizalmon alapuló kapcsolattartás, az információcsere szabad áramlása a segítségnyújtás érdekében
- Összekötő szerep az iskola – gyerek – család – segítő intézmények között.
- Hatékony problémakezelés.
- A felmerülő problémák hatékony, több oldalról való megközelítése. A probléma jellegétől függően „esetkonferencia” összehívása.
- Az igazolatlan hiányzások visszaszorítása.

2.7. A tanulmányok alatti vizsga szabályai

Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, előrehozott érettségizők, intézményvezetői határozat, oktatótestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell a tanulót és a szülőt. A tájékoztatásnak legalább 10 nappal a vizsga kezdő

időpontja előtt meg kell történnie. Vizsgát – a rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező oktató véleményezése alapján dönt a minősítésről.

Gyakorlati vizsgát kell tenni szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: rajz és vizuális kultúra, testnevelés, digitális kultúra.

Ha a tanuló a vizsga letételére az oktatótestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga nem ismételhető.

Az osztályozó, a különbözeti, a pótló és a javítóvizsga követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek/programtantervek alapján készült a Szakmai Program részét képező helyi tanterv, adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

Az intézmény három időszakot biztosít a lebonyolításra: augusztus, január és április folyamán. (Intézményi döntés szerint)

A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott, és közzé teszik az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga
Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait egyéni tanrend alapján végzi,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, ezért nem osztályozható, és amennyiben az oktatótestület engedélyezi, hogy ez utóbbi esetben osztályozó vizsgát tegyen.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga

- A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében
- a május 20-i határnappal a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a

tanulót.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- tanulmányait a … évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni és ezt megelőzően csak középszinten tanulta,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájában eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló a tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, az oktatótestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán minimum elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okból elkésik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

2.7.1. Alkalmassági vizsga

A köznevelési törvény 50. § (5) alapján az iskola sport és művészeti emelt szintű oktatása esetében alkalmassági vizsga szervezhető. Az alkalmassági vizsga követelményeit az iskola tanévenként kiadott felvételi szabályzata tartalmazza.

Pályaalkalmassági vizsgálat szükséges a Dekoratőr, a Kéz- és lábápoló technikus és az Óvodai nevelő szakmákra jelentkezők részére.

2.7.2. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

A technikumi felvételi során intézményünk nem szervez írásbeli, ill. szóbeli felvételi vizsgát.

Szakképző iskolai osztályokban sem tartunk szóbeli felvételit a tájékozódó személyes kapcsolatfelvétel szempontjából.

2.7.3. Tanulmányok alatti mérések

A tanulmányok alatti vizsga - Ágazati vizsga, és a szakmai vizsga teljesítésének sikerességét növelő céllal évközi szakmai méréseket épített be a szakmai munkaközösség a szakmai

programjába. A mérési pontok, és a feladattípusok leírásai a 10. számú mellékletben találhatóak.

2.8. A felvétel és az átvétel helyi szabályai, ehhez kapcsolódóan a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.8.1. Általános felvételi eljárás helyi szabályozása

A köznevelési intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.

Felvétel
Iskolánk a felvételi kérelmekről az alábbiak szerint dönt:

- technikum és szakképző iskola esetén az általános iskolai tanulmányi eredmények, továbbá a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerinti egészségügyi, pályaalkalmassági követelmények teljesítése.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást az aktuális rendelet szabályozza.

Szakképző iskolánk felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezi. A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- az iskola OM-azonosítóját, telephelyenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat,
- a felvételi eljárás rendjét,
- a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembe vételének arányait,
- a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat,
- ha az iskola szóbeli vizsgát vagy az Nkt. 27. § (5) szerinti képesség-, készségfelmérést szervez, a vizsga vagy a felmérés követelményeit, időpontját és helyét,
- szakképzésre vonatkozó szabályok alapján az egészségügyi, pályaalkalmassági követelményeket.

A felvételi vizsgákat a tanév rendjében meghatározott időszakon belül, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kell megszervezni. Az iskola felvételi szabályzata tartalmazza a szóbeli felvételi vizsgakövetelményeket.

Az iskola a helyi szabályok szerint:
Felvételi eljárásunk során az általános iskolából hozott pontszámok alapján számítunk felvételi pontszámot.

Technikum esetében:

Intézményünk a hozott jegyek eredményeit veszi figyelembe.

A rangsorolás módja technikumban:
7. osztály év végi és 8. osztály félévi tantárgyi eredményei

Kreatív és Oktatás ágazatban: - magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv osztályzatok - a rangsorolás alapját adó pontszámként jelennek meg (maximum 50 pont).

Szépészet ágazatban: - magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, biológia vagy kémia (jobb érdemjeggyel számítva) osztályzatok - a rangsorolás alapját adó pontszámként jelennek meg (maximum 50 pont)

Azonos teljesítményű felvételizők esetén előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

A felvételi eljárás rendje:

A jelentkezési lapok beérkezése után értesítjük a szülőket, gondviselőket az egészségügyi (amennyiben jogszabály előírja, a pálya-) alkalmassági vizsgálatok időpontjairól.

A felvételi eljárás egyéb tekintetben az aktuális tanév rendjéről szóló EMMI rendelet 2. számú melléklete alapján történik.

A középfokú felvételi eljárás során intézményünk nem szervez szóbeli felvételi vizsgát. Másik intézményből történő átvételről az igazgató dönt az alábbiak szerint:

Átvétel

1. A felsőbb évfolyamra jelentkezéskor az iskola vizsgálja a:
   - tanuló megelőző tanulmányait, előmenetelét,
   - a választandó osztály befogadóképességét,
   - az osztály struktúráját.

Az átvételt megelőzően az iskola az ágazatra /szakmára vonatkozó tantárgyak tekintetében a szakmai tárgyakból különbözeti vizsgát ír elő a jelentkezőnek.

Az átvétel feltétele: legalább közepes vizsgaeredmény. A vizsga idejét az iskola igazgatója határozza meg. Az átvétel igazgatói határozattal engedélyezhető:

- előzetes tanulmányok beszámításával,
- különbözeti vizsgával,
- egyéni segítségnyújtással,
- türelmi idő biztosításával,
- évfolyamismétléssel.

A szakképzésre vonatkozó további átvételi szabályokat az iskola szakmai programja tartalmazza.

2.8.2. A felvétel szabályozása érettségire és 10. osztályra épülő képzések esetén

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésbe bekapcsolódhat technikum esetén az, aki érettségi végzettséggel rendelkezik, szakképző iskola esetén az, aki a közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeit teljesítette.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a technikum kizárólag szakmai vizsgára felkészítő évfolyamába bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzését követően, ha vállalja, hogy legkésőbb az első félév utolsó tanítási napjáig érettségi végzettséget szerez. Az első félév utolsó tanítási napjával megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, illetve a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonya, ha az érettségi végzettség megszerzésére e bekezdésben meghatározott határidőig a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy érettségi végzettséget nem szerez.(Szkr. 52/A. §)

2.9. Kizárólag mikrotanúsítvány megszerzésére létesített felnőttképzési jogviszony esetén a mikrotanúsítvány kiadásának szakmai előképzettségre vonatkozó feltétele

A szakmai oktatáshoz kapcsolódóan a tanuló vagy képzésben részt vevő személy kérelmére a szakképző intézmény a tanulási eredmény igazolására szolgáló, tárgyleírást (tematikát) is tartalmazó mikrotanúsítványt állít ki a tanulmányi rendszeréből a kérelemben szereplő sikeresen elvégzett szakmai tantárgyról. A szakképző intézmény által kiállított a tanulási eredményt igazoló mikrotanúsítvány, a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottságának pozitív döntése esetén, az intézmény felsőfokú tanulmányaiba a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) szabályai szerint beszámítható.

2.10. Tanulói jogviszony, felnőttképzési jogviszony

A szakképzésben a tanuló tanulói jogviszonyban, a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony a szakképző intézmény és a tanuló között, a felnőttképzési jogviszony a szakképző intézmény, illetve a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között jön létre.

Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a huszonötödik életévét betölti. A szakképző intézmény tanulójának tankötelezettségére az Nkt.-t kell alkalmazni.

A tanulói jogviszony felvétellel vagy átvétellel keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételről és az átvételről az igazgató dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Felnőttképzési jogviszony nem tanköteles személlyel létesíthető, amely felnőttképzési szerződés által jön létre.

A felnőttképzési jogviszony a felek erre vonatkozó megállapodása alapján szünetel. A szünetelés alatt egyik felet sem illetik, illetve terhelik a felnőttképzési jogviszonyból fakadó jogok, illetve kötelezettségek.

A Szerződést a képzésben részt vevő személy a szakképző intézménynek címzett egyoldalú jognyilatkozattal bármikor felmondhatja. A felmondás jogának korlátozása vagy kizárása semmis.

A Szerződő felek a szerződésben foglaltaknak bármelyik fél általi nemteljesítése esetén tett írásbeli figyelmeztetés vagy felhívás eredménytelenségét követően a szerződés azonnali hatályú felmondását kezdeményezhetik.

A szerződést a szerződő felek azonnali hatállyal felmondhatják különösen, ha a képzésben részt vevő személy a képzés folytatására egészségileg alkalmatlanná vált, a képzésben résztvevő személy fizetési hátralékát a szakképző intézmény felszólítása ellenére sem teljesíti, vagy a képzésben résztvevő személy a kontaktórákról a szerződés adott pontjában meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatásban:

- tanévkezdés alatt a felnőttképzési jogviszony keletkezését,
- évfolyam alatt a tananyagegységek lezárásaként a szakmai programban előzetesen meghatározott időszakot,
- osztály alatt az adott szakmai oktatás, valamint a szakmai képzés egyedi azonosítására alkalmas megjelölését,
- osztályfőnök alatt a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés lebonyolításáért felelős oktatót,
- osztály névsor alatt az adott szakmai oktatást, valamint a szakmai képzést egyidejűleg elvégző képzésben részt vevő személyeket,
- évfolyamtárs alatt ugyanazon szakmai oktatást, illetve szakmai képzést a tanulóval egy időben elvégző, más, képzésben részt vevő személyt kell érteni. Szkr. 26., 28. §

Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatásban a bizonyítványt a tananyagegységek lezárásaként előzetesen meghatározott időszakonként kell kiállítani, a bizonyítványban – eltérően a tanulói jogviszonytól – nem kell feltüntetni a bizonyítványpótlap sorszámát, a tanévet és az elvégzett évfolyam sorszámát, a mulasztott (igazolatlanul mulasztott) foglalkozások számát. Szkr. 26. (7) §.

Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatásban az egyéni törzslapon nem kell feltüntetni: a naplósorszámot, a tanévet és az elvégzett évfolyamot, a közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatos adatokat, a mulasztott (igazolatlanul mulasztott) foglalkozások számát, a gyermekvédelmi intézkedéssel, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos és jogviszonyából következő döntéseket, határozatokat, záradékokat. Szkr. 28. § (9)

A haladási és a mulasztási naplóban a mulasztásokat – azok igazolt és igazolatlan jellegére tekintet nélkül – kell feltüntetni, az értékelő naplórészben a tantárgyak helyett a tananyagegységeket kell feltüntetni és a mulasztási naplórész nem tartalmazza a közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatos adatokat. Szkr. 30. § (7)

3. A közismereti oktatásra és ágazati alapoktatásra vonatkozó oktatási program

3.1. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei

Közismereti oktatás

2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek:

Iskolánk Szakmai Programja a KÖZISMERETI TÁRGYAK esetében a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján módosított NAT alapján kidolgozott kerettantervekre épül.

- Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára
- Kerettanterv a szakképzés területére

Ágazati alapoktatás

A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik, melynek célja a szakma megismertetése a tanulókkal, a szakmai alapkészségek, kulcskompetenciák fejlesztése, felkészítés a szakirányú oktatásra. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az iskolában az ágazati alapgyakorlati ismeretek oktatás is korszerű tanműhelyekben zajlik. Az ágazati alapoktatás óratervi hálói ágazatonként megegyezők.

A 2025/2026 tanévtől 9. évfolyamon bevezetésre a Mesterséges intelligencia alapjai tantárgy. A Mesterséges intelligencia alapjai tantárgy önálló (kötelező) tantárgyként jelenik meg.

A tantárgy neve: **Mesterséges intelligencia alapjai**

A képzés időtartama: 12 óra

Intenzitás: heti 1 óra 12 héten keresztül.

A tantárgy egy ágazati alapozó tantárgy óraszámának csökkentésével kerül bevezetésre. Az órák csoportbontásban, lehetőség szerint informatika szaktanteremben zajlanak.

A tantárgy témakörei:

- Promptolás
- Hogyan tanul a MI?
- Forráskritika
- A MI története
- MI és etika
- MI a természetben és környezetvédelemben
- MI a szöveg és beszéd elemzésében
- Kreatív MI

- Adatok szerepe
- MI mint társ a tanulásban
- MI összefoglaló és projekt I.
- MI összefoglaló és projekt II.

A tantárgy értékelési formája a szöveges értékelés, ennek megfelelően a „teljesítette” vagy „nem teljesítette” értékelést (osztályzat nélkül) kell alkalmazni. A tantárgyi minősítés (teljesített/nem teljesített) az év végi minősítések között és a digitális bizonyítványban is megjelenik.

A foglalkozások során a tanulói mulasztások rögzítésre kerülnek. A 30%-ot meghaladó hiányzás esetén mikrotanúsítvány nem adható. Hiányzás, távollét, teljesítés NEXIUS rendszeren keresztül önálló felkészülés keretében lehetséges. A pótlások teljesítése iskolai szinten kerül megszervezésre.

Az Szkr. 39/B. § (2) bek. alapján a mikrotanúsítvány kiállítására a szakma megszerzését igazoló oklevél vagy szakmai bizonyítvány bemutatását követően kerülhet majd sor.

A 2024/2025-ös tanév során megalakult a Szakmai alapozó munkaközösség. A munkaközösség célja nemcsak az ágazati alapoktatás során a tanulók számára a sikeres vizsga letételéhez a segítségnyújtás, hanem a szakmai elhivatottságuk és a szakma iránti elköteleződésük elmélyítésében történő közreműködés is. Továbbá szeretnénk kialakítani iskolánk szervezeti kultúrájának bemutatásával a kezdő évfolyamok tanulóiban az intézményhez való elmélyült és szorosabb kötődést.

A szakmai alapozó munkaközösség feladatai:

- Felkészítés a sikeres ágazati alapvizsgára.
- Az ágazati alapoktatásba belépő tanulók megismertetése a választott szakmával, és motiválása a szakmai képzés folytatására az alapozó képzés befejezése után és ezáltal a tanulói létszám megtartása.
- A felzárkóztató és differenciáló oktató-nevelő munka harmonizálása, összehangolása, a kulcskompetenciák fejlesztésének támogatása.
- Magas színvonalú szakmai, valamint motivált oktató-nevelő munka megvalósítása, korszerű pedagógia módszertan alkalmazásának támogatása.

A munkaközösség feladata a szakmai ágazati vizsgákra való felkészítés támogatása, a vizsgáztatáshoz kapcsolódó dokumentumok, vizsgafeladatok összegyűjtése, a feladatokból egy feladatbank összeállítása, az ágazati vizsgával kapcsolatos tanulói mérésekben való segítségnyújtás.

Az ágazati alapvizsga

- Szkt. 74., 91., 100. §
- Szkr. 222, 254, 255, 256.§
- Képzési és kimeneti követelmények (KKK)
- Az ágazati alapoktatás ágazati vizsgával zárul.
- A tanuló, illetve a képzésben résztvevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsájtható. (Szkr.254/A§)
- A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy

a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett. (Szkr.256§(1)

- Az ágazati alapoktatást kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.)
- A vizsga követelményeit és az értékelés szabályait ágazatonként a KKK–k szabályozzák.
- A KKK-k a Szakmai Program 3. sz. mellékletben találhatóak.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

- Az ágazati alapvizsga alóli felmentésről a szakképző iskola igazgatója dönt.
- A felmentés iránti kérelemben a képzésben résztvevő személy kötelessége hitelt érdemlően a korábbi tanulmányok, az előzetesen megszerzett tudás, vagy szakmai gyakorlat igazolása.
- Nem kell ágazati vizsgát tennie annak a tanulónak, aki korábbi tanulmányai során azonos ágazatban már sikeres ágazati vizsgát tett. Ebben az esetben a korábbi ágazati vizsga eredménye kerül elfogadásra.
- Az ágazati alapvizsga tekintetében – ha azt a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékosság jellege indokolja – a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló és a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy számára:
  a) az írásbeli vizsgával összefüggésben meg kell növelni az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel,
  b) lehetővé kell tenni segédeszköz használatát vagy segédszemély igénybevételét, illetve
  c) engedélyezni kell, hogy az írásbeli vizsga helyett szóban számoljon be ismereteiről.

Az ágazati alapvizsga és a tanulmányok folytatása

A tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül az ágazati vizsgára történő jelentkezéssel egyidejűleg nyilatkozik.

Az ágazati vizsgára a vizsgázó írásban jelentkezik - függetlenül az elért tanulmányi eredményétől - a vizsgát megelőző 3 hónapon belül.

A javító-pótló vizsgák időpontjait a szakképző intézmény a sikertelen vizsgát követően 60 napon belül jelöli ki. Az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy sikertelen ágazati alapvizsgát tett, a

javítóvizsgát a tanév második félévében teheti le. A javítóvizsgán is sikertelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető.

Az ágazati alapvizsga megszervezésének időpontjai ágazatonként és évfolyamonként

Az ágazati vizsga pontos időpontját a vizsgát megelőző 3 hónapon belül jelöli ki az intézmény. Az ágazati alapvizsga időpontjáról a vizsgázót az intézmény írásban tájékoztatja. A felnőttek szakmai oktatása a tanév rendjétől eltérően is megszervezhető. Ez alapján az ágazati alapvizsgára a helyi tantervben meghatározott alapoktatás óraszámának teljesítését követően kerülhet sor.

A sikertelen ágazati vizsgát a tanuló 1 alkalommal megismételheti. A szakképző intézmény a sikertelen ágazati alapvizsgát követő 60 napon belül javító/pótló ágazati vizsgát szervez.

3.2. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

3.2.1. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások

Intézményünk helyi tantervét a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról és A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI-rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

Kiemelten a 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról a 8. melléklet, 9. melléklet, 10. melléklet alapján.

Szabadon választható tantárgyak
Iskolánk minden képzési típusában (technikum, , szakképző iskola,) minden tantárgy kötelező vagy kötelezően választott tantárgynak minősül. A tanuló által választható, szabadon választható tantárgy oktatása nem történik egyik képzésben sem.

Az iskola által megnövelt óraszámú, kötelezően választható tantárgyak a tanulók tekintetében kötelező tantárgynak minősülnek, a megnövelt óraszámú tanórákon a részvétel kötelező, a mulasztások igazolása, adminisztrációja ennek megfelelően történik.

3.2.2. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok fejlesztése szervesen illeszkedik az iskola nevelő-oktató munkája különböző színtereinek feladataihoz. Az egyes területek fejlesztési feladatai a tantárgyi keretben és az iskola tantárgyközi és nem foglalkozás keretei között valósulnak meg.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	Tanórán kívüli fejlesztési feladatok

Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan a korszerű tanítás-tanulásszervezési eljárások alkalmazásával fejlődik a tanulók önszerveződése, együttműködése, részvétele a közös feladatok megoldásában, a vitakultúra, a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség, a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása. Kiemelt szerepe van a történelem, a társadalomismeret tantárgyaknak, az osztályfőnöki órának, a gazdaság és a társadalom működésével foglalkozó szakmai tantárgyaknak az állam és a közélet működésével kapcsolatos ismeretek megszerzésében.	Diák-önkormányzati működés és rendezvényeik keretében, osztálykeretben és iskolai keretben gyakorlati tapasztalatokat szerezhetnek a tanulók a demokrácia működéséről. Az évente megrendezésre kerülő diákközgyűlés lehetőséget ad a demokratikus jogok gyakorlására. Iskolai rendezvények biztosítják a tanulói önszerveződések kialakulását, az önkormányzatiság gyakorlását. Ilyen rendezvények: diákközgyűlés, kulturális csoportok, sportcsapatok, szakkörök, projektnapok, osztályrendezvények.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	**Tanórán kívüli fejlesztési feladatok**
Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus oktatói értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projektmódszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői, a vezetett szerepeket. Az osztályfőnöki órákon tematikusan is feldolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok témakörét.	Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlásra. Szakkörök, sportcsoportok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.

A családi életre nevelés	Foglalkozási keretekben csaknem minden közismereti és szakmai tárgy lehetőségét kihasználva fejlesztjük. Irodalmi példákon keresztül lehet vizsgálni a különböző családmodelleket, családmintákat és emberi kapcsolatokat. A művészeti ábrázolásokkal, a történelmi példákkal a család összetartó erejét, a családi háttér szerepét mutathatjuk be. A biológia, az osztályfőnöki órákon a családi élet, a szexualitás, a gyermeknevelés fiziológiai és érzelmi alapjait ismerhetik meg a tanulók. Matematika, informatika, gazdasági ismeretek tantárgyban a család mint gazdálkodó egység, mint hierarchikus szervezeti rendszer jelenik meg.	A oktatók és a család kapcsolati rendszerében: fogadóórákon, szülői értekezleteken, iskolai rendezvényeken, osztálykirándulásokon, iskolabálon, ünnepélyeken jelenik meg a család mint az iskola együttműködési rendszerének fontos partnere. Az egészségnevelési heteken (november, március) a családi életre nevelés, a párkapcsolatok, a szexuális ismeretek, a gyermekvállalás, a gyermeknevelés, az idősek szerepe és a helye a családban előadások során és kiscsoportos munka keretében dolgozzuk fel.
A testi és lelki egészségre nevelés	Minden tantárgyi munkában fontos szerepet tölt be. A helyes táplálkozás, a mozgás szerepe, a testi higiéné, az egészséges életmód az osztályfőnöki, a biológia-, kémia-, fizika-, testnevelés órákon építendő be a tanulási- tanítási folyamatba. A társas viselkedés szabályai, a konfliktuskezelés, a stresszhelyzetek kezelése, az egészséges életmód követelményei kompetenciaelemként és módszertani feldolgozás folyamán alakítható ki és fejleszthető.	Az iskolai egészségnevelési heteken, az iskolai sportnapon, az osztály projektnapokon ez a fejlesztési terület kiemelten jelenik meg. Az egészségnevelési hetek rendezvényein a káros szenvedélyek elleni programokra kerül sor külső előadók, kortárs előadók bevonásával. Filmek, kiállítások feldolgozása is segíti a testi és lelki egészségre nevelést.
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Az osztályfőnöki órákon tematikusan feldolgozhatók ezek a területek a tanulók saját élményeire alapozva. A módszertani megvalósítás kiváló lehetőséget jelent a fejlesztésre. Csoportmunkában, a kooperatív tanulásszervezési eljárásokkal szervezett tanulási tevékenységgel fejleszthetők a szükséges kompetenciák. A gyakorlati oktatásban a közösen végzett munka szépsége, az együttműködés, a problémamegoldás, a felelősségvállalás kiemelt kompetenciaterületek.	Az iskolai közösségi szolgálat megszervezése és lebonyolítása nyújt lehetőséget a terület kompetenciáinak fejlesztésére. Az osztályprogramok, kirándulások, a segítőprogramok tudatosítják a tanulókban ezt a fontos területet. Az évenként megrendezésre kerülő iskolai véradás, az arra való felkészülés, lebonyolítás jó példa az egymásért való áldozat, a felelősség bemutatására. A csoportokban végzett tevékenységek: iskolai sportcsapatok, kulturális csoportok, a csapatban végzett munkák mind fontos gyakorlati tapasztalatot jelentenek.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	**Tanórán kívüli fejlesztési feladatok**
Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus oktatói értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projektmódszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői, a vezetett szerepeket. Az osztályfőnöki órákon tematikusan is feldolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok témakörét.	Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlásra. Szakkörök, sportcsoportok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.
Fenntarthatóság, környezettudatosság	Erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes, megújulásiképességre tekintettel való felhasználása a szakmai, környezetvédelmi órákon, szakmai gyakorlaton, fizika, kémia órákon tantervi elemekhez kötődően dolgozhatók fel. Irodalmi és történelmi feldolgozások jól mutathatják be a felelősség, illetve a felelőtlenség szerepét ezen a területen.	Az egészségnevelési hetek, az iskolai projektnapok, az iskolában megszervezett szelektív hulladékgyűjtés a fejlesztés színterei. A környezetünk tisztaságáért szervezett iskolai és osztályprogramok a további színterei ennek a fejlesztési területnek.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	**Tanórán kívüli fejlesztési feladatok**
Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus oktatói értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projektmódszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői, a vezetett szerepeket. Az osztályfőnöki órákon tematikusan is feldolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok témakörét.	Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlásra. Szakkörök, sportcsoportok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.
Pálya-orientáció	Minden szakmai-eleméleti és gyakorlati tantárgy feladata a munkába állás előkészítése, a munka világának bemutatása. A technikumi oktatás előkészítő éveiben gyakorlati ismereteket kell nyújtani a megalapozott szakmai specializáció választásához.	Az iskola pályaorientációs munkája, a szakképzések bemutatása a tanulók bevonásával. Szakmai bemutatók vállalkozások bevonásával. Működő gazdálkodószervezetek látogatása iskolán belüli és kívüli foglalkozásokon

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	**Tanórán kívüli fejlesztési feladatok**
Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus oktatói értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projektmódszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői, a vezetett szerepeket. Az osztályfőnöki órákon tematikusan is feldolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok témakörét.	Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlásra. Szakkörök, sportcsoportok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.
Gazdasági és pénzügyi nevelés	A tanórák keretében sok lehetőség van a gyakorlati ismeretek, tapasztalatok megszerzésére: osztályfőnöki órákon a gazdálkodási alapok, a család mint gazdálkodó egység jelenik meg. A matematika és informatika órákon a gazdálkodás, a pénzügyi fogalmak megismerésére van lehetőség. A vállalkozások és a családok gazdálkodási szabályai gyakorlati példákon keresztül taníthatók osztályfőnöki és szakmai órákon. Ezeken az órákon ismerik meg a tanulók a pénzügyi tervezés legfontosabb fogalmait és gyakorlatát	Meghívott előadók, banki szakemberek segítségével projektnapokon is lehetőség van az ismeretek bővítésére. A diákönkormányzati programokon, pályázati projekteken, csereprogramokban, osztályprogramok szervezésén keresztül gyakorolják a pénzügyi tervezést és lebonyolítást.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	**Tanórán kívüli fejlesztési feladatok**
Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus oktatói értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projektmódszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői, a vezetett szerepeket. Az osztályfőnöki órákon tematikusan is feldolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok témakörét.	Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlásra. Szakkörök, sportcsoportok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.
Média-tudatosságra nevelés	Az irodalom, a vizuális kultúra, az informatika tantárgyak tantervi elemként dolgozzák fel a media nyelvi jelrendszerét; megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.	Iskolai szabadidős programokon vizuális és IT tartalmak bemutatásával, tudatos, értelmes és értékelvű használatával formálhatók a tanulók ismeretei. Az iskolai honlap, az iskolarádió, az iskolai filmek, az iskolai művészeti kiállítások további gyakorlati tapasztalatokat nyújtanak a tanulók számára.

A tanulás tanítása	Minden tantárgy és oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.	A felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások a sajátos nevelési igényű tanulók számára szervezett fejlesztő foglalkozások a tanórán kívüli színterei a tanulás megtanításának.

3.2.3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulókban a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, a sport segítségével kialakítani a tanulókban a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, céltudatosság stb.

A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A testnevelés foglalkozás keretei mellett a tanulóknak biztosítjuk az iskolai tornaterem mindennapos használatát, az iskolai kondicionáló terem egyéni használatát, amelyekhez testnevelői tanári felügyeletet biztosítunk. Támogatjuk a tanulók sportegyesületekben való sportolását.

Technikumi osztályainkban az óratervekben heti 5, a szakképző iskolai osztályainkban minden elméleti oktatási napon 1-1 testnevelés órát biztosítunk.

A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei
A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője, az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április - május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

3.2.4. Választható tantárgyak, foglalkozások

A választható tantárgyak, foglalkozások, és az oktatók kiválasztásának szabályai

Az iskola bizonyos tantárgyak/tantárgycsoportok esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, a tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig, a jogszabályi előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót tanító oktatók véleményének kikérésével hozza meg döntését, melynek feltétele a különbözeti vizsga letétele. A különbözeti vizsga a követelmények optimum szintjét kéri számon.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A tanuló abban az esetben választhat az oktatók közül, amennyiben a téma és képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre két különböző oktató vezetésével.

Konkrétan meg kell nevezni, melyek a választható tantárgyak, melyik évfolyamon, milyen óraszámban, egyénileg vagy tanulócsoport szintjén, és azt is, hogyan módosítja ez az óratervet, illetve a tantárgyi tartalmakat.

A technikumi és szakképző iskolai oktatási programjában a szabadon tervezhető órakeret felhasználását az óraterv tartalmazza”

A fenti a normál óraterv, ha az iskolában van specialitás, emelt szint, stb. akkor annak külön óraterve van, és ide kerül.

Az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények:

A táblázatban egyértelműen beazonosíthatóan jelenjen meg, hogy a szabadon tervezhető órakeret egyes óráit mely tantárgyak órakeretéhez kapcsolják.

A szabadon tervezhető többletórák megtanítandó és elsajátítandó tananyagát az egyes tantárgyak oktatási programjánál lehet megtalálni.

A nem kötelező iskolán belüli foglalkozások megnevezése és óraszáma
Az egyéb foglalkozások tananyagát és követelményeit a szakmai munkaközösség-vezető és az intézményvezető által jóváhagyott foglalkozási tervek tartalmazzák.

A választható tárgyak esetén (emelt és a középszintű érettségire felkészítő foglalkozások) a tanulók és a szülők aláírásukkal erősítik meg választásukat, és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező iskolán belüli foglalkozás lenne.

3.2.5. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontás
Az intézményben csoportbontásban tanított órákat az egyes technikumi ágazatok és szakképző iskolai szakmák óratervei tartalmazzák.

Csoportbontásban szervezzük az emelt és a középszintű érettségire felkészítő foglalkozásokat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Az emelt és közép szintű érettségire való felkészítést a 20/2012.(VIII. 31.) EMMI-rendelet 13-15.§ szerint szervezzük meg. A csoportok csak kellő számú jelentkező esetén indulnak (minimum 12 fő). Az emelt szintű érettségire való felkészítést intézmények közötti egyeztetés alapján több középiskolával közösen látjuk el, biztosítjuk a jogszabályban előírt órakeretet.

A csoportok szervezésénél irányadó a 2011. évi CXC. törvény 6. melléklete, mely a gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretét tartalmazza.

Csoportbontások szervezési elvei:

- Az egyes tantárgyakra vonatkozó elveket a szakmai munkaközösség határozza meg:
  - lehetséges eljárás, hogy a diagnosztizáló mérést követően nívó-csoportok alakuljanak, amelyek lehetővé teszik a differenciálást, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást,
  - másik megoldás a homogén-csoportok létrehozása, amely az osztályfőnök irányításával jön létre.
- Az egy osztályból alkotott egyes csoportok létszáma maximum 10 %-kal térhet el egymástól.
- Tanév közben az érintett oktatók egyetértésével, az osztályfőnök javaslatára az igazgató engedélyezheti a csoportváltást.

Egyéb foglalkozások
Egyéb foglalkozások szervezeti formáit, időkeretét az intézmény SZMSZ-e tartalmazza. A tanévben indított egyéb foglalkozásokat az intézmény éves munkaterve tartalmazza. A tanuló (és kiskorú tanuló esetén szülője) jelentkezés útján kérheti részvételét az egyéb foglalkozáson, a jelentkezés a teljes tanévre vonatkozik.

Az egyéb foglalkozások minimális csoportlétszáma 10 fő.

3.3. Az érettségi vizsgával összefüggő szabályok

3.3.1. Választható érettségi vizsgatárgyak

Technikum esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését jelenti, amelyekből tanulók közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát, mindezt a technikumi óratervek tartalmazzák.

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt (4 kötelező és 1 kötelezően választandó) vizsgatárgyból kell - legalább középszinten - vizsgát tennie. A vizsgázó emellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A középszintű érettségi vizsgatárgyai: kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,

- matematika,
- idegen nyelv

Technikumban az ötödik kötelezően választandó vizsgatárgy helyett az új szakképzési törvény szerint a tanuló szakmai komplex vizsgát tesz.

A tanuló a kötelező érettségi vizsgatárgyakon túl jelentkezhet választható vizsgatárgyból is érettségi vizsgára.

3.3.2. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze: 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről

Az egyes tantárgyakra vonatkozó érettségi témaköröket a szakmai programunk mellékleteként adjuk közre.

3.3.3. Az emelt szintű érettségi vizsga

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül szakképző iskolánk az egyes technikumi osztályok óraterveiben meghatározott tantárgyakból vállalja a tanulók felkészítését emelt vagy középszintű érettségi vizsgára.

Az emelt szintre történő felkészítés mellett a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül legalább három vizsgatárgyból lehetővé kell tenni a középszintű vizsgára történő felkészülést. Az idegen nyelv vizsgatárgyak egy vizsgatárgynak minősülnek.

A felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelményei a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján.

3.4. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményének írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatók. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)

- Tanulók által készített produktumok vizsgálata, ezek között kiemelt jelentőséggel a tanulók gyakorlati feladatai
- Tanulói projektek értékelése
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése
- Az írásbeli beszámoltatás
    - témazáró dolgozat
    - röpdolgozat
    - szódolgozat stb.

Az írásbeli beszámoltatás rendje: röpdolgozatot, szódolgozatot szükség esetén bármikor, előzetes bejelentés nélkül, témazáró dolgozatot előzetes bejelentés alapján íratunk. Az egyes értékeléstípusokat a digitális naplóban jelöljük.

Korlátai: röpdolgozat esetében semmilyen korlát nincs, témazáró dolgozat esetében 1 tanítási nap

2 dolgozatnál többel nem terheljük tanulóinkat.

Értékelésben betöltött szerepe, súlya: a témazáró dolgozat súlyozott jegynek számít.

Értékelés

A tanulók tudásának értékelése

A tantárgyi követelményeket az oktatási program határozza meg. A tanulók értékelése az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete - ezen belül is kötelezően az 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendeletben szabályozott kerettantervi anyag és a 14/2013. (IV. 5.) NGM-rendelet a szakképzési kerettantervekről rendelet alapján történik. Az értékelés az adott tantárgyat tanító oktató tanügy-igazgatási jogköre, amelynek szabályait a szakmai munkaközösség határozza meg és ellenőrzi. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Nagyon fontos a minimumszint pontos meghatározása, minden tanár és szakoktató a tanév első óráján, foglalkozásán a tanuló füzetében rögzíti a tantárgy minimális követelményeit, az értékelés legfontosabb szabályait, amelynek a tanuló és a szülő számára egyértelműnek kell lenni.

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. Az oktatók értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A Szakmai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- a tanuló számára adjon egyértelmű visszajelzést erősségeire és fejlesztendő területeire;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségeit mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

- tárgyi követelmények elsajátítását napi szinten, témakörök mentén,
- szabálytiszteletét, felelősségvállalását,
- korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünknek a következő kritériumoknak kell megfelelnie:

- ösztönző hatású,
- folyamatos, rendszeres,
- segítő szándékú legyen,
- céljai és követelményei világosak és előre ismertek.

Az értékelés formái

A szóbeli értékelés:

- a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítés, tanács -tanórán és azon kívül,
- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás,
- az oktatói testület, illetve a diákság előtti igazgatói értékelés. Az írásbeli, szöveges értékelés
- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,
- dicséretek, elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe és a digitális naplóba.

Igazgatói értékelés a tanévnyitó és a tanévzáró értekezleten történik, osztályfőnöki értékelés félévente legalább két alkalommal.

Értékelés (Szkt. 60§ (1) bekezdés és az Szkr. XXVI. fejezet)

Az osztályzatok kialakításának elvei

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb. Valamennyi tantárgyból osztályozás van. Az egyes szaktárgyak tanárai a munkaközösségükön belül egységesen értékelik a tanulókat. Irányadó a középszintű érettségi százalékos elosztása. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

Az emelt szintű érettségire történő felkészítés értékelése:
Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és emelt szintű érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani. Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és közép szintű érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani.

Érdemjegyek elvárható száma

A diákok a tudásukról szóban és írásban egyaránt számot adhatnak. A tantárgyak sajátosságainak megfelelően legyenek arányban a szóbeli és írásbeli feleletek. A tanuló számára biztosítani kell, hogy a félévi és az év végi eredmények reális értékeléséhez heti 2-3

órás tantárgyból kéthavonta minimum egy, de a félév során legalább három, 4 vagy több órás tantárgyból lehetőség szerint havonta egy, de a félév során legalább négy alkalommal szerezzen érdemjegyet. Egyéb esetben az óraszám +1 osztályzat az irányadó.

Gyakorlati tantárgyakból havonta egy érdemjegyet kell kapniuk a tanulóknak, hosszabb gyakorlati projektfeladat esetén havi bontásban a projektre több osztályzatot is kapnak.

A félévi és a tanév végi értékelés osztályzatokkal történik. A tantárgyi osztályzatokra az oktató tesz javaslatot, ezeket az oktatói testület véglegesíti az osztályozó értekezleten, melyet évente két alkalommal, félév előtt és a tanév vége előtt tartunk. (Az iskola helyi sajátosságai szerint.)

A tanuló értékelése és minősítése keretében a tanuló magatartása és szorgalma nem osztályozható. (Szkr. 180. § (2a) bek.)

3.5. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Célja:
A tananyag célja, hogy a nemzetiségi háttérrel nem rendelkező tanulók ismereteket szerezzenek a településen élő nemzetiség kultúrájáról, hagyományairól, nyelvéről, ünnepeiről, népszokásairól és mindennapi életéről. Ez elősegíti a toleranciát, az interkulturális érzékenységet, valamint a közösségi együttélés erősítését.

Tartalma:
- A nemzetiség történelmi és kulturális háttere.
- Hagyományos ételek, öltözködés és ünnepi szokások.
- Zenei, táncos és irodalmi örökség.
- Alapvető nyelvi kifejezések és kommunikációs formák.
- Kapcsolódó helyi események, múzeumok, kiállítások bemutatása.

Módszerei:
- Interaktív tanórák és workshopok.
- Multimédiás és vizuális anyagok használata.
- Helyi nemzetiségi közösségek bevonása (pl. előadások, bemutatók).
- Projekt- és kutatófeladatok a tanulók számára.
- Kirándulások, terepgyakorlatok a helyi kultúra megismerésére.

Elvárt eredmények:
- A tanulók képesek bemutatni a településen élő nemzetiség főbb kulturális jellemzőit.
- Növekszik a tolerancia és az interkulturális kompetenciák.
- A tanulók motiváltak a további önálló ismeretszerzésre a nemzetiségi kultúra terén.

3.6. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek és ehhez kapcsolódóan a mindennapos testnevelés megvalósításának módja és az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek
Kiemelt célok:

- a dohányzás visszaszorítása,
- az alkohol- és drogprevenció,
- az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése,
- az élelmiszerbiztonság fejlesztése,
- egészségmegőrzés, munkavédelem,
- aktív napi testmozgás kialakítása,
- a közegészség- és járványügyi biztonság fokozása,
- az egészséges fizikai környezet kialakítása,
- környezet ápolása és védelme,
- környezettudatos szemlélet, magatartásformák kialakítása.

Egészségnevelési elvek

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése.
- Az egészséges életmód a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak.
- Az ehhez szükséges ismeretek, készségek, attitűdök elsajátításának kialakítása.
- Elsődleges prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása; az egészség megőrzése, a specifikus betegségek kialakulásának megelőzése.
- A tanulók természetismeret és biológia órákon szerzett ismereteire támaszkodva, azokat tudatosítva a tanulókban az ember és a környezet közötti kapcsolatot, azok hatékony kölcsönhatását.
- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulókban az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- Élethelyzetek, szituációk bemutatásával és elemzésével fejleszteni szemléletüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségérzetüket.

Egészségnevelés területei

- Higiénikus, egészséges életvitel,
- Betegségek elkerülése, egészség megóvása,
- Lelki egészség megóvása, krízis-prevenció,
- Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése,
- Az egészséges táplálkozás,
- A családi életre, szülővé nevelés,
- Szabadidő-kultúra fejlesztése.

Környezeti nevelési elvek

- A tanórákon az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozások hozzárendelése.

- A foglalkozás jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzák fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos témák.
- Szakmai elméleti és gyakorlati oktatás környezettudatos szemlélete, a környezeti feltétel vizsgálata.
- A diákjaink számára szakmai gyakorlatok alkalmával lehetőség van a környezeti nevelésre; a környezetkímélő technológiák elsődlegessége.
- Rendszeres üzemlátogatások, tanulmányi kirándulások szervezése.
- Évente rendezett sportnapon a túrázás, kerékpártúra, lovaglás és egyéb sporttevékenységek során találkoznak tanulóink a környezetvédelemmel kapcsolatos problémákkal.
- A vízi- és más sporttáborok alkalmával az iskolától távol lévő környezettel ismerkedhetnek meg a tanulók.
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel.
- A természeti és épített környezet szeretete és védelme, a sokféleség őrzése.
- Tudományosan megalapozott a globális összefüggések megértése, ebből adódó mindennapi lehetőségek és feladatok bemutatása.
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód a szakmai elméleti és gyakorlati oktatásban.

3.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei maradéktalan kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket. Az esélyegyenlőséget biztosítani kell a szakképzéshez való hozzáférés esetében, a gyakorlati képzőhelyek kiválasztásában, a választható szakmák vonatkozásában, a hátrányos helyzetűek támogatásában.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztésében,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítésével,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával,
- az oktatók módszertani kultúrájának fejlesztésével,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulással,
- a differenciáló módszerek alkalmazásával,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,
- környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakításával,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatásával és alkalmazásával a tanórákon,

- a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálásával,
- pályaválasztás segítésével,
- a továbbtanulás támogatásával,
- személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével, partnerközpontú neveléssel.

3.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

A magatartás és a szorgalom osztályzatokra a tanuló osztályfőnöke tesz javaslatot az osztály DÖK véleménye alapján, és azt a félévi illetve év végi osztályozó értekezleten a oktatói testület hagyja jóvá. Az osztályfőnöknek a javaslat megtételekor tehát figyelembe kell venni a tanulót tanító oktatók, a gyakorlati képzőhely és az osztály véleményét. Ha az osztályfőnök által javasolt valamelyik minősítéssel nem minden oktató ért egyet, az osztályozó értekezleten a végleges minősítést nyílt szavazással, egyszerű szavazattöbbséggel kell megállapítani. A szavazásban a tanulót tanító oktatók vesznek részt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye dönt.

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai az oktatói testület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka,
- sportteljesítmények,
- közösségi munka,
- kulturális és közéleti tevékenység.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretek adhatók:

- oktatói
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- oktató testületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök, a munkaközösségek, a gyakorlati képzőhelyek javaslatára a legkiemelkedőbb– megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a DÖK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi, szakmai és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás
- kulturális hozzájárulás (színház- vagy kiállítás látogatáshoz).

A tanuló fegyelmi és kártérítési felelőssége:

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 2/2020. (II. 7.) Korm. rendelet alapján (XXVIII. FEJEZET 196. §-214. §). (1)

3.9. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolai életben központi helyet foglal el a foglalkozásokon történő tanulás, valamint a másnapi foglalkozásokra való felkészülés. Az oktatók a tananyag elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli – tanórán kívül elvégzendő – feladatokat adhatnak a diákoknak. A gyakorlati oktatás során indokolt esetekben adható otthoni feladat, ilyen lehet például gyűjtőmunka, kutatási feladat, kiselőadásra való felkészülés, rajz feladat stb.

A tanulók tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással, különböző a munkavégzésük üteme, gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradtságuk. Figyelemmel kell lenni a tanuló aznapi, másnapi terhelésére. Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait. A tanuló tanulásban való bármely képességbeli akadályozottsága, az emiatti lassabb haladási tempója nem lehet ok az önálló tanulásra fordítható idő megnövelésének, sőt az szükség szerint csökkentendő.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulásitechnikák kiválasztása, fejlesztése.
- Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A foglalkozási keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.

- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának korlátai: Az írásbeli feladat

- legyen változatos,
- legyen előkészített,
- segítse az elmélyítést,
- gyakoroltasson,
- szoktasson csoportos munkára,
- az összes házi feladat kevesebb, mint felét tegye ki.

A szóbeli feladat:

- fejlessze a szövegértést,
- fejlessze a beszédkészséget,
- teremtsen lehetőséget együttműködésre,
- fejlessze a verbális memóriát,
- tegye eredményessé a csoportos/kooperatív órai munkát,
- az összes házi feladat több mint felét tegye ki.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

A tanulók heti átlagos otthoni tanulmányi munkája nem haladja meg a tantárgy heti óraszámának felét.

4. A szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program

A szakképzési centrumok koordinálják helyi szinten a szakképző iskolák működését. Működésüket úgy szervezik, hogy a gazdaság igényeire reagálva a megfelelő képzéseket folytassák az iskolákban, és az ott végzők az adott településen, régióban el tudjanak helyezkedni.

Szakképző intézményünkben oktatott ágazatok és szakmák

Ágazat	Szakma megnevezése	Szakma azonosító száma	Technikumi/ szakképző iskolai/ szakiskolai képzés	Egyéb követelmény (pl. érettségire épülő, 8 általánosra épülő) és információ (pl. okleveles technikus, keresztfélév)	Képzési idő
Kreatív	Dekoratőr	5 0212 16 07	Technikumi képzés	8 általánosra/ érettségire épülő	5 év/2 év/1 év
Kreatív	Grafikus	5 0213 16 09	Technikumi képzés	8 általánosra/ érettségire épülő	5 év/2 év/1 év
Kreatív	Fotográfus (Kreatív fotográfus)	5 0213 16 09	Technikumi képzés	érettségire épülő	2 év
Kreatív	Nyomdaipari technikus (Nyomdaipari gépmester /Nyomtatvány-feldolgozó)	5 0211 16 11	Technikumi képzés	8 általánosra épülő	5 év
Oktatás	Oktatási szakasszisztens	5 0188 25 01	Technikumi képzés	8 általánosra/ érettségire épülő	5 év/2 év
Oktatás	Óvodai nevelő	5 0188 25 02	Technikumi képzés	8 általánosra/ érettségire épülő okleveles technikus	5 év/2 év
Szépészet	Fodrász	5 1012 21 01	Technikumi képzés	8 általánosra/ érettségire épülő	5 év/2 év/1 év
Szépészet	Kozmetikus technikus	5 1012 21 03	Technikumi képzés	8 általánosra/ érettségire épülő	5 év/2 év/1 év
Szépészet	Kéz- és lábápoló technikus (Kézápoló és körömkozmetikus szakmairány)	5 1012 21 02	Technikumi képzés	érettségire épülő	1 év
Kreatív	Divatszabó (Női szabó szakmairány)	4 0723 16 03	Szakképző iskolai képzés	8 osztályra épülő	2 év/1 év
Kreatív	Bőrtermékkészítő (Bőrdíszműves szakmairány)	4 0723 16 01	Szakképző iskolai képzés	8 osztályra épülő	1év

A piaci igényeknek megfelelően a Debreceni Egyetemmel szoros együttműködésben 2024/2025-ös tanévben okleves technikus óvodai nevelő képzést indítunk. Az óvodai nevelő óvodában, gyermekotthonban, lakásotthonban foglalkoztatott személy, aki felsőfokú végzettségű szakember irányítására támaszkodva végzi szakirányú munkáját, segítve munkáját. A sikeres szakmai vizsgát tett tanulók számára a Debreceni Egyetem gyermeknevelési karra a bejutás sokkal könnyebb, mert a technikus bizonyítvány megszerzésével 30 kreditpontot számít be az egyetem.

A 2025/2026-os tanévben a képzési palettánkat a Fotográfus (Kreatív fotográfus) szakmával bővítettük. Ezzel együtt a duális képzéseink körét is, mert a szakirányú oktatás duális képzésben valósul meg. A kreatív fotográfus olyan vizuálisan képzett szakember, aki kreativitásra épülő, széles körben használható, változatos munkát végez, amely magában foglalja az álló- és

mozgóképfelvétel analóg és digitális készítését, ismeri az ehhez kapcsolódó eszközök használatát.

A duális szakképzés teljes körű, ill. szakmaspecifikus megvalósítása érdekében szoros együttműködést alakítottunk ki a gazdasági szereplőkkel és szakképzést irányító szervezetekkel. Célunk a duális képzésben résztvevők arányának növelése. Ehhez szükséges, hogy vonzóvá kell tenni a duális képzési modellt mind a képző, mind a képzésben résztvevők számára, erősíteni kell jelenlegi és leendő duális partnereinkkel a kapcsolatot.

Az OKJ racionalizálása következtében csökkent a szakmai képesítések száma, ezeket a képzéseket felváltják a szakmajegyzékes képzések, így a tanulószerződések helyett a duális képzők szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatják a duális képzésben résztvevő tanulókat. A duális képzésben tanulók arányának további növelését (a képzési területünk sajátosságaiból adódóan) nagyvállalatok hiányában az oktatási bázissal rendelkező kis- és középvállalatok szerepvállalásának erősítésével igyekszünk elérni. Lehetőségeinket a szépészet és a kreatív ágazatban az Ágazati Képzőközpontok kialakításában, a szakképzési centrumok aktív vállalati kapcsolatainak fejlesztésében és a KKV-k szerepvállalásának erősítésében látjuk.

A 2023. szeptember 1. előtt indult képzések esetén a programtantervvel kitöltött időkeret tartalmazza a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában rendelkezik. A helyi óratervi hálókban jelöltük a szakmai oktatásra felhasznált szabad időkeretet.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történt annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretből mennyi az elméleti és a gyakorlati órák száma. Ezen órakeret felhasználása a gyakorlatban a duális partnernél történik, amennyiben a tanulóval a megállapodás létrejön.

A helyi programtantervek a 2024/2025. tanévtől kezdve módosítottuk:

- a korábban ajánlásként alkalmazott PTT-k tantárgyi bontása és megnevezései racionalizálásra kerültek. A tantárgyi elnevezések és tartalmak a helyi programtantervekben 2024. szeptember 1-től bevezetésre kerültek.

A módosítások megjelennek a 8.sz. melléklet óratervi hálóiban.

Szakmai gyakorlat

A szakképző intézményben az iskolai rendszerű szakképzésben folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzést a 2020. szeptember 1-jétől a tanulmányaikat megkezdő tanulóknak (2020. május 31-ét követően létesített tanulói jogviszonyban) a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvénynek (továbbiakban: új Szkt.) a szakmai elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezései szerint szervezzük.

Tanulóink az évközi szakmai gyakorlatot elsősorban iskolai tanműhelyben töltik. A tanműhelyek és tanszalonok felszereltségét a képzés szakmai színvonalának növelése

érdekében folyamatosan fejlesztjük. Az egybefüggő szakmai gyakorlat szervezésénél törekszünk arra, hogy minél több tanulónkat helyezzük duális képzőhelyre. Az óvodai nevelő, az oktatási szakasszisztens és a nyomdaipari technikus tanulók duális képzésben vesznek részt.

Fiatalkorú tanuló esetében a gyakorlati képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg.

Fiatalkorú tanuló napi képzését hat óra és huszonkét óra között, folyamatosan kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani.

A gyakorlati képzés ideje:
A gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor:

- az elméleti képzési napokon, ha az elméleti képzési órák száma az adott napon a négy tanórát meghaladja,
- a szakképző iskola által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező,
- a tanuló tanulmányok alatti vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező szakmai vizsgája napjain, továbbá
- minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

A gyakorlati képzést folytató szervezet a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző iskola hozzájárulásával veheti igénybe vagy abban az esetben, ha a tanuló mulasztását pótolja. Az igénybe vett idő helyett - a mulasztás pótlásának esetét kivéve, lehetőleg a következő gyakorlati képzési napon - ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani.

Ha a napi gyakorlati képzési idő a négy és fél órát meghaladja, a tanuló részére legalább harminc perc, megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a képzési időn belül.

A mulasztás:

A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

A tanuló köteles mulasztását igazolni a tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében meghatározottak szerint. A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló elektronikus naplójába bejegyzi. A tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében a mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozó szabályokat a gyakorlati képzést folytató szervezet is alkalmazza.

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést szakképzési munkaszerződés keretében gyakorlati képzést folytató szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gyakorlati képzést folytató szervezet hozzájárulása is szükséges.

Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az egybefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet).

Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az egybefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

Ha a tanuló mulasztása eléri az éves gyakorlati óraszám húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola oktatótestülete a szakképző iskola szakmai programja részét képező nevelési programban meghatározottak szerint dönt, gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslatára.

Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de

- igazolatlan mulasztása nincs, vagy
- az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta, és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket

A tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja. A magasabb évfolyamra lépés kérdésében a gyakorlati képzés szervezőjének javaslatára a szakképző iskola oktatótestülete dönt.

A gyakorlati képzést folytató szervezet köteles értesíteni a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskolát a tanuló gyakorlati képzésről való első alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor.

Ha a tanuló gyakorlati képzésen való igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, a harminc órát, az ötven órát, a gyakorlati képzést folytató szervezet a mulasztásról minden esetben újabb értesítést küld a szakképző iskolának.

Technikum

9-13. évfolyamon a szorgalmi időszakban, illetve az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése kapcsán, szakmai gyakorlati képzés iskolai tanműhelyben illetve duális képzőhelyen zajlik szakképzési munkaszerződés, tanulószerződés keretében.

Szakképző iskola

A gyakorlati képzés az eredményes ágazati alapvizsgát követően iskolai tanműhelyben illetve duális képzőhelyen is folytatható.

Duális partnereink:

1. **Kreatív-ipari ágazat:**

   Alföldi Nyomda Zrt.

2. **Oktatás ágazat:**

   Mesterlevél Ágazati Képzőközpont Szak-És Felnőttképzési Nonprofit Kft.

3. **Szépészet ágazat:**

   Posta Anikó Erika ev. kozmetikus

   Sain't Street HairWear fodrászat – Marczi Adrián ev. fodrász

   Philen-Plenty Kft. - Zagyva-Oláh Enikő ev. fodrász

   Semsey Diana ev. fodrász

   Kozma Tímea Margit ev. fodrász

   Szépségsziget – Kacsora Mónika Piroska ev. fodrász

Szakmai vizsgák

Szakmai vizsgát február-március, május-június és október-november hónapokban szervezünk. A szakmai vizsgák szervezésének koordinálását 2023. február-márciusi vizsgaidőszaktól kezdődően a Debreceni Regionális Független Vizsgaközpont végzi. Az akkreditált vizsgaközpont fontossága abban rejlik, hogy biztosítja a vizsgák egységes, megbízható és objektív lebonyolítását, amely alapvető az oktatás minőségének megőrzéséhez. A központ jelenléte garantálja, hogy a vizsgák megfeleljenek a törvényi előírásoknak, szabványoknak és szakmai követelményeknek. A vizsgaközpont szigorú szabályrendszere és az akkreditációs kötelezettségek biztosítják a vizsgák korrekt értékelését és az eredmények hitelességét.

A vizsgaközpontok szerepe:

- Az egységes vizsgakövetelmények és módszerek alkalmazása elősegíti a tanulók tudásának és képességeinek igazságos mérését.
- Függetlenek az oktató intézményektől, így biztosítják a vizsgák pártatlanságát.
- A vizsgák mellett segítik a vizsgához szükséges technikai, szakmai és szervezési feltételek biztosítását.
- Az akkreditációjuk révén garantált a vizsgák szakmai színvonala és az átláthatóságát.
- Kimenetszabályozás a felnőttképzésben.

A jelentkezési lapok benyújtásának határideje:

- a február-márciusi vizsgaidőszak esetén a vizsgaidőszakot megelőző év december hónapjának első napja
- a május-júniusi vizsgaidőszak esetén a vizsgaidőszak éve február hónapjának 15. napja
- az októberi-novemberi vizsgaidőszak esetén a vizsgaidőszak éve augusztus hónapjának utolsó munkanapja.

A jelentkező a szakmai vizsga kezdetéig igazolja, hogy a szakmai vizsgára bocsátáshoz szükséges, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott feltételekkel rendelkezik.

Ha jelentkező a szakmai vizsga megkezdéséig nem teljesíti, vagy nem igazolja, hogy megfelel a szakmai vizsgára bocsátás feltételeinek, a jelentkezését törölni kell.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységei alól a jogszabályban, vagy a KKK-ban meghatározott kivételtől eltekintve felmentés nem adható.

A mentességeket igazoló dokumentumokat a szakmai vizsgára jelentkezéssel együtt kell benyújtani.

Mentesül a szakmai vizsga vagy a vizsgatevékenység letétele alól az a vizsgázó, aki országos szakmai tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet ér el. Ezen feltételek megléte esetén a vizsgatevékenyég eredménye jelesnek minősül. Szkt. 93.§

A szakmai vizsga szervezése: az Szkt. 93. § (29) bekezdése és a Szkr. 265-287. § alapján történik.

4.1. Szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek

A szakmánként megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket részletesen a 2. számú mellékletben található szakmajegyzékes nappali képzési programok és a 4. számú mellékletben található felnőttek szakmai oktatására vonatkozó képzési programok tartalmazzák.

4.1.1. Képzési és kimeneti követelmények

A vonatkozó részletes új szakmai programok:
A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, és A szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIII. törvény, valamint A szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó kormányrendelet módosításokról szóló 292/2023. (VII. 6.) Kormányrendelet által szabályozott technikumi és szakképző iskolai szakmai oktatás képzési és kimeneti követelményei a szakképző intézményünkben oktatott szakmákra vonatkozóan az **3. számú mellékletben** találhatóak.

4.1.2. Képzési programok

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről által szabályozott technikumi és szakképző iskolai szakmai oktatás helyi programtantervei a 2020-ban indult ágazatokra és szakmákra vonatkozóan az elmélet és a gyakorlat óratervi bontásainak és a szabad órakeret felhasználásának a megjelölésével a **2. számú mellékletben** találhatóak. A 2020-ban indult, 2022-ben módosított helyi programtantervek kifutó jelleggel, a 2023-ban készült új helyi képzési programok a tantárgyi racionalizást követően felfutó rendszerben a kerültek bevezetésre.

A szakképzés és felnőttképzés megújítása elengedhetetlenné vált a gyors technológiai fejlődés és a munkaerő-piaci elvárások folyamatos változása miatt. A gazdasági növekedés csak akkor tartható fenn hosszú távon, ha a fejlesztések hatékonyság-növekedést eredményeznek, és ehhez elegendő számú, megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakember áll a munkaerőpiac rendelkezésére. Ehhez a gazdaság mindenkori igényeihez jobban alkalmazkodni képes szakképzésre és felnőttképzésre van szükség.

Ezt a rugalmasságot szolgálja többek között, hogy a szakmai képzés keretében megszerezhető szakképesítések köre nem került jogszabályban rögzítésre. Szakmai képzés, a megszerezhető szakképesítés a Képzési és Kimeneti Követelmények alapján indítható.

A szakmai program struktúrája

A vonatkozó részletes új szakmai programok:

- a 2020-ban, 2023-ban, 2024-ben és 2025-ben induló ágazatokra és szakmákra vonatkozóan a szakmai területen a képzési és kimeneti követelmények az 5. számú mellékletben találhatóak
- a 2020-ban, 2023-ban induló ágazatokra és szakmákra vonatkozóan a helyi képzési programok és óratervi hálók, az elmélet és a gyakorlat óratervi bontásai, a projektoktatás vonatkozó szabályozásai és a kimeneti követelmények a 6. számú mellékletben találhatóak.
- 2023-ban, 2024-ben és 2025-ben induló felnőttképzési programok képzési programjai a 7. számú mellékletben találhatók.

A szakképző intézményünk szakmai programja tartalmazza az ágazatonként egységes alapozó ismereteket tartalmazó tantárgyakat és tananyag egységeket.

A szakmai programjainkat közösen alakítottuk ki a minden duális partnerünkkel. A szakmai programunkat minden tanévben felülvizsgáljuk, aktualizáljuk, amely folyamatba bevonjuk duális partnereinket is, mert a programok teljes mértékben tartalmazzák az adott gazdasági partner egyéni igényeit. Programot minden augusztusában közösen felülvizsgálják. A szükséges módosításokat elvégzik az előző év tapasztalatai, és a vizsgaeredmények alapján. Duális partnereinkkel értékelési rendszerünket közösen, összehangoltan dolgoztuk ki. Az értékelések évközi számonkérések, projektfeladatok formájában valósulnak meg. Tantárgyanként havonta minimum 1 érdemjegyet adnak a képzők a duális tanulóknak. Félévkor és évvégén a képzőhely és az iskola egyeztet a tanulók érdemjegyeiről. Az értékelés objektív, rendszeres és motiváló erejű kell, hogy legyen, sokoldalú értékelési rendszert és változatos értékelési formák alkalmazására törekszünk.

A felnőttek szakmai oktatása során különös gondot fordítottunk a helyi programunk kialakítása során megjelenő vállalati igényekre. A Nyomdaipari gépmester és a Nyomtatványfeldolgozó képzések (szakmairányok) iránti jelentős vállalati kereslet miatt úgy készítettük el a helyi Nyomdaipari technikus és Nyomdász programjainkat, hogy a képzés azonos tartalmú órakeretei biztosítsák az átjárhatóságot és a közös felkészülést, így alkalmazkodni tudunk a cégek által beiskolázott létszámokhoz, ill. az oktatás gazdaságosságát is szem előtt tatjuk. A tananyagtartalmak szinkronizálása és a KKK-k megfelelésének egyedi biztosítása szintén a duális partnereinkkel közösen kerültek kidolgozásra. A vállalati, szakemberek és vállalkozók, mint oktatók nagyobb arányú bevonása a szakmai képzésbe, hozzájárul ahhoz, hogy a duális képzésben résztvevő tanulók jobban megismerhessék az általuk tanult szakmát, gyakorlati tapasztalatokat szerezhessenek már a képzés ideje alatt.

4.1.3. Felnőttek szakmai oktatása

A felnőttek szakmai oktatása intézményünkben kiemelt fontosságú terület, ezért folyamatos figyelemmel kísérjük, és az igényeknek megfelelően folyamatosan alakítjuk.

Rövidebb idejű képzésekkel, a képzési idő csökkentésével a felnőttoktatásban és felnőttképzésben, az előzetesen megszerzett végzettség vagy gyakorlatban szerzett tudás beszámításával célunk az, hogy a felnőttoktatásban, felnőttképzésben résztvevők számát növeljük.

Rövidített programjaink a felnőttek szakmai oktatásában:

- A Bőrtermékkészítő (Bőrdíszműves) képzést 1 évre rövidítettük.
- A Kéz- és lábápoló (Kézápoló és körömkozmetikus) képzést 1 évre rövidítettük.

A gazdaság igényeire fókuszáló, hatékonyabb, rugalmasabb tanulási lehetőséget kínáló felnőttoktatást és felnőttképzést alakítottunk/alakítunk ki. Blended és e-learning képzések előtérbe helyezése a felnőttoktatásban és felnőttképzésben jó stratégia lehet a jövőben. A blended learning integrálja az online tananyagot és a személyes konzultációkat, így a tanulók önállóan, rugalmas időbeosztással tanulhatnak, ténylegesen személyes támogatást és gyakorlati tapasztalatot is kapnak. Alkalmas azoknak a felnőtteknek, akik munka mellett képzik magukat, mivel a tananyagokhoz bármikor hozzáférhetnek, a tanulás időbeosztása személyre szabható. Ez az oktatási módszer elősegíti a rugalmas, hatékony, költségtakarékos és motiváló tanulási környezet kialakítását a felnőtt tanulók számára, akik gyakran dolgoznak, sajátítják el az új ismereteket. Ezek a képzési formák egyre inkább előtérbe kerülnek a hazai felnőttképzési stratégiákban, a Szakképzés 4.0 stratégia részeként. Ehhez kapcsolható a szakmai képzettséget szerzettek nyomon követése a Digitális Munkaerőpiaci Program segítségével, amelyből kiderülhet, mennyire hatékony és piacképes az a tudás, amelyet a képzésben résztvevők szereztek az képzés során.
A képzési programjaink óratervi hálóiban megjelenítettük az alapozó és a szakmai oktatás óraszámait, a szabad órakeret felhasználásának a módját, az elméleti és a gyakorlati oktatás óraszámait.

A duális képzőhelyek KRÉTA elektronikus naplót vezetnek. A KRÉTA Duális Képzés Modul lehetőséget biztosít a duális képzőhelyeknek a duális képzés helyszínei, összerendelései, csoportjai, oktatói és adminisztrátorai kezelésére. Az elektronikus napló megfelelő kitöltése, napi szintű vezetése, ellenőrzése a képzőhelyi adminisztrátor feladata, amelyhez az intézményi felelős minden szakmai segítséget biztosít.

A szakképző intézményünkben oktatott szakmák képzési és kimeneti követelményeit a 3. sz. melléklet tartalmazza.

A felnőttképzési programok képzési programjai a **4. számú mellékletben** találhatók.

4.1.4. A tanulók felvételének, átlépésének, vizsgára bocsáthatóságának feltételei, felmentések, beszámíthatóságok

Szakképzési alapelvek, célok:

- Rugalmas alkalmazkodás a munkaerő piaci igényekhez.
- Az élethosszig tartó tanulás képességének erősítése.
- Gyakorlatorientált, kompetencia alapú képzés.
- Az első két állam által elismert szakma megszerzése az iskolai rendszerű szakképzés keretein belül - a szakképzési törvény előírásainak megfelelően - ingyenes a tanulók számára

- A szakképzés teljes folyamatában érvényesítendő az egyenlő bánásmód követelménye
- A szakképzés szereplői (tanuló, szülő, szakképzést folytató intézmény, gazdálkodó szervezet, kamara) a képzés során kötelesek együttműködni
- A szakképzést a hatékonyság, a szakszerűség, magas szintű minőség és az egyenlő esélyű hozzáférés elvének megfelelően kell megszervezni

Az iskolai rendszerű szakképzés feladata a szakmai vizsgára történő felkészítésen kívül az életben való sikeres boldogulásra történő felkészítés és a tanuló életkori sajátosságához igazodó nevelés is.

A szakképzés kiterjed a tanulni tudás megalapozására, az együttműködéshez szükséges emberi kapcsolatok, a viselkedésmódok, a kommunikáció formáinak megismerésére, fejlesztésére, valamint olyan szakmai és praktikus ismeretekre, amelyek a jogi, a vállalkozói és az idegen nyelvi ismereteket is magukba foglalják. A szakképzés fő törekvése, olyan tartalmak kiválasztása és közlése, amelyek segítséget jelentenek a tanulóknak az ismeretek megszerzésében, a folyamatos tanulásban, a végzetteknek a gyors munkahelyváltásban. Előtérbe kerül a személyes jártasság, a problémával való megbirkózás képessége. Olyan tudás kialakítása a cél, amellyel a jelen és a közeljövő igényeinek meg lehet felelni, amellyel a tudás és az ismeret konvertálható és magában hordozza a továbblépés lehetőségét.

Szakmai célok:

Elsődleges szempont a végzős tanuló elhelyezkedési esélyeinek növelése, melyet a korszerű szakmai tudás és az alkalmazkodó képesség kialakításával kívánunk elérni.

Új, hatékony, rugalmas szakképzés működtetése, fenntartása.

Megfelelő humánerőforrások biztosítása a feladatellátáshoz – oktatóink folyamatos továbbképzésével, önképzésével célunk a folyamatosan megújuló technológiák követése és beépítése a tananyagba.

A szakképzésben részt vevő tanulók a szakképző évfolyam (évfolyamok) befejezése után legalább egy szakmát szerezzenek.

A szakmai képzés technikai feltételrendszerének fejlesztése, működtetése a lehetőségeknek megfelelően.

Az intézményben, a képzőhelyeken és a gazdálkodóknál folyó gyakorlati képzések összehangolása.

Célunk a jó együttműködés fenntartása és folyamatos bővítése a külső képzőhelyekkel és a gazdaság szereplőivel, akik képzési igényeihez, elvárásaihoz a törvényi keretek adta lehetőségek szerint igazodni kívánunk.

Intézményünk nem hirdet központi írásbeli és szóbeli vizsgát. A jelentkezési lapok beérkezését követően értesítjük a szülőket és a gondviselőket az egészségügyi vizsgálatok, és az oktatási szakasszisztens, az óvodai nevelő, a dekoratőr, valamint a grafikus képzések esetében a pályaalkalmassági felmérés módjáról és időpontjáról.

A felvételi pontszámítás módja:

Technikumban a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi tantárgyi eredményei-magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegennyelv, technika és életvitel vagy rajz és vizuális kultúra – a rangsorolás alapját adó pontszámként jelennek meg (max 50 pont).

Szakképző iskolában a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi tantárgyi eredményei- magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, technika és életvitel vagy rajz és vizuális kultúra- a rangsorolás adó pontszámként jelennek meg (maximum 50 pont)

Azonos teljesítményű felvételizők esetében előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű, SNI, BTMN-s tanulókat, amennyiben az erről szóló igazolást a felvételi eljárás keretében az intézmény számára megküldik.

Korábbi tanulmányokkal megszerzett tudás, felmentés beszámíthatóságának feltételei

Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet a szakképző iskola vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítható előzetes tanulmányokról és teljesített követelményekről a szakképző iskola vezetője határozattal dönt. (2019.évi LXXX.tv. a szakképzésről 36.§ 62.§)

A szakmai gyakorlati képzés idejébe a szakképzés megkezdése előtt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban eltöltött szakirányú gyakorlati idő - a szakképző iskola vezetőjének egyedi döntése alapján kérelemre beszámítható.

A technikumban folyó szakképzésre vonatkozó különös szabályok:

A szakmára történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése a tanulmányokba beszámítható, amelynek mértékéről és tartalmáról a kerettantervben meghatározottak figyelembevételével az iskola igazgatója kérelemre határoz.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló év vég osztályzatát az oktatói testület félévente osztályozó értekezleten áttekinti, és az oktató, az osztályfőnök, illetve a duális képzőhely által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket teljesítette.

4.2. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja

4.2.1. Belső mérések

A tanulók tudásának mérése valamennyi évfolyamon szükséges és folyamatos.

A szakmai képzésben a felkészítést a Képzési és Kimeneti Követelmények teljesítéséhez szükséges elméleti és gyakorlati tudás megvalósítása a cél. Az 5 éves és a 2 éves képzési ciklusokba állandó ellenőrzési, mérési pontokat építettünk be annak érdekében, hogy a tanulók és a felkészítő oktatók reális visszajelzést kapjanak az addig elért tudásról.

A tanulók értékelésében azok a kollégák vesznek részt, akik az adott csoportot, osztályt nem oktatják. A beosztás elkészítésére a mérés előtt kerül sor, és ez alapján elkészítik az értékelő lapokat.

A házi vizsgán kapott osztályzat duplán beszámít az év végi értékelésbe. Akinek az osztályzata elégtelen lenne, megismétli a házi mérést.

A végzős osztályokban az iskola által szervezett méréseken a duális partnerrel egyeztetve a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanulók is részt vesznek. A duális képzők tájékoztatást kapnak a tanulók teljesítményéréről és a mérések eredményeit bevezetik az elektronikus naplóba.

A szakmai, belső mérések ütemezését és feladatait a 10. számú melléklet tartalmazza.

4.2.2. A kimenet minőségének mérése (vizsgák)

Az ágazati alapoktatás és a szakmai oktatás folyamatában is fontos számunkra, hogy az oktatáshoz biztosítsuk a digitális oktatási környezetet és infrastruktúrát, amely támogatja az online tanulási és vizsgáztatási folyamatokat is. A vizsgák sikeres teljesítéséhez szükséges digitális tudástartalmak több területet foglalnak magukban, amelyek az oktatás és a tanulási folyamat digitális eszközeinek és módszereinek használatára épülnek. Ezek a tudástartalmak magukban foglalják az alapvető informatikai ismereteket, a szakmai ágazathoz kötődő digitális hardverek és szoftverek ismeretét, valamint a digitális tananyagok felhasználását és fejlesztését. Oktatási rendszerünket úgy alakítottuk ki, hogy a tanulók ezen ismeretek, információk, tudástartalmak birtokába kerüljenek, mire eljutnak a vizsgákhoz. Ide tartozik az alapvető informatikai eszközök használata, az szakmai területhez kapcsolódó digitális hardverek és szoftverek gyakorlati alkalmazása, online tanulási eszközök és digitális tananyagok kezelése, a digitális technológiák és módszerek használata a tanulásban és vizsgákra való felkészülésben, a vizsgák digitális környezetének ismerete. Mindezek a digitális tudástartalmak biztosítják a vizsgák sikeres teljesítését, különösen az ágazati alap- és szakmai vizsgák esetében, ahol a digitális kompetenciák alkalmazása elengedhetetlen.

Az iskolai folyamatokban fontos tanári feladat a tanulók tudásának, fejlődésének mérése, értékelése. Bármilyen hétköznapi tanórán számtalan esetben végzünk ilyen tevékenységeket. A szakmai és érettségi vizsgákra történő folyamat szerves részét képezi a folyamatos mérés minden évfolyamon. Ezek jellemzői a tárgyszerűség (objektivitás), a megbízhatóság (reliabilitás) és az érvényesség (validitás).

A tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése az oktató törvényben rögzített kötelessége. Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért az oktató felel, viszont az alapelvek tekintetében az intézményen belül egységes. Az értékelés fő alapelve a visszajelzés és a fejlesztő támogatás, valamint az értékekés minden esetben elfogulatlan és konkrét legyen, a minősítés hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.

Az értékeléshez szükséges legalább havonta 1 db, félévente minimum 4 db, a Kréta elektronikus naplóba beírt érdemjegy.

Az évközi mérések eredménye témazáró dolgozatként kerül bevezetésre az osztályozónaplóba, és a többi osztályzathoz viszonyítva kétszeres súllyal számítandó.

Szakmai tudás mérésének típusai:

a) *Bemeneti mérések: pl. alkalmassági tesztek, szintfelmérő tesztek*

b) *Évközi mérések: belső mérések*

c) *Kimeneti mérések: szakmai komplex vizsgák, érettségi vizsgák*

Szakmai tudás mérésének formátumai:

Írásbeli forma: pl. teszt, feladatlap, esettanulmány, esszé, házi dolgozat, záródolgozat, Az írásbeli forma – bár tartalmazhat képesség és attitűd jellegű feladatokat is – elsősorban tudás jellegű elemek felmérésre alkalmas.

Szóbeli forma: önálló vagy kérdésekkel irányított felelet, beszámoló, beszélgetés (munkaszituációban vagy azon kívül), magyarázat, tanulói kiselőadás/prezentáció. A szóbeli módszerek adnak legtöbb teret a szubjektivitásnak, de ha az előzetesen és jól megfogalmazott tanulási eredmények mentén történik a szóbeli értékelés, akkor az az értékelést végző és a tanuló számára is egyaránt kijelöli és láthatóvá teszi a célokat.

Gyakorlati forma: szimulált vagy valós helyzetgyakorlat, szerepjáték, tényleges munkavégzés közbeni megfigyelés (az értékelő személy(ek) előre kidolgozott szempontok szerinti végzi(k) az értékelést, a feladathoz értékelési szempontrendszer, értékelő lap és értékelési útmutató készül), vizsgaremek, valamilyen produktum/alkotás létrehozása és bemutatása/elemzése egy „zsűri" jelenlétében, egyéni vagy csoportos kutatási vagy probléma/tevékenység alapú munka, projektmunka.

Úgy kérik számon tőlük, ahogyan azt megtanították. A hibás minősítés alapvetően befolyásolja a diákok tanuláshoz való viszonyát, az egész iskola légkörét.

A tanulók értékelése történhet számokkal (mennyiségi), osztályzatokkal. A napi gyakorlatban többnyire becslésen alapuló skálához próbálják a tanárok illeszteni a teljesítményt. A skála azonban nem rögzített, tantárgyanként és tanáronként változó, így az osztályzatok esetlegessé válhatnak.

Az osztályzatokkal szemben támasztható követelmények Alapvető elvárásunk az osztályzatokkal szemben, hogy különbségeik jól tükrözzék a tudásban meglevő különbségeket, ezért a jegyeknek is meg kell felelnie a már más kérdéssel kapcsolatban is említett hármas követelménynek:

- Tárgyszerűek (objektivitás) legyenek, ne függjenek az értékelő (tanár) személyétől.
- Megbízhatóknak (reliabilitás) kell lenniük, ugyanarra a tudásra mindig ugyanazt az osztályzatot kell kapniuk a tanulónak.
- Érvényesnek (validitás) kell lenniük, azt a tudást minősítsék, amelynek jellemzésérére az osztályzatot használni akarjuk.

Az osztályozás funkciói

- a tanulók motiválása
- a tanulási folyamat irányítása
- visszajelzés az oktatás résztvevői számára
- a tanulók tudásának minősítése
- a tanulók szelekciója
- a teljesítmények dokumentálása

Az értékelések eredményeinek beszámítása:
Félévkor és a tanév végén a tanulót minősítik, minden tantárgyból külön-külön osztályzatot kap, melyet – az évközi érdemjegyek alapján – a féléves, illetve az éves munkát figyelembe véve kell meghatározni. A félévi osztályzatok tájékoztató jellegűek, az év végi osztályzat azonban a továbbhaladás előfeltétele.

Alapelv, hogy az érdemjegy és az osztályzat megállapítása nem lehet fegyelmezési eszköz: azoknak a tanuló valós tudását, teljesítményét kell tükrözniük. Ennek a kritériumnak igen nagy arányban megfelelnek az iskolák és az oktatók. Az osztályzatok az évközi érdemjegyekhez hasonlóan egy ötfokozatú skála értékei (jeles – 5, jó – 4, közepes – 3, elégséges – 2, illetve elégtelen – 1), míg a szorgalom és magatartás minősítésére egy négyfokozatú skála (példás – 5, jó – 4, változó – 3, illetve rossz/hanyag – 2) szolgál. Az érdemjegyeket az oktató állapítja meg, az év végi osztályzatra pedig javaslatot tesz, és a döntés az oktatótestületé. A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről az év végi osztályzatok áttekintése után szintén az iskola oktatótestülete dönt.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket a tanév végére sikeresen teljesítette, azaz – évközi teljesítménye, érdemjegyei vagy az iskolai vizsgán nyújtott teljesítménye alapján – minden tantárgyból legalább elégséges

(2) osztályzatot szerzett. A félévi, évközi szakmai belső mérések eredményei a féléves jegybe számítanak be, míg a próba vizsgák eredményei az év végi jegyet erősítik.

4.3. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje

A szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanuló mentesül az Szkr. 252/B. § (c) bekezdése alapján a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól a szakmát tanuló vizsgája napján, és az azt közvetlenül megelőző 3 munkanapon.

Ezen kívül kizárólag tanulói jogviszony esetén, a tanuló kérésére a szakképző intézmény a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal legalább 5 munkanap egybefüggő felkészítést szervez. A szakképző intézmény és a duális képzőhely közösen kialakított képzési programja tartalmazza a szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendjét is. A mentesülés időtartamára a szakmát tanuló távolléti díjra jogosult.

Miután az egybefüggő 5 munkanap mentesülési idő a szakmai vizsgára való felkészülést szolgálja, amelynek az írásbeli és a szóbeli alkalom is része, a vizsgafolyamatot megkezdő írásbeli vizsga napja előtt kell kiadni a jogszabályban előírt időtartamot.

5. Teljes körű egészségfejlesztési program

A megvalósuló átfogó prevenciós programok kötelező foglalkozás, egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység keretében

A szakképző intézményben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés módszertani útmutatóját az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

5.1.1. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek, egészségi állapotának javítását szolgálja; olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

Célunk:
Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészségfejlesztésével kapcsolatosan. Célunk, hogy minden tanuló részesüljön a testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.(20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet 128. § (1) bekezdés) Személyi és tárgyi környezetével az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedésének fejlesztésére hivatott, segítse a pozitív beállítódásoknak, magatartásformáknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Valljuk, hogy az egészségkulturáltság maga az életmód és hogy az iskolai egészségfejlesztés az iskola életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul:

- az oktatók és tanulók egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére,
- a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére,
- az oktatói – nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében,
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakítására.

Elsősorban szemléletváltásra és a prevencióra helyezve a hangsúlyt:

- egészséges életmód iránti igény kialakítására
- a beállítódások és a magatartás pozitív mintákhoz való fokozatos formálására
- a tanulók kommunikációs, cselekvési képességeinek javítására
- az egészségvédelem, a mentálhigiénia kérdéseivel kapcsolatos ismeretek közlésére, pontosítására
- a szükséges környezeti változtatások (fizikai, szociális) végrehajtására.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy alapfeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak, a mozgás beépítése a mindennapi életbe (tartásjavító torna, relaxáció és tánc);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával;
- környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

5.1.2. Egészségnevelés tartalma, alapelvei az iskolánkban:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- a rendszeres testmozgás egészségmegőrzésében való szerepének a felismerése,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS-prevenció,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás és a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony,
- az egészséges környezet jelentősége,
- az egészséges táplálkozás,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat),
- a testi higiénia,
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás),
- az egyénileg kialakított mozgásprogram fontossága az egészségmegőrzésben,
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok fontossága a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésben és az interperszonális kapcsolatokban.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Szorgalmazza a testmozgás, az aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetekhez megoldásokat), a stresszhelyzetek
- megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit

és lehetőségeit.

- Adjon gyakorlati tanácsot az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Iskolán belüli foglalkozások feladatai
- Iskolán kívüli foglalkozások feladatai

5.1.3. Kötelező foglalkozási keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét.
- „Egészségóra" (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása).

Tanórán kívüli foglalkozások:

- délutáni szabadidős foglalkozások,
- sportprogramok,
- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások,
- sportrendezvények, kulturális programok,
- kirándulások, sportprogramok,
- együttműködés sportegyesületekkel.

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- testnevelés órákon,
- tömegsport-foglalkozásokon,
- szabadidőben, rendszeres sportfoglalkozások keretében,
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét,
- sportversenyek lebonyolítása,
- a diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:
Az egészségfejlesztési stratégia Egészségfejlesztési csoport működtetése
Az egészségnevelési program megvalósítását az egészségnevelési csoport (ENCS) irányítja, koordinálja.

Tagjai:

- igazgató vagy megbízottja, iskolaorvos, védőnő
- egészségnevelési felelősök (oktatók)
- iskolai szociális segítő

- diákönkormányzatot segítő oktató
- osztályfőnöki munkaközösség vezetője
- iskolapszichológus

A munkaterv alapján az oktatótestület bármely tagja bevonható. A csoport vezetőjét a csoport tagjai választják és az iskola igazgatója bízza meg. Az iskola bűnmegelőzési tanácsadója is segíti a csoport munkáját.

Helyzetfelmérés
A felmérés kiterjed az állapotfelmérésre. A felmérést és annak értékelését az adott tanév szeptember 30-ig (illetve egyes esetekben a tanév végéig) kell elvégezni.

Felelősök: iskolaorvos, gyógypedagógus, testnevelők, ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök. Az állapotfelmérés függően kiterjed:

- a mentálisan veszélyeztetettek körére (magatartászavarok, beilleszkedési nehézségek),
- a krónikus betegek, súlyosan vagy kismértékben fogyatékosok körére (pl. cukorbetegek, allergiások, intoleranciák),
- egészséget károsító, kialakult vagy kialakulóban lévő szokásokra (pl. dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer-fogyasztás)
- az egészséget várhatóan veszélyeztető tényezőkre (túlsúly, tartáshiba, mozgásszegény életmód, családi halmozódó betegségek).
- a veszélyeztetett tanulók felmérésére Az állapotfelmérés módszerei: teszt, interjú.

Adott tanévre vonatkozó egészségnevelési program kidolgozása
A helyzetfelmérés eredményére támaszkodva, a feltételrendszer elemzése alapján az egészségnevelési csoport (ENCS) elkészíti a programot, melynek részei:

Felvilágosító, megelőző tevékenység
Tematika összeállítása: előadások, adott témában csoportfoglalkozások, iskolai egészség nap, versenyek szervezése, felvilágosító anyagok kézbeadása.

Diáksegítők képzése
A tanulók képzésük után vállalják, hogy közvetítik az egészségfejlesztés üzenetét kortársaik felé, és arra próbálják megtanítani őket, hogy képessé váljanak nemet mondani a káros szenvedélyekre.

A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése
Az egészségnevelési program megvalósításának, hatékonyságának értékelését minden tanév végén elvégezzük, az eredményeket a következő év tervezéséhez beépítjük. Az értékelés módszerei: kérdőív – trendvizsgálat, dokumentumelemzés.

Foglalkozási keretben megvalósuló fejlesztés
A tananyaghoz kapcsolódóan, a tanmenetekben rögzített elsajátítandó ismeretek mérhetőek. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Célunk, hogy az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek beépüljenek a tanuló és a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé váljanak. Ezek a programok gyakran versenyeztetéssel valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:
A programok és az egész tanév során elért eredmények reális feltérképezése és értékelése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismeretek fejlődnek, a diákok tudása elmélyül. Az iskola és a tanárok éves munkatervet, programtervet és a foglalkozási tervet készít.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál az egyéni és a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében. Célunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

5.1.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és-jártassággal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – az iskolán belüli és kívüli foglalkozások keretében
- foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- támogatjuk az oktatók részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási továbbképzésen.

- Az elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:
- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

5.1.5. Komplex intézményi mozgásprogram

- A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv melléklete.
- Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a település és a különféle szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon.
- Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében az alábbi sportágakat a helyi tantervben feltüntetett tömegsport órában beépítettük az óratervi órakeretbe: labdarúgás (női, férfi)
- Az alábbi sportágakból házibajnokságot szervezünk: tollaslabda, labdarúgás, kosárlabda, röplabda
- Napközben, ill. délután tanári felügyelet mellett sporteszközöket biztosítunk a sportolni kívánó diákok számára.
- Az iskolai sportkörünk az alábbi szakágakkal rendelkezik: labdarúgás
- Az évszak sajátosságainak megfelelően a következő mozgásos tevékenységeket végezzük:
    - Ősszel: futás, labdajátékok, séta;
    - Télen: futás, szánkózás, hógolyózás, séta; tavasszal: futás, labdajátékok, séta

A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelés órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon és a tömegsport órákon.

6. Az elérhető pályaorientációs szolgáltatások

A pályaorientáció szerepe kiemelten fontos intézményünkben, hiszen a választható szakmák olyan tanulói tudást, képességet céloznak meg, ahol a kreativitás, az egyéni készségek, valamint a technikai tudás ötvözete elengedhetetlen. A pályaorientációs tevékenység két irányú, szolgálja a beiskolázást és a segíti a felvett tanulóinkat a pályaválasztásban.

Beiskolázás támogatása

Minden olyan eseményen, rendezvényen jelen voltunk, ahol megismertethettük, népszerűsíthettük intézményünket. az itt folyó oktatói munkát, a választható szakmáinkat.

Belső rendezvények:

- nyíltnapok,
- nyitott műhely.

Küldő rendezvények:

- Hello Szakma,
- Szakmafesztivál,
- városi, városrészi rendezvények.

Bár a beiskolázási mutatóink évről évre növekvő tendenciát mutatnak, nem szalasztottunk el, nem utasítottunk el egyetlen lehetőséget, felkérést a megjelenésünkre.

Nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy az intézményről szóló hírek, történések, események megjelenjenek a közösségimédia-platformokon. Célunk nemcsak a belső és külső partnereink elérése, tájékoztatása, informálása, hanem a minél aktívabb intézményi marketing. Lankadatlan terv az aktivitások és a követők számát növelni.

Felelősök: munkaköri leírás alapján az igazgatóhelyettesek, szakmai oktatók

Pályaorientáció, karriertámogatás

A pályaorientáció az intézményben nem csupán az első lépés a pályaválasztásban, hanem folyamatos támogatást nyújt abban, hogy a diákok tudatosan, a saját erősségeikre építve válasszanak maguknak hivatást. Segít abban is, hogy eligazodjanak a gyorsan változó munkaerő piacon, tudjanak ahhoz alkalmazkodni és sikeresen induljanak el a szakmai életben.

A tevékenység kiemelt színterei, alkalmai:

1. Önismeret fejlesztése kiemelten az osztályfőnöki órák keretében

- Segít a diákoknak felismerni saját erősségeiket, érdeklődési köreiket, kreatív hajlamaikat.
- Támogatja a tudatos pályaválasztást.

Felelősök: osztályfőnökök és az iskolapszichológus.

2. Karrierhét, pályaorientációs nap

A tervezett programok célja, tevékenységi körei:

- Pálya- és szakmaismertetés: segít eligazodni abban, hogy melyik szakterület milyen kompetenciákat igényel, és milyen képzések vezetnek oda.
- Motiváció és célkitűzés: tudatos felkészülés az önálló munkára és vállalkozói szemléletet fejlesztése.
- Inspiráló példaképeken, életutakon keresztül segíti a diákokat abban, hogy hosszú távú célokat tűzzenek ki.
- Pályakép és valóság összekapcsolása: valós munkaerőpiaci visszajelzéseken keresztül mutatja be a szakmák elhelyezkedési lehetőségeit, keresletét, szakmai gyakorlatok, műhelymunkák, vállalati együttműködések révén gyakorlati tapasztalatokat kínál.

- Továbbtanulási lehetőségek feltérképezése: támogatja a diákokat a felsőoktatási vagy egyéb szakirányú továbbtanulási döntések meghozatalában, bemutatja, hogy mely egyetemek, főiskolák kínálnak szakirányú képzéseket (pl. oktatás, művészetközvetítés képzési területei)
- Pályamódosítás és rugalmasság: napjainkban sokszor jellemző a pályák közötti átjárás, segít ennek megértésében, kezelésében.

Felelősök: munkaköri leírás alapján az igazgatóhelyettesek, osztályfőnökök, szakmai oktatók.

7. A magasabb évfolyamba lépés feltétele

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. A szakképzésben alkalmazni kell a szakképzési törvény szabályait is.

A tanulók tovább haladásának minimum követelményeit tantárgyanként a kerettantervek és a képzési programok tartalmazzák.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga) alapján kell megállapítani.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére az oktatótestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

A középiskola befejező évfolyamának elvégzésével a tanuló bekapcsolódhat az érettségi végzettséghez kötött szakmára történő felkészítésbe azzal a feltétellel, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget.

8. Egyéb szakmai programok

8.1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékossággal élő személy szakmai programja

8.1.1. Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztő programja

Az Európai Uniós projektekben központi szerepet foglal el a társadalmi méretű integráció, mely szerint hátrányos helyzete, speciális problémái miatt semmilyen csoport vagy egyén ne legyen

a társadalomban hátrányosan megkülönböztetve, valamilyen módon kirekesztve. Ezért a hagyományos oktatási folyamatot fel kell váltania az integrált oktatásnak.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integráltan történik.

Intézményünk tanulói lehetnek azok a tanulók, akik **az alapító okirat s**zerinti sajátos nevelési igényű csoportba tartoznak, és integrált nevelését a **szakértői bizottság** javasolja, valamint a **pályaalkalmassági** vizsgán megfeleltek.

Intézményünkben a leggyakrabban előforduló SNI diagnózisok:

- diszlexia
- diszgráfia
- diszkalkulia,
- iskolai készségek kevert zavara,
- beszédzavar,
- tanulási zavar,
- kevert, specifikus fejlődési zavar.

Az egészségi alkalmassági, pályaalkalmassági, fogyatékkal élő emberek egyenlő erejű hozzáférésének figyelembevételével, a Kormányrendeletben meghatározott kedvezmények útján kell biztosítani:

- SNI igényt
- fogyatékosság jellegéhez igazodó felkészítést
- fogyatékosság jellegéhez igazodó vizsgáztatást
- SNI biztosította kedvezményeket.

Az SNI-s tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékosságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

„A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában közreműködő intézményekben a minden iskola számára meghatározott iskolán belüli foglalkozásokon túl kötelező egészségügyi és **pedagógiai célú rehabilitációs iskolán belüli foglalkozásokat,** BTMN esetén pedig **fejlesztő foglalkozásokat** szervezni.

Az SNI-s tanulók ellátását gyógypedagógus végezheti.

A gyógypedagógus a megyei szakértői bizottság által kiadott szakértői véleményben megjelenő diagnózis, terápiás javaslat alapján egyéni fejlesztési tervet készít.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek/tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltaknak megfelelően kell biztosítani.

A gyógypedagógus a szakértői véleményben leírt fejlesztendő területeket figyelembe véve végzi a foglalkozásokat, ez kiegészül a saját tapasztalataival, a gyermek személyiségével.

Ezek a fejlesztendő területek a következők lehetnek a teljesség igénye nélkül:

kognitív funkciók: - percepciófejlesztés (auditív rendszer, vizuális rendszer, taktilis, kinesztetikus rendszer), figyelemfejlesztés, emlékezetfejlesztés, gondolkodásfejlesztés.

Ezek a foglalkozások a tanuló egyéni szükségleteinek támogatására, az akadályok leküzdésére, új funkciók kialakítására és a környezeti feltételek optimalizálására irányulnak.

A gyógypedagógus a szakértői véleményben leírtak alapján, valamint az általa végzett

állapotfelmérés alapján egyéni fejlesztési tervet, a nevelési év végén pedig a tanuló fejlődéséről részletes értékelést készít. A teljesítmények értékelésében is az egyéni szintekhez viszonyítja a haladás mértékét. A gyógypedagógus tevékenységét dokumentálja, amelyben szerepel a tevékenység, a tevékenység megkezdésének és befejezésének ideje, a találkozások történése, időpontja és időtartama, szakvélemények.

A gyógypedagógus kapcsolatot tart a szülőkkel, oktatókkal, tájékoztatja őket a gyermek fejlődéséről. Szükség esetén a gyógypedagógus nemcsak terápiás feladatokat végez, hanem azzal is foglalkozik, hogy az akadályozott fejlődésű személy fejlődését, élethelyzetét a legkedvezőbben befolyásolja a családban, az oktatási intézményekben. Hozzájárul a különleges bánásmódot igénylők szembeni előítéletek, megbélyegzés csökkentéséhez, ill. a kedvezőtlen hatások enyhítéséhez és megelőzéséhez.

A fejlesztés alapelvei:

- A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógus közreműködésével történik. A rehabilitációs célú foglalkozáskeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik.
- A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók egyéni, kis létszámú csoportban történő fejlesztése.
- A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítési lehetőséget.
- Egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- Kudarctűrő képesség növelése
- Önállóságra nevelés

Egyéni sajátosságok figyelembe vétele:

- Lassabb haladási tempó, egyéni haladási ütem
- Hosszabb felkészülési idő.
- Egyéni bánásmód, differenciált feladatnyújtás, eszközhasználat.
- Számonkérés (a sajátosságtól függően szóbeli vagy írásbeli számonkérés előnyben részesítése), értékelés.
- Speciális tanulási segédletek, eszközök, eljárások, módszerek.
- Szociális képességek fejlesztése.

Tantárgyi tartalmak módosulásai:

- Beszédészlelés, értelmezés.
- Passzív és aktív szókincsgazdagítás.
- Önismeret erősítése, vélemény nyilvánítása.
- Információ gyűjtése a fejlettségnek megfelelő forrásanyagokból irányítottan, majd önállóan.
- Szövegértő és –elemzőképesség fejlesztése.

Évente egy alkalommal a fejlesztési eredményt rögzíteni kell, és a tanuló képviselőjét tájékoztatni. {2019. évi LXXX. törvény, 12/2020.II.7. Kormányrendelet, 249.§ (1)}

Az SNI-s tanuló fejlesztésének kiemelt feladatai, céljai:

- A nevelés, oktatás, fejlesztés célja, hogy a sérülésből adódó hátrányos következmények csökkentése, ellensúlyozása
- Egyénre szabott tanulás módszerek tanítása,választása.
- Lehetővé tesszük és segítjük a tanulót segítő speciális eszközök alkalmazását.
- Az esélyegyenlőség alapjainak megteremtése, hogy a gyerekek az iskolai tananyagok adott pontján felkészültek legyenek az önálló életvitelre.
- Egészséges énkép kialakítása, önbizalom fejlesztése
- Az egyéni sikereket segítő egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- A különféle tulajdonságok, funkciók egyensúlyának kialakítása
- A hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása, a meglévő ép funkciók bevonása, a hiányzók pótlása érdekében.
- A kudarctűrő képesség növelése
- A sajátos nevelési igényű tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával.
- A differenciált szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a habilitációs és rehabilitációs eljárásokkal.
- Az általános műveltség megalapozása a fogyatékosság, életkor és osztályok figyelembe vételével. Az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátítása az évfolyamok, osztályok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével.
- A fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.
- Felkészítés a felnőtt lét szerepeire.
- Fejlesztés, egyéni tantárgyi megsegítés biztosítása tanulóinknak, figyelembe véve a szakértői bizottságok által javasolt fejlesztési területeket.
- Az intézményi fejlesztés teljes időtartama alatt kiemelt feladat a komplex rehabilitációs tevékenység, együttműködés az egyes gyógypedagógiai és módszertani központokkal.

A fejlesztés megvalósulásának színterei:

- Tanóra
- Habilitációs fejlesztő foglalkozás
- Tanórán kívüli foglalkozás

- Iskolapszichológusi ellátás igénybevétele

SNI-s tanulókat megillető kedvezmények:
Az SNI-s tanulók a Kormányrendeletben meghatározott kedvezményekben részesülhet. A meghatározott kedvezményekről az igazgató dönt az Nkt. szerint, a megyei szakértői bizottság szakértői véleményétől nem térhet el. {2019. évi LXXX. törvény, 12/2020.II.7. Kormányrendelet, 293.§ (3)}

A kedvezmények a tanulmányok során, tanulmányok alatti vizsgákon, érettségi vizsgákon biztosítottak. {12/2020.II.7 Kormányrendelet, 295.§ a 293.§ (3) alapján, 296.§ (1.a, b, 2, 3)}

A tanulók diszlexia, diszgráfia vagy diszkalkulia részképesség-zavar esetén részleges vagy teljes érettségi vizsga alóli mentességet kérhetnek. Ehhez figyelembe kell venni, hogy a tanuló tanulmányai idején milyen mentesítésben részesült. A tanuló kizárólag akkor választhat más vizsgatárgyat a követelményben megjelölt helyett, ha mentesítése az adott tantárgyból az értékelés és minősítés alóli teljes mentesítésre vonatkozik.

A szakmai vizsga esetén az akkreditált vizsgaközpont, az Nkt. és a szakértői bizottság véleménye alapján a következő kedvezmények adhatók meg:

- idegen nyelv, vagy annak egy típusa, szintje, ha az oktatás során is mentes volt idegen nyelv alól
- interaktív vizsgatevékenységben a tanulmányok során alkalmazott segédeszköz, segédszemély, jeltolmács igénybevétele
- interaktív vizsgatevékenység szóban történő felváltása, vagy szóban történő részének interaktív tevékenységgel történő felváltása
- a vizsga hosszabb idő alatt történő teljesítése. {12/2020.II.7 Kormányrendelet 297.§ ˙(1. 2. 3.)}

SNI dokumentálása:
Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációt, a fejlesztő foglalkozást központilag kiadott, egyéni fejlődési lapon és a Kréta rendszerben kell dokumentálni.

SNI felülvizsgálat:

A megyei szakértő bizottság által kiadott szakértői véleményben megjelölt kötelező felülvizsgálatot az iskolának a szülő hozzájárulásával kell kezdeményezni, részletes pedagógiai jellemzéssel. {15/2013. (II.26) EMMI rendelet 22.§}

A tanuló kötelező felülvizsgálata a 16. életévének betöltése után megszűnik {15/2013. (II.26) EMMI rendelet 22.§ (3).}

Állapotváltozás esetén, az utolsó vizsgálatot követő, 6 hónap elteltével kérhető soron kívüli vizsgálat.

SNI adatkezelés:
A {2019.évi LXXX. törvény, 115.§ (2/4/a)} alapján az SNI-s diákok adatait a pedagógiai szakszolgálatok intézményei részére, és a szakképző intézmények közötti adatszolgáltatásra lehet felhasználni.

8.1.2. BTMN fejlesztési program

A BTMN-s tanulók integráltan oktathatók együtt a többségi tanulókkal, ezáltal intézményeinkben integrált oktatás folyik.

A BTMN-s diák {Nkt. 4.§ (3)} olyan különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, {Nkt. 4.§ 13.} aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyította:

- alulteljesít,
- társas kapcsolati problémákkal, tanulási, hiányosságokkal,
- magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
- közösségbe való beilleszkedése,
- személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. {2011. évi, CXC. törvény}

A gyermek/ tanuló vizsgálatát a pedagógiai szakszolgálatok végzik, és a járási szakértői vélemény tartalmazza annak megállapítását, hogy BTMN-s a tanuló. Ez a szakértői vélemény tartalmazza továbbá:

- kedvezményeket
- tanulásszervezési, módszertani, pedagógiai javaslatot
- fejlesztési javaslatot
- a fejlesztőpedagógus által biztosított fejlesztő foglakozás óraszámát, módját.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- a belépő évfolyam év eleji felmérése, mely egységes valamennyi intézményünkben, különös tekintettel a figyelemre, emlékezetre, percepcióra, analizáló- szintetizáló- szeriális- absztrakt gondolkodásra, szövegértésre, verbális matematikai, idegen nyelvi és informatikai kompetenciákra,
- a belépő évfolyam év eleji felmérése tanulásmódszertan tekintetében,
- a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérelme,
- tanulás módszertani ismeretek alkalmazása a tantárgyi órákon,
- szoros kapcsolat az általános iskolákkal, pedagógiai szakszolgálatokkal és a gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó foglalkozáson történő tanulás megszervezése,
- meghatározott kedvezmények biztosítása,
- az oktatók és a tanulók személyes kapcsolattartása,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a felsőfokú továbbtanulás irányítása, segítése,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- az egy osztályban tanító oktatók együttműködése, egységes nevelési elvek alkalmazása,
- az osztályközösség segítő erejének mozgósítása,

- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonása,
- a szülők tájékoztatása a pedagógiai szakszolgálatról, családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- iskolapszichológus, ifjúságvédelmi felelős segítő tevékenysége
- Az osztályfőnök az ifjúságvédelmi felelős közreműködésével külső szakember segítségét is igényelheti (pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti szolgálat, iskolapszichológus).
- Intézményünkben a törvényben előírt végzettségű fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus a járási szakértői véleményben megjelölt formában és óraszámban egyéni vagy kiscsoportos fejlesztő foglakozást tart a tanulónak.
- A fejlesztő foglalkozás célja, hogy segítse a tanuló felzárkózását.
- A szakértői javaslat alapján a fejlesztő pedagógus egyéni fejlesztési tervet készít, a tanuló fejlődését a tanítási év végén értékeli, rögzíti és a tanuló képviselőjét tájékoztatja.
- Tájékoztatja és felhívja az oktatók figyelmét a tanulási nehézséggel küzdő tanulók jellemzőire, segítséget nyújt az oktatóknak a szakértői véleményben megjelenő tanulásszervezési javaslatok alkalmazásához.

Kedvezmények:

- A BTMN-s tanuló a Kormányrendeletben meghatározott kedvezményekben részesülhet. A meghatározott kedvezményekről az igazgató dönt.
- A kedvezmények a tanulmányok során, tanulmányok alatti vizsgákon, érettségi vizsgákon biztosítottak.
- Mentesülhet egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat.
- Hosszabb felkészülési idő illetheti meg,
- Lehetővé kell tenni számára az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát,
- Az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, illetve a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő kiváltását.

A szakmai vizsga esetén az akkreditált vizsgaközpont, a Nkt. és a szakértői bizottság véleménye alapján a következő kedvezmények adhatók meg:

- idegen nyelv, vagy annak egy típusa, szintje, ha az oktatás során is mentes volt idegennyelv alól
- interaktív vizsgatevékenységben a tanulmányok során alkalmazott segédeszköz, segédszemély, jeltolmács igénybevétele
- interaktív vizsgatevékenység szóban történő felváltása, vagy szóban történő részének interaktív tevékenységgel történő felváltása
- a vizsga hosszabb idő alatt történő teljesítése.

BTMN felülvizsgálat:

A járási szakértő véleményben megjelölt kötelező felülvizsgálatot az iskolának a szülő hozzájárulásával kell kérvényeznie, részletes pedagógiai, fejlesztőpedagógiai jellemzéssel.

A tanuló kötelező felülvizsgálata a 16. életévének betöltése után megszűnik {15/2013. (II.26) EMMI rendelet 22.§ (3)}

Állapotváltozás esetén, az utolsó vizsgálatot követő, 6 hónap elteltével kérhető soron kívüli vizsgálat.

A szakértői vélemény a tanuló nappali rendszerű, középfokú oktatásának befejezéséig érvényes.

BTMN adatkezelés:
A {2019. évi LXXX. törvény 115.§ (2/4/a)} alapján a BTMN-s diákok adatait a pedagógiai szakszolgálatok intézményei részére, és a szakképző intézmények közötti adatszolgáltatásra lehet felhasználni.

8.1.3. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában, magasabb intelligenciával, magas fokú kreativitással rendelkezik. Jellemzői a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, kíváncsiság, érdeklődés, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció. Mindemellett felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Meg kell felelnünk a szülők és tanulók azon elvárásainak, hogy diákjaink képességeinek és érdeklődésének megfelelő programokat kínáljunk, s ehhez megfelelő tevékenységi formákat találjunk. Meg kell keresnünk azokat a szinteket, fórumokat, melyek hatékonyan segítik a tehetség kibontakozását. Minden oktató, szakoktató és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed az iskolán belüli és kívüli foglalkozásokra egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A gyakorlati oktatásban különleges tehetséget felmutató tanulók fejlesztése a gyakorlati képzésben részt vevő gazdálkodó szervezetekkel való együttműködés keretében folyik.

A tehetséggondozás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, ösztönözzük az oktatók szakirányú továbbképzéseit (tanulásmódszertan, tehetségdiagnosztika).

A tehetségfejlesztés tevékenységei intézményünkben:

- kapcsolat a szülőkkel (a tehetség korai jegyeit tapasztalták-e) különös tekintettel a motivációra
- a tehetséggondozáshoz értő, felkészült oktatók biztosítása akkreditált, szakirányú továbbképzéssel,
- bemeneti mérések, különös tekintettel a motivációra, intelligenciatesztekre, ill. ezek értékelése
- az egyéni képességekhez igazodó foglalkozáson történő tanulás megszervezése,

- tehetséggondozó programok (szakkörök, művészeti foglalkozások, dráma, vizuális kultúra, szakmai diákkörök),
- tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- iskolai sportkör,
- vetélkedő megrendezése, kiállítások szervezése,
- felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről,
- versenyeztetés,
- részvétel a Szakmai Érettségi Tantárgyi Versenyen és az OSZTV-n,
- tantárgyakhoz köthető, szakmai, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.

Eredményes munkavégzésünkhöz ezen a területen arra kell törekednünk, hogy vegyük figyelembe és kezeljük eredményesen a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődési, valamint a sajátos adottságbeli, érdeklődési, tanulási különbségeket. Ennek érdekében olyan sokféle, változatos szervezeti és módszerbeli megoldásokat alkalmazzunk, amelyek elősegítik, hogy minden tanuló elsajá títsa a társadalmi beilleszkedéshez szükséges színvonalú általános felkészültséget, ugyanakkor e minimum fölött minden diák optimális alkalmat és segítséget kapjon, hogy adottságbeli lehetőségeinek legfelső határáig eljuthasson, hogy felismerje, kipróbálhassa, miben a legjobb, milyen tevékenységi körhöz van leginkább tehetséges.

8.2. Sajátos pedagógiai módszerek

8.2.1. Tantermen kívüli digitális oktatás

A tantermen kívüli digitális oktatás olyan oktatási forma, amelyben a nevelő-oktató munka nem hagyományos iskolai jelenléttel, hanem online, digitális eszközök segítségével zajlik. A digitális oktatásnak van kiegészítő szerepe is a jelenléti tanításban, és támogatja a diákok digitális kompetenciájának fejlődését. Ez az oktatási mód lehetőséget ad a tanulási folyamat folytatására rendkívüli helyzetekben is.

A tantermen kívüli digitális oktatásban alkalmazott felületek:

- Kréta DKT
- Classroom
- Redmenta
- Wordwall
- Kahoot
- Google űrlapok

8.2.2. Könyvtárpedagógiai program

Bevezetés

„A könyvtárostanár a nevelő-oktató tevékenységet könyvtár-pedagógiai program alapján végzi" 20/2012.EMMI rend.165.§(4) alapján, amely természetesen a nemzeti alaptanterv és a választott kerettantervek alapján készül, és szerves részét képezi az iskolahelyi pedagógiai programjának.

Könyvtár-pedagógia meghatározása

- A könyvtárban vagy könyvtári dokumentumok felhasználásával való, ismeretszerzéssel, ismeretközvetítéssel, információkereséssel foglalkozó pedagógiai elmélet és gyakorlat.
- A könyvtár gyűjteménye, szolgáltatása és a könyvtár használói közötti közvetítő tevékenység.
- Közvetlen célja a könyvtári dokumentumok és szolgáltatások sokoldalú, gyakorlatias és élményszerű megismertetése. Hosszú távú célja a könyvtárak, a könyvtári dokumentumok, szolgáltatások és az informálódás szükségletének felkeltése és ezáltal a könyvtárhasználóvá nevelés
- Az a tudományterület, ami a könyvtárhasználó, a tanuló személyiségének az olvasás,
- a könyvtárhasználat, informálódás során való előmozdításával foglalkozik.
- A könyvtárhasználat tantárgy tanításának-tanulásának és a kapcsolatos nevelési feladatok ellátásának módszereivel foglalkozó pedagógiai tudományág. Egyfajta tantárgy-pedagógia, melynek feladata az is, hogy a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek a tanítási-tanulási folyamatban elhelyezze.
- A könyvtári munkafolyamatok nevelési céloknak és/vagy nevelési-oktatási intézmények tevékenységének alárendelt tervezése, szervezése, végzése.
- Oktatók és könyvtárosok felkészítése a könyvtárhasználat tanítására és a könyvtár használatára mind szakmai, mind módszertani szempontból.
- A könyvtár-pedagógia az a tudomány, amely a könyvtári nevelő hatások alapjaival és módjával foglalkozik.

A könyvtár-pedagógia metodikai szintjén három elem alkotja a rendszert:

- Nevelési program: küldetésnyilatkozatot, jövőképet és a nevelési célrendszert fogalmaz meg
- Oktatási program: kötelező tananyagtartalom, az információszerzési és feldolgozási technikák, az információkezelési a jogi és etikai szabályok megfogalmazása,
- Kerettanterv – Helyi tanterv: a tananyag (mely nem a könyvtártudomány kivonata, kiválasztását gyakorlati szempontok motiválják: hasznosíthatóság, a nevelési és oktatási céloknak való megfelelés)

Könyvtár-pedagógiai munkát végez:

- Család
- Iskolán kívüli könyvtárosok
- Iskolai könyvtárosok
- Oktatók

Az oktatói testület felelőssége

- könyvismeret és könyvhasználat szakórákon: ez a szaktárgyi tanárok felelőssége (a könyvtárban ismétlődő feladatok szükségesek);
- könyvtári ismeretek és könyvtárhasználat területe – ez egyértelműen a könyvtáros tanár felelőssége (a könyvtárban osztályfőnöki óra és a gyakorlat érdekében néhány szakóra szükséges);
- olvasási igényesség, írásbeliség szintjének emelése, személyiségfejlesztés – ez a teljes oktatói testület közös felelőssége, különösen az osztályfőnöké (a könyvtáros tanár feladata a kezdeményezés és a tanárok, tanulók munkájának támogatása).

A könyvtárostanár a felelős azért, hogy az adott iskola évfolyamai részére elkészüljön a könyvtári program, az, melyet az oktatói testület közösen valósít meg.

A könyvtáros tanár a mindennapi gyakorlatban az osztályfőnökkel tud elsődlegesen kapcsolatot tartani egy osztály érdekében.

Az osztályfőnök tart szoros kapcsolatot a tanulókkal, az osztályban tanító tanárokkal és a szülőkkel. Ő tudja továbbítani direkt vagy indirekt módon a könyvtárostanár jelzéseit – s ő tudja tájékoztatni a könyvtárban dolgozót az eredményekről és megoldandó problémáiról.

Könyvtáros felelős:

- rendszeres tájékoztatásáért, tudásuk és igényük emeléséért,
- a tanulócsoportok könyvtárhasználati készségének fejlődéséért,
- a fejlődés-lélektani kérdések figyelemmel kíséréséért.

„…Az egyén érdeke, hogy időben hozzájusson a munkájához, az életvitele alakításához szükséges információkhoz, képes legyen azokat céljainak megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő információszerzési,- feldolgozási és –átadási technikákat, valamint az információkezelés jogi és etikai szabályait…” (NAT, 1995.)

Helyzetelemzés

A könyvtár kapcsolatai, környezete

A könyvtár mint az iskolai könyvtárhálózat tagja, az alábbi szakma szervezetekkel tart szakmai kapcsolatot:

- Debrecen iskolai könyvtárai
- Benedek Elek Városi Könyvtár
- Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és fiókkönyvtárai
- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Oktatási Központ Könyvtára
- Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára

A könyvtár jellege: zárt iskolai könyvtár
A könyvtár elhelyezése: az iskola alagsorában (110 m2, 20 fő befogadású) olvasóteremben és a kölcsönző teremben működik. A könyvraktár közvetlenül kapcsolódik. A könyvtárral egy folyóson található a tankönyvraktár. /15m2,10 férőhellyel/

Az állomány elrendezése

A könyvek szabadpolcon vannak elhelyezve. Az olvasóteremben található:

- A kézikönyvtár / lexikonok, enciklopédiák, szótárak/.

- Kötelező-és ajánlott olvasmányok
- Versek
- Ünnepek /forgatókönyvek, műsorfüzetek/
- Sorozatok: Populart, Búvár-zsebkönyvek, Sh-atlaszok, Határozó kézikönyvek, Útikalauzok
- Multimédiás dokumentumok CD, CD-Rom, DVD stb./ részben zárt helyen/ A kölcsönző térben található:
- Szépirodalom/ betűrendben/
- Ismeretközlő irodalom / ETO szerint/
- Felső polcon: VIDEÓK / filmadaptációk és művészfilmek/ Folyóiratolvasó
- Szakmai folyóiratok tanároknak/pl. Köznevelés, Divatmarketing, Nyomdavilág, BÖCI stb.(régi számok)
- Folyóiratok diákoknak/pl. História, Tudás fája stb./ Könyvraktár
- Duplon példányok
- Selejtezésre váró dokumentumok
- Könyvritkaságok Tankönyvraktár
- Tantárgyanként és évfolyamonként elhelyezett tankönyvek
- Segédkönyvek

Az iskolai könyvtár használata ingyenes.
Az iskolai könyvtár dokumentumainak számát 24.035 dokumentumban határozom meg. Az állomány 98% szabadpolcon van elhelyezve.

A könyvtár a SZIRÉN integrált könyvtári rendszert és szoftvert használja.
A könyvtár állományának a fele van elektronikusan feldolgozva.

A könyvtárhasználók köre:
Az iskolában tanító oktatók, az alkalmazottak és az iskolai diákjai veszik igénybe a könyvtár szolgáltatásait. A diákok nagy százaléka hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű.

A könyvtár szolgáltatásai:

- kölcsönzés
- helyben használat
- tájékoztatás
- internet-hozzáférés
- rendezvények
- kiállítások
- szakkörök

Nevelési program

A könyvtár-pedagógiai program célja:

- A könyvtár „forrásközpontként” való felhasználásával meg kell alapoznia az önműveléshez szükséges attitűdöket, képességeket, tanulási technikákat.

- Felkészíteni és ébren tartani az írott betű, a szellemi munka iránti tiszteletet, az elmúlt korok értékeinek megbecsülését, az önművelés iránti igényt.- Felkészíteni a tanulókat az önálló könyvtárhasználatra, ismeretszerzésre.
- Kialakítani és fejleszteni azokat a magatartásmódokat és képességeket, amelyek a könyvtár mindennapos használatában elengedhetetlenül szükségesek.
- A tanuló joga az információhoz való hozzáférés, képes legyen azokat céljainak megfelelően feldolgozni és alkalmazni
- Az iskola feladata felkészíteni a tanulókat a megfelelő információszerzési, tárolási, feldolgozási és átadási technikákra, valamint megismertetni velük az információkezelés jogi és etikai szabályait, azok képes legyen az információszerzés kritikai szelekciójára
- A könyvtárhasználat azon lehetőségeinek megismertetése, amelyek elősegítik valamennyi műveltségi terület ismereteinek feltárását.
- Megismertetni a tanulókat azon alapvető információhordozók fajtáival, szerepével és felhasználásával, amelyek elősegítik az önálló szellemi alkotás létrehozását.
- Az iskolai és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakoroltatásával tudatos és biztos használói magatartás kialakítása
- A modernkor követelményeinek figyelembevételével az önálló gondolkodás, a kreativitás fejlesztése, az önművelés igényének felkeltése és megszilárdítása.

Információs társadalom, informatika és könyvtár-pedagógia szemléletében nem az eszközök irányítják a tananyag összeállítását, hanem az információs helyzetek, információt igénylő problémák, és ezek keretében jelennek meg az egyes információközlő műfajok és azok hordozói, vagyis a konkrét eszközök, dokumentumtípusok és felhasználási technikák.

A hagyományok és a ma már hagyományosnak nevezett eszközök, források hordoznak olyan értékeket, melyekre a társadalomnak és a modern eszközöket használóknak is szükségük van. Ilyen például az értő olvasás, az önálló kritikus gondolkodás, az esélyegyenlőség, a kulturális örökség. Hangsúlyt kell fektetni az információ társadalmának értékviszonyaira és az információban rejlő lehetőségek felhasználásának tanítására. Olyan tanítási-tanulási problémahelyzetek elé kell állítani tanulóinkat, melyek megoldásán keresztül minél többféle tartalmú, műfajú és típusú információforrás felhasználását tudjuk kölcsönhatásukban bemutatni. A problémahelyzetek legtermészetesebb tanulási tere az iskolai könyvtár.

Az iskolai könyvtár mint a könyvtár-pedagógia színtere

- Korszerű forrásközpont (szolgálat helyett szolgáltatás, dokumentum helyett – mellett ismeretek)
- A tanulás-tanítás helyszíne (könyvtárhasználati órák, szakórák színtere)
- Közösségi tér az iskolában
- Mindenki számára biztosítja, és tartalommal tölti meg az információhoz, a tanuláshoz, művelődéshez való jogot, esélyegyenlőséget biztosít
- Az iskola legdemokratikusabb, legintelligensebb, legnyitottabb, legegyénre szabottabb tanulási tere

„A könyvtár legyen információs bázisa az önálló tanulói munkának, szolgáltasson forrásjegyzéket a tanulók számára a különböző témakörökhöz.”

„A könyvtárhasználat tanítása lényegében arra irányul, hogy a használó eljusson a különböző dokumentumokban lévő információkhoz, azokat feldolgozza és segítségükkel új ismeretekhez jusson, önálló szellemi terméket hozzon létre, vagyis megtanuljon tanulni.”

Infrastrukturális követelmények:

- fogadóképes iskolai könyvtár
- korszerű kézikönyvtári állomány
- médiatári számítógépes háttér (internet, adatbázis) Részletesen:
- Az iskolai könyvtár teljes eszköztára, szolgáltatásai.
- Könyvtári eligazító és információs táblák, demonstrációs eszközök.
- Audiovizuális anyag, számítógépes infrastruktúra (adatbázis, internet, multimédia, interaktív tananyag).
- Nemzeti alaptanterv.
- Az elkészített vagy adaptált könyvtár-pedagógiai helyi tanterv.
- Az oktatók és a tanulók által felhasznált taneszközök.

Az iskolai könyvtár fejlesztésének szükségességét a következők indokolják: A tanulási kultúrában bekövetkezett változások: a társadalomban

- megváltoztak a tudással és a tanulással kapcsolatos elvárások;
- megváltozott a tanulás és a tanítás közötti viszony;
- sokkal több információ áll rendelkezésre a tanulási stratégiákról;
- tanúi lehetünk a tanulási környezet expanziójának;

A közösségi érzés erősödése is új kihívásokat jelent az iskolának. A tanulók elsajátít(hat)ják a legkorszerűbb információs szolgáltatások használatát, az önálló tanulás módszereit, az oktatók pedig értékes szakmai támogatást kap(hat)nak a munkájukhoz, emellett a jó iskolai könyvtárnak közösségformáló szerepe is van. Egyfajta „találkozási pont” funkcióját tölti be; lehetővé teszi ugyanis a kultúrák és a nyelvek, a tanárok és a tanulók, a tantárgyi és a tantárgyon kívüli ismeretek és egyáltalán a múlt és a jelen találkozását is.

Pedagógiai célok:

- minden tanulóban alakuljon ki az olvasás, a könyv és a könyvtár iránti pozitív attitűd
- mindennapi szükségletté váljon az olvasás öröme
- személyiségfejlesztés, személyiségformálás
- alapkészségek kialakítása (önálló ismeretszerzés, a tanulás készsége)
- alapértékek, alapismeretek és összefüggések közvetítése
- teljesítményképes tudás megalapozása
- egész életen át tartó tanulás és az információs társadalom kihívásaira való felkészítés
- a gépek világában egyre fontosabb a személyes kapcsolat
- nem elég a technikát megtanítani, a tanulók ítélőképességét is fejleszteni kell
- a tanulók életének természetes részévé tenni az információs műveltséget

A könyvtár szolgáltatásaival az iskolai tevékenység szerves részévé kell válnia, az elérhető információk, dokumentumok használatában az oktatóknak kell példát mutatni a diákok felé.

Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése és az ízlés, olvasói igényesség formálása az egyik legösszetettebb, legtöbb átgondolást igénylő pedagógiai munka.

Fontosak a tanulói jelzések, észrevételek. Cél:

- a tanuló jól érezze magát a környezetében (jobban kedvelik a technika nyújtotta lehetőségeket; a könyvtárban betartandó szabályok az iskola szigorát idézi elő)
- érdeklődésük alapján belső igénnyé váljon az ismeretszerzés
- a diákok jobban megismerjék önmagukat, képességeiket (pályaválasztás) A könyvtárhasználati nevelés és oktatás általános célkitűzései:
- felkészítés az információs társadalom kihívásainak fogadására, az információszerzés kibővülő lehetőségeinek használatára, az információk elérésére, kritikus szelekciójára és feldolgozására
- a könyvtárra alapozott önművelés képességének kialakítása, fejlesztése a könyvtári információs rendszer, a könyvtár „forrásközpontként" történő használatával
- a forrásokat komplex és alkotó módon alkalmazó tanulási technikák és módszerek kifejlesztése
- az iskola és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint a velük végzett tevékenységek elsajátíttatásával tudatos, biztos használói magatartás kialakítása
- a könyvtárhasználati tudás eszközjellegű beépítése a tanulók tantárgyi képzésébe, a mindennapi problémák megoldásához szükséges információszerzésbe és feldolgozásba
- a forráshasználás etikai szabályainak elsajátíttatása és a normakövetés követelményének elfogadtatása
- a tanuló ismerje meg és tartsa be a számítógépes munka szabályait

Oktatási program

A könyvtár-pedagógia feladatai

1. **Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása**

Ismerje meg a tanuló és használja az iskolai vagy más (közművelődési, szak-) könyvtár állományát és szolgáltatásait. Igazodjék el a médiatárak, információs központok gyűjteményében. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzést, fejlessze beszédkultúráját, műveltségét, tanulási-önművelési szokásait, rendszeres olvasással és könyvtárhasználattal. Vegye igénybe a tömegmédiumok adta önművelési lehetőségeket.

2. **Dokumentumismeret,- és használat**

Ismerje meg a tanuló és rendszeresen használja az adott műveltségterület nélkülözhetetlen alapdokumentumait (általános és szaklexikonok, enciklopédiák, kézikönyvek, szótárak, összefoglalók, gyűjtemények, gyakorlókönyvek) és modern ismerethordozókat (AV, számítógépes programok, CD, multimédia). Tanulmányozza a könyvtárban található gyermek- és felnőtt lapok, magazinok és szakfolyóiratok rovatait (sajtófigyelés). Tudja használni a

megismert dokumentumok tájékoztató apparátusát (tartalom, előszó, mutatók). Ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat (internet, fax, cím- és adattárak, statisztikák, menetrendek, telefonkönyvek, névtárak). Figyelje a különböző médiákban megjelent könyv-, video-, CD-újdonságokat, tájékozódjon hagyományos és modern információs csatornák ajánlataiból. Az eszköztudás az önálló ismeretszerzés és az elsajátított tudás alkalmazását teszi lehetővé.

3. A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata

Ismerje meg és rendszeresen használja a szaktárgyi kutató-gyűjtő munkához nélkülözhetetlen kézikönyvtári forrásokat (lexikonok, szótárak, adattárak, forrásgyűjtemények, összefoglalók). Gyakorolja a lexikonok és kézikönyvek használatát olvasás közben (szócikk, élőfej, mutatók). Készségszinten tájékozódjon tankönyvekben, munkafüzetekben, forrás- és szemelvénygyűjteményekben, antológiákban, a tartalomjegyzék, a fejezetek és a mutatók alapján. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített irodalomkutatást, anyaggyűjtést (jegyzetelés, lényegkiemelés, cédulázás), forráselemzést, önálló információszerzést.

Irodalomkutatáshoz, anyaggyűjtéshez bibliográfia, tanulmány, kiselőadás összeállításához használja a könyvtár katalógusait, bibliográfiáit és számítógépes adatbázisát. Legyen képes többlépcsős referenskérdések megoldására a teljes könyvtári eszköztár felhasználásával.

4. Önművelés, a szellemi munka technikája

Iskolai feladatai és egyéni problémái megoldásához tudja önállóan kiválasztani és felhasználni a könyvtár tájékoztató segédeszközeit. Legyen képes hagyományos dokumentumokból és modern ismerethordozókból információt meríteni, felhasználni és a forrásokat megjelölni. Tudjon több forrás együttes felhasználásával a könyvtári eszköztár igénybevételével (katalógusok, bibliográfiák, kézikönyvek) kiselőadást, tanulmányt, irodalomajánlást, bibliográfiát összeállítani. A megszerzett információkat legyen képes elemezni, rendszerezni és róluk írásban vagy szóban beszámolni. Ismerje a szellemi munka technikájának etikai normáit (idézetek, hivatkozások, utalások, forrásmegjelölés). Iskolában szerzett ismereteit, tanulási-önművelési kultúráját rendszeresen bővítse iskolán kívüli információszerzési csatornák útján (könyvtár, médiák, művelődési, művészeti, tudományos intézmények). Gyűjtse össze könyvtári dokumentumok felhasználásával alkotói életutak legjellemzőbb állomásait. Tudja használni különböző dokumentumok tájékoztató apparátusait (mutatók, tartalomjegyzék, képek, fejezetcímek)

5. Az eszköztudás

Az eszköztudás a teljes tudásnak az a része, amely az önálló ismeretszerzés és az elsajátított tudás alkalmazását teszi lehetővé.

Az eszköztudás – tantárgyi értelemben – tantárgyak közötti vagy tantárgyak feletti tudás; ilyen a *NAT-ban a könyvtárhasználati ismeretek is, amely 4 témakör köré csoportosítható*:

Általános könyvtárhasználati ismeretek:

- a könyvtár rendje, használata, a könyvtári rendszer; dokumentum-ismeret, a dokumentumtípusok tartalmi és formai megismerése, az ezzel kapcsolatos technikák elsajátítása;
- a könyvtári tájékoztató eszközök használatának elsajátítása a dokumentumok gyors

eléréséhez;

- a szellemi munka technikája: a különböző forrásokból szerzett információk feldolgozásának, alkalmazásának műveletsora.

Az ismeretanyag legfontosabb területei:

- Az általános könyv- és könyvtárhasználati ismeretek, amelyek segítik a különböző információhordozókban, illetve a könyvtárban való tájékozódást, eligazodást. Ezen ismeretek megszerzését a könyvtárostanár segíti.
- Az ismeretanyag speciális része az egyes tantárgyakhoz, szakterületekhez kapcsolódó ismeretek, szakmai információk megszerzése, melyben a mindenkori oktató nyújt segítséget.

A könyvtárhasználati tudás megszerzésekor a tanítás-tanulás kiemelt preferenciái a következők:

- önálló ismeretszerzésre, forrásalapú tanulásra nevelés,
- változatos tevékenységformák alkalmazása (tanulásszervezés, motiválás, játék),
- eszköztudás, gyakorlati technikák elsajátítása (könyvtárhasználat, szaktárgyi ismeretszerzés),
- egyénhez igazított differenciált tanulásszervezés (tanulócsoportok, haladási ütem, tananyag, változatos munkaformák),
- életkori sajátosságok figyelembevétele (fokozatosság, folyamatosság, motiváció, játék).

A könyvtári ismeret az elsajátítása során eszközzé alakul, lehetővé teszi bármely tantárgy aktív elsajátítását, ha az azokat tanító kollégák ismerik, ezeket a képességeket és alkalmazzák tantárgyuk tanítása során. Ilyen értelemben a könyvtárhasználat tanítása tantárgyközi feladat is, megvalósul benne a kommunikációs kultúra fejlesztése és a tanulás tanítása egyaránt.

Kerettanterv – Helyi tanterv

Könyvtárhasználati órák

A kerettanterv alapkövetelményeit figyelembe véve építhetjük be a könyvtár-használattani ismereteket és követelményeket, a könyvtárhasználatra épülő megoldásokat és módszereket a szaktárgyakba és az osztályfőnöki órákba. A könyvtárhasználat tanítása szerepel mint befogadó tantárgyakban a digitális kultúra és a magyar szaktantárgyban alkalmazás szintjén és az osztályfőnöki órákban.

Az alapozás a könyvtárostanár feladata, az önálló információszerzés, tanulás képességének kialakítása, a kommunikációs kultúra fejlesztése a nevelőközösség, az egész iskola feladata.

Az adott foglalkozási keretben fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy könyvtárhasználókká váljanak, életmódjukba természetesen illeszkedjék az önálló ismeretszerzés.

Óraterv a könyvtárhasználat órákhoz:

	9. évfolyam	10. évfolyam
Osztályfőnöki óra keretéből	1	
Digitális kultúra óra keretéből	3	
Magyar óra keretében	2	2

A tananyag szerkezete:
A könyvtárhasználati ismeretanyag a NAT egészét átfogja, a képességfejlesztésre és a tanulási, önművelési kultúra megalapozására teszi a hangsúlyt. A műveltséganyag –jellegéből adódóan elsősorban spirális, másodsorban lineáris elrendezésű.

Spirális szerkezetű ismeretek:
Eszköztudás jellegéből adódóan elsősorban ily módon építkezik a könyvtárhasználati tananyag, s az évek folyamán egyre gazdagabb tartalommal telítődik.

Lineáris szerkezetű ismeretek:
Súlyponti ismeretkörök évfolyamonkénti fogalmi kifejtése.

- Viselkedés a könyvtárban. Könyvek csoportosítása tartalom és funkció szerint
- Könyvtárhasználati szabályok. A könyv szerkezete és tartalma
- A könyvtári állomány raktári rendje. Betűrend. Dokumentumtípusok
- Könyvtártípusok, lakóhelyi, gyermekkönyvtár. Raktárirend. Dokumentumtípusok. Segédkönyvek.
- Kézikönyvtár
- Információkereső nyelvek
- Katalógus, bibliográfia.
- Szakmai tájékozódás (információs központ, adatbank, szakkönyvtár).
- Számítógéppel elérhető információszolgáltatások, adatbázisok, elektronikus adathordozók

Taneszközök:
A törvény előírásainak megfelelő könyvtár: a szakmai követelményeknek megfelelő összetétel és feltárás, jól fejlesztett kézikönyvtár), applikációs táblák, videofelvételek, kazetták, CD-lemezek, tankönyv, feladatgyűjtemény, munkafüzet, tanári kézikönyv.)

Megfelelő példányszámú, gyermekek részére készült segédkönyv, folyóirat.

Integrált könyvtári szoftver megfelelő technikai háttérrel, fénymásoló, fénymásolópapír, festék, oktató-programok, adatbázisok, Internet kapcsolat és megfelelő számítógépek, interaktív tananyag

Könyvtári szakórák
Könyvtári órákat az oktatók igényei szerint tart a könyvtáros, ill. az oktató, ill ketten tartják.

Magyar órán a szókincsbővítés, szókincsfejlesztés történik a könyvtárban szótárak és kézikönyvek segítségével.

Tervezési gyakorlat keretében a néprajz és néphagyomány témakört könyvtári órák keretében dolgozzuk fel a kollégával a forráskutatástól kezdve a prezentáció elkészítéséig.

Rajz-és vizuális technika órák keretében a művészeti albumok nyújtanak segítséget.

A nyomdászok szakmai tárgyaiban megjelenik az írástörténet, a nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok története, a könyv felépítése stb.

Osztályfőnöki órák keretében az illemtan, a szenvedélybetegségek feldolgozása is a könyvtári kutatómunkára épül.

Tanórán kívüli foglalkozások

- **Dráma szakkör:**

Ennek keretében készülünk a jeles napokra, iskolai ünnepségekre.

- **Tehetséggondozás:**

Bekapcsolódás az és az Olvass többet! Vetélkedőkbe, Képzeld el! Illusztrációs verseny hirdetése

- **Rendezvények:**

Vetélkedők, könyvtári világnap szervezése

Könyvtárhasználati órák

9-14. évfolyam Technikum

A középfokú nevelésben-oktatásban a digitális kultúra oktatásának alapvető célja, hogy felkészítse a tanulókat a megfelelő információszerzési, tárolási, feldolgozási és átadási technikákra, valamint megismertesse velük az információkezelés jogi és etikai szabályait. Ennek leghatékonyabb módját a több éven keresztül tanult informatika tantárgy (számítástechnika és könyvtárhasználat) és az iskolai élet egészét átható informatikai (könyvtárhasználatra) nevelés biztosíthatja.

Célkitűzések

- A tanulók felkészítése az információs társadalom kihívásainak fogadására: az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására, az információk elérésére, kritikus szelekciójára, feldolgozására és a folyamat értékelésére.
- A könyvtárra alapozott önművelés képességének kialakítása, fejlesztése a könyvtári információs rendszer lehetőségeinek felhasználásával.
- A forrásokat komplex és alkotó módon alkalmazó tanulási technikák és módszerek kifejlesztése.
- Az iskolai és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint velük végzett tevékenységek elsajátíttatásával tudatos, biztos használói magatartás kialakítása.
- A könyvtárhasználati tudás eszköz jellegű beépítése a tanulók tantárgyi képzéséhez, iskolai fejlődéséhez és a mindennapi problémák megoldásához szükséges információszerzésbe, - és feldolgozásba.
- A forrásfelhasználás etikai szabályainak elsajátíttatása és a normakövetés követelményének elfogadtatása
- A különböző társadalmi szerepekbe beilleszkedni képes, azokat szükség szerint változtatni és bennük hasznosan tevékenykedni tudó személyek nevelése.

Általános fejlesztési követelmények

- A tanuló ismerje meg és igényelje a könyvtárak szolgáltatásait. Rendszeres, sokoldalú könyvtári tevékenységével alakuljon ki biztos használói magatartása.
- Legyen tisztában a különböző dokumentumtípusok (hagyományos és legújabb technológiákon alapuló ismerethordozók), tömegkommunikációs és hálózaton elérhető

források sajátos közlésmódjával, információs és esztétikai értékével. Tanulmányaihoz és érdeklődése szerint tudja szelektálni és alkotó módon felhasználni a különböző információs forrásokat.

- Az iskolai és mindennapi problémahelyzeteknek megfelelően tudja kiválasztani a megoldást jelentő könyvtári tájékoztató segédleteket (kézikönyvtár, a könyvtár katalógusok, hagyományos, elektronikus és hálózaton elérhető, bibliográfiai, illetve egyéb adatbázisok), és legyen képes információhordozókat, információkat keresni belőlük.
- Legyen képes feladatához a probléma és az ismeretkör jellegének megfelelő könyvtártípust, tájékoztató eszközt, dokumentumtípust kiválasztani. Tudja alkalmazni a szelektív anyaggyűjtés teljes műveletsorát, és eredményéről tudjon forrásjegyzéket készíteni. Tudjon feladata megoldásáról beszámolni a különböző forrásokból szerzett információk elemezése és rendszerezése alapján önállóan megválasztott közlésformában. Munkája közben tegyen eleget a forrásfelhasználással kapcsolatos etikai követelményeknek.
- Értse meg a különböző könyvtártípusoknak az önművelésben, a felsőfokú tanulmányokban a szakmai ismertszerzésben, a közhasznú tájékozódásban betöltött szerepét és tudja igénybe venni szolgáltatásaikat. Ismerje a korszerű technológiákon alapuló könyvtári ismerethordozókból, adatbázisokból, számítógépes hálózatokból való információszerzés lehetőségét, módját. Legyen felkészült arra, hogy a könyvtári rendszerben és a számítógépes világhálózaton hozzáférhető információs forrásokat szükségleteinek és érdekeinek megfelelően tudja használni.

Tevékenységi formák, eljárások, módszerek:
A könyvtári munkát igénylő tantárgyi témák feldolgozása közben a diákok megismerik az adott szaktárgy intézményes, dokumentumok forrásait, és megtanulják az információk összegyűjtésének, szelekciójának, rendszerezésének és bemutatásának technikáit és módszereit. Mindebből az következik, hogy a könyvtár eszközi felhasználása nemcsak és nem elsősorban a megtanult tantárgyi ismeretek további bővítését, hanem a tudáshoz vezető kreatív, fejlesztő célú módszerek, a szellemi munka technikai elsajátítását szolgálja.

Tanulói tevékenységtípusok:

- szaktárgyi tematikus gyűjtőmunka – egyéni és csoportos
- irodalom-, illetve forrásjegyzék összeállítása megadott témához
- kiselőadás tartása vagy írásbeli beszámoló készítése egy-egy komplex, több tantárgyat
- érintő problémáról
- egy-egy neves kutató, író, művész életútjának feldolgozása könyvtári dokumentumok segítségével
- sajtófigyelés aktuális társadalmi problémákról, iskolaújság stb.

Befogadó tárgy: osztályfőnöki 9. osztály Évi óraszám: 1		
Tanegységek	Tartalom	Fejleszteni kívánt képességek
● Az iskolai könyvtár bemutatása. ● Tájékozódás a középiskolai könyvtár tér- és állomány részeiben	● A könyvtár fogalma ● Könyvtári terek alaprajz ● Könyvtárhasználati szabályzat ● Kérdőív a könyvtárhasználati és olvasási szokásokról ● Elvárásfa készítése ● Motivációk megfogalmazása a tanulásban	● Legyen képes tájékozódni a középiskolai könyvtár tér-és állományrészeiben ● Ismerje a könyvtár használatának szabályait, a könyvtár tereit, azok funkcióit ● Ismerje a raktári rendet
Befogadó tárgy: digitális kultúra Évi óraszám: 3		
Tanegységek	Tartalom	Fejleszteni kívánt képességek
A tudás színtere: a könyvtár 1. .Könyvtártípusok 2. Könyvtári állomány 3. Dokumentumtípusok	• Könyvtártípusok -közművelődési könyvtárak -községi könyvtárak -városi -fővárosi -megyei -nemzeti -szakönyvtárak -elektronikus könyvtárak ● Könyvtári hálózat ● Könyvtári állomány ● Helyben használható állomány/kézikönyvek, időszaki kiadványok, külön gyűjtemények ● Kölcsönözhető állomány /szépirodalom, ismeretközlő irodalom,/ ● A nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok	● Ismerje a könyvtár fogalmát, típusait: hagyományos és elektronikus könyvtárakat. ● Tudjon keresni az egyes állományrészek között ● Ismerje és tudja használni a gyakoribb könyvtári szolgáltatásokat ● Ismerje a legfontosabb dokumentumok fogalmát, felépítését, tudja használni azokat

Befogadó tárgy: magyar 9. osztály Évi óraszám:2		
Tanegységek	Tartalom	Fejleszteni kívánt képességek

• A magyar nyelv egynyelvű szótárai • A szellemi munka • technikája	• Magyar értelmező kéziszótár • Magyar szinonima szótár • Helyesírási kéziszótár • Idegen szavak szótára • Információfeldolgozás idézés, hivatkozás • technikai szabályai és etikai normáinak • ismerete, alkalmazása • Dolgozat elkészítésének szakaszai • Jegyzetelés technikája • A dolgozat formai követelményei	• Tudja használni a szótárakat. • Ismerje jól a betűrendet • A hivatkozás etikai és jogi szabályainak ismerete, gyakorlása • Pontos forráshasználat elkészítése • A dolgozatírás tartalmi és formai követelménye

Befogadó tárgy: magyar nyelv 10. osztály Évi óraszáma:2		
Tanegység	Tartalom	Fejleszteni kívánt képességek
Tájékoztatás a könyvtárban: 1. Kézikönyvtár 2. A könyvtár és számítógép szerepe az információszerzésben. A forráshasználat szabályai	• Lexikonok • enciklopédiák • szótárak • monográfiák • Elektronikus könyvtárak: • MEK, • Európai Digitális Könyvtár,	• Ismerjék és tudják használni a kézikönyvtárat • Ismerjék a forráshasználat etikai normáit és formai kötöttségeit

A dráma szakkör ütemterve

Október 6.	Aradi vértanúk ünnepe
Október 23.	1956-os forradalom ünnepe
December 21.	Karácsony
Január 22.	A Magyar Kultúra Napja
Február	A kommunista diktatúra áldozataira emlékezünk
Március 15.	Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc ünnepe
Április 11.	A költészet napja
Április 16.	A holokauszt emléknapja
Április	Képzeld el! díjkiosztója
Június	Pedagógusnap
Június 4.	Trianon emléknapja

Ajánlott könyvek

Rendelkezésre álló ajánlott tankönyvek, segédletek:

Könyves-Tóth Lilla: Információ - Könyv - Könyvtár 1. Alapfokú információkeresi gyakorlatok a könyvtárban 8-12 éveseknek.- Bp.: Typotex,1998.

Katsányi Sándor, Könyves-Tóth Lilla: Információ - Könyv - Könyvtár 2. Információkeresi gyakorlatok a könyvtárban 12-18. éveseknek.- Bp.: Typotex,1998.

Homor Tivadar- Mészáros Antal: az információ és az ember. Könyvtárhasználati ismeretek 13-18 éves tanulók számára TK.- Szeged: Mozaik, 1999.

Homor Tivadar- Mészáros Antal: az információ és az ember. Könyvtárhasználati ismeretek 13-18 éves tanulók számára Mf.- Szeged: Mozaik, 1999.

Rozgonyi-Borus Ferenc: Informatika 9.- Szeged: Mozaik, 2005.

Antalné Szabó Ágnes- Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció Tk. 9-10. évf..- Bp.: NT.,2006.

Antalné Szabó Ágnes- Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció Mf. 9. évf..- Bp.: NT.,2006.

Antalné Szabó Ágnes- Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció Mf.10. évf..- Bp.: NT.,2006.

Antalné Szabó Ágnes- Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció Tk.11-12. évf..- Bp.: NT.,2006.

Antalné Szabó Ágnes- Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció Mf 11. évf..- Bp.: NT.,2006.

Antalné Szabó Ágnes- Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció Mf. 12. évf..- Bp.: NT.,2006.

Fráter Adrienne: Magyar nyelv a középiskolák számára 9. Szeged, Mozaik Kiadó, 2011

Fráter Adrienne: Magyar nyelv a középiskolák számára 10. Szeged, Mozaik Kiadó,2012 Horváth Tibor- Papp István: Könyvtárosok kézikönyve 1.- Bp.: Osiris Kiadó, 1999.

Horváth Tibor- Papp István: Könyvtárosok kézikönyve 2..- Bp.: Osiris Kiadó, 2000. Horváth Tibor- Papp István: Könyvtárosok kézikönyve 3.- Bp.: Osiris Kiadó, 2003. Horváth Tibor- Papp István: Könyvtárosok kézikönyve 4.- Bp.: Osiris Kiadó, 2003.. Horváth Tibor- Papp István: Könyvtárosok kézikönyve 5.- Bp.: Osiris Kiadó, 2003. Celler Zsuzsanna: Az iskolai könyvtárak.- Bp.: OPKM,1998.

(A könyvek az iskolai könyvtárban megtalálhatók.)

8.2.3. Projektoktatás

2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezetésre került a Szakképzés 4.0 koncepcióján alapuló megújult képzési program, mely a szakképzés és a felnőttképzés rendszerszintű modernizálását célozza. Ahhoz, hogy ez az átalakulás meg is valósuljon, oktatói kultúránkat, szemléletünket át kell formálni, a XXI. század elvárásaihoz kell igazítani

Magyarország kormánya a 1168/2019. (III. 28.) Kormányhatározatával elfogadta a Szakképzés 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája című koncepciót, mely szerint a szakképzési rendszer megújulásával válaszol a negyedik ipari forradalom kihívásaira. Mivel a XXI. századra megváltozott a munkaerőpiac

kompetenciaelvárása a munkavállalók irányában, azért olyan szakképzési rendszerre van szükség, amely az újfajta, megváltozott elvárásoknak megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező fiatalokat bocsát ki az iskolából.

A változás igényét tárgyiasította a 2019. november végén megjelent LXXX. törvény a szakképzésről (a továbbiakban Szkt.) és az ehhez kapcsolódó 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról (a továbbiakban Szkr.). E két jogszabály olyan szakképzési rendszer kialakítását célozza, amely jelentős változásokat kíván a szakmai oktatás eddigi rendszerében, szemléltében, módszereiben, szervezésében, és egyúttal megfelel a XXI. századi kihívásoknak.

Tanévkezdés előtt a képzési program összeállításakor a kimeneti követelményekre kell koncentrálni, az ott megnevezett kompetenciákra alapozva olyan projekteket beilleszteni az oktatás menetébe, amelyek a már meglévő képességekre, előzetes ismeretekre építenek, továbbfejlesztik, és bővítik azokat. A cél a diákok aktivitása révén egy-egy helyzetre megkeresni a megoldást csapatban, közös munka által, hiszen egymástól is tanulnak, közösen fejlődnek, megismerik egymáshoz, a munkához való viszonyukat. Így a siker is, a felelősség is közös lesz. Meg kell határozni a végterméket és az ehhez kapcsolódó értékelést is. A tervezés oktatói részről, az intézmény vezetése, az órarendkészítők részéről is átgondolást igényel, emellett az oktatók együttműködését (Oktatási segédlet a kreatív ágazatban IKK.)

Az oktatási, a kreatív és a szépészet szakmai munkaközösségek a KKK-k vizsgakövetelményeinek a figyelembe vétele alapján kidolgozták azokat a több éven átívelő szakmai projekteket, melyeken végig haladva a sikeresebbé válik a felkészülés a szakmai vizsgára.

A projektfeladatok a 11. sz. mellékletben találhatók.

9. Mellékletek

2. számú melléklet – Szakmajegyzékes nappali képzési programok

3. számú melléklet – Képzési és kimeneti követelmények

4. számú melléklet – Felnőttek szakmai oktatása

6. számú melléklet – Ágazati alapvizsga dokumentumok

8. számú melléklet – Óratervi hálók

9. számú melléklet – Helyi oktatási programok

10. számú melléklet – Tanulmányok alatti mérések

11. számú melléklet – Projektfeladatok

A szakmai program mellékletei az alábbi linken keresztül elérhetők:

https://drive.google.com/drive/folders/1V7bmiO0HFSSFQ7_YTBgWKwGutr-KN4Vw?usp=sharing

Záró rendelkezések

Jelen szakmai program 2026. március 13. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg a korábbi szakmai program hatályát veszti. A szakmai program tartalmáért, aktualizálásáért az igazgató a felelős.

A szakmai programot a képzési tanács a szakképzésről szóló a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 323. § (2) bekezdése által biztosított jog alapján Debrecen, 2026. év március hónap 11. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Tagsonyi-Deak Bráta
.....
a képzési tanács hitelesítő tagja

A szakmai programot a szakmai munkaközösség a szakképzésről szóló a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 147. § (3) a) pontja által biztosított jog alapján Debrecen, 2026. év március hónap 11. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Nagy Mária
.....
a szakmai munkaközösség hitelesítő tagja

A szakmai programot az oktatói testület a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 51. § (2) bekezdésének 1. pontja által biztosított jog alapján Debrecen, 2026. év március hónap 11. napján tartott oktatói testületi értekezletén elfogadta.

Balogh-Szántó Borbála
.....
hitelesítő oktatói testületi tag

NSZFH/dszc-konnvuipari/003007-1/2026

Záradék

A Debreceni SZC Kreatív Technikum szakmai programját a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 81. § (1) bekezdés 5. pontja által biztosított hatáskörömben eljárva jóváhagyom.

Debrecen, 2026. év március hónap 13. nap

.....

főigazgató

Debreceni Szakképzési Centrum 6.

A szakmai program jóváhagyásával egyetértek.

Debrecen, 2026. év március hónap 13. nap

.....

kancellár

Debreceni Szakképzési Centrum 3.

NSZFH/dszc-konnvuipari/003007-1/2026